

"AVE MARIA"

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok večne zvestobe Sveti materi Kat. Cerkvi.

Naročniki so deležni vseh duhovnih dobrot in milosti frančiškanskega Komisarijata.—
Naročnina \$3.00, z u n a j
Združenih držav \$3.50.

Majnik 1927.

Izdajajo slov. frančiškani v Ameriki.

19. Letnik.

Rev. P. Evstahij:

Ave Maria!

Tebe, Marija, častimo
s cvetjem polja in srca,
tvojih se rož veselimo,
ljuba nebeška Gospa!
Ave, Maria . . .

Ljubki so tvoji oltarji,
slike sladko govore . . .
Lepša si v blaženi zarji!
Lepše Ti pesmi done:
Ave, Maria . . .

Božja izvoljena Mati,
jasna kraljica devic,
v majniku, v vigredi zlati,
k Tebi se dviga naš klic:
Ave, Maria!

M. Elizabeta:

Ave, Kraljica maja!

Pred tabo moli zelena plan,
o tebi se gozd pogovarja,
o tebi sanja cvetoči grm,
škrjanček ob strune udarja:
Ave, Kraljica maja!

Najlepše duše gore za te
kot lučce pred tvojimi kipi,
kot venec obkrožajo tvoje ime
njih misli, njih srčni utripi:
Ave, Kraljica maja!

Vsa zemlja majski je tvoj oltar,
in sonce je žarnica večna,
vse cvetke, en šopek, vse misli en spev,
ki pojejo srca ga srečna:
Ave, Kraljica maja!

Roža skrivnostna.

Rev. Hugo Bren:

V. CERKEV je dobra in pametna mati. Kakor dobra in pametna telesna mati, ki ima srce za otroka, hitro ko opazi, da se je otrok kam zagledal, kamor bi se ne smel, ker mu preti poguba, obrne njegovo pozornost k lepšim vzorom, ki mu dvigajo in plemenitijo srce, tako sv. Cerkev, ki ima vedno materinsko srce za svoje precej, ko uvidi, da so se kam preveč zatelebali, postavi drugo še lepšo podobo pred njih oči in skuša na njo prikleniti njih pozornost. Če preiskujemo zgodovino posameznih cerkvenih praznikov, pobožnosti, običajev in vzroke njih vpeljave, bomo večinoma slednjič prišli na to, da je bil ta ali oni praznik, pobožnost, običaj, vpeljan kot protistrup zoper kako sočasno nekrščansko razvado med kristijani, ali pa zoper kako pagansko slavlje, ki je novospreobrnjenim kristjanom provzročalo skušnjave. Naši nasprotniki nam kaj radi mečejo v obraz, češ, da je ta ali ona pobožna krščanska navada paganskega izvora. To je zmota, res pa je, da je paganski običaj dal cerkvi povod, da je svojim otrokom nekaj sličnega, samo da brezgrešnega dala, da niso imeli skominov po prepovedanem, malikovavskem. S tem je pokazala le svojo nežno skrb za otroke.

Ta materinski namen je imela tudi pri vpeljavi šmarniške pobožnosti in ga ima pri njenem pospeševanju. Ko je zapazila, kako so se mnogi njenih otrok zagledali v zemljo v njeni pestri majski obleki in začeli stegovati svoje roke po njej, kakor bi bila njih mati, jim je takoj postavila pred oči drugo, pravo mater, Marijo, in jih s tem opozorila, da je zemlja, pa naj se še tako zapeljivo obleče in iz milijon in milijon rožic smeje in vabi v svoje pisano naročje, vendar le trdosrčna mačeha. Pod njenim cvetjem se skrivajo strupene kače, v njenem cvetju se že koti črv. Njena lepota je lepota spečega otročička v zibki. Kakor angelček je, rajski mir mu sije z obraza. Toda tudi v tem navideznom angeljčku je že črv, hudo poželjenje. Čez nekaj let ga poglej, pa boš opazil druge poteze v njegovem obličju, poteze, ki niso angeljske, ampak poteze greha. Pri majniškem cvetju ni treba čakati let, že čez nekaj dni se pojavi črv.

Roža skrivnostna, Majniška kraljica, ne pozna črva. Pod njenim cvetjem se ne skrivajo strupene kače. Pač, kača zviija se pod njo, pod njeno peto, ki jo pa zastonj zalezuje. Zaprt vrt je moja sestra, nevesta, poje visoka pesem in poje cerkev o Mariji. Zaprt vrt je bilo vsikdar njeno brezmadežno srce, tako skrbno od Boga samega zaprt, da ni mogel noben črv, nobena golazen do njenega cvetja. V njenem srcu je vladala večna pomlad, od prvega njegovega utripa do zadnjega, ko je prešla v večno pomlad. Njegovo cvetje ni nikoli zvenelo, se ni nikoli osulo. V ta vrt nas naša skrbna mati sv. Cerkev v

maju, čegar cvetje se tako hitro osuje, vabi, da bi si natrgali cvetlice, ki ne zvenijo in se ne osujejo. To so njene čednosti, snežno bela lilija čistosti, krvavo rdeča vrtnica ljubezni, temnovišnjega, lepodišeča vijolica ponižnosti in drugih cele litanije. Ni ga cvetličnjaka, kjer bi našli vse vrste cvetlic. Srce Majniške kraljice je za globočino vseh čednosti, presv. Srcem Jezusovim, edini vrt, v katerem rastejo, cveto in duhte vse in vedno. Tu ima na izbiro prav tako mož kot žena, fant enako kot dekle, starček nič manj kot otrok. Marija lahko vsakemu reče: Zgled sem ti dala, da kakor jaz tudi ti storiš.

Če hočeš moških čednosti, idi h Kraljici mučenic v šolo, na križevo pot, na Kalvarijo! Če hočeš ženskih čednosti, stopi v nazareško hišico! Ako želiš vzora za mladinske čednosti, poglej jo v tempeljnu med Bogu posvečenimi devicami, Kraljico devic. Pri svetnikih govorimo, da se je ta ali oni v tej ali oni čednosti posebno odlikoval, pri Mariji ne moremo delati tega razločka, ker v njenem prečistem srcu so bile vse v najbujnejšem cvetu. Ona je bila za Bogom-človekom najlepši vzor popolnosti.

Brez dvoma je drago Mariji, če ji spletamo vence in delamo šopke iz cvetlic, ki jih maj rodi, ker že s tem priznamo njo za Kraljico maja. A dober Marijin otrok s tem ni zadovoljen in Marija tudi ne. Sv. Jožef Kupertin je nekoč natrgal najlepših rožic, ki jih je mogel dobiti, spletel šopek in ga nesel svojí nebeški Materi, a s cvetjem ji ni dal srca. Zato je Marija tudi šopek odklonila rekoč: Ne maram rož! Ves žalosten jo vpraša: Kaj pa hočeš, moja mati? Tvoje srce hočem, mu odgovori. In ko je s cvetjem dal ji še srce, se mu je ljubeznivo nasmehnila. S tem je le hotela reči, da so rože postranska stvar in postranski dar, glavno je srce, čisto in Bogu udano. Ta njena materinska prošnja: Srce mi daj, velja tudi nam. Krasimo v maju njene altarje in podobe s cvetjem, ki je nudi narava, a ti cvetlični darovi naj bodo le simbol, le zunanji izraz našega notranjega daru srca in duhovnih cvetlic čednosti. Ker kaj hoče vedno cveteča in dišeča Roža skrivnostna z venljivim in minljivim cvetjem?

Sv. Cerkev nam pri majniški pobožnosti zato odpira cvet Rože skrivnostne, Marijino srce, da bi si tudi mi takih nevenljivih in neminljivih cvetlic nasadili v svoja srca. Ker kaj nam pomaga maj v naravi, če ga nimamo v srcu, če v srcu morda vlada celo zima smrtne greha, ki pozna leledene rože, brez vonja in življenja. Bele če bomo in ko bomo iz srca Rože skrivnostne presadili v svoja srca cvetlice, bo tudi v naših srcih zavladal maj, katerega cvetje se ne bo osulo, tudi potem ne, ko bo že zopet burja brila okrog naših voglov. Zato po venljivem in minljivem cvetju k nevenljivemu in neminljivemu Rože skrivnostne.

Marija in Slovenci

A. Tomec:

ZGODOVINA Slovencev je obenem tudi zgodovina Marijinega češčenja, zaupanja in ljubezni do Marije. Zato se pa po pravici imenuje slovenski narod — narod Marijin. To pričajo številni Marijini spomeniki, cerkve in cerkvice po ravinah, gričih in gorah stare domovine. To dokazujejo številne slovenske Marijine božje poti, zlasti Brezje, kamor slovensko ljudstvo prihaja častit svojo nebeško kraljico.

Doba Turkov.

SLOVENSKI narod se je imel od nekdaj boriti za svoj obstoj in obstoj svoje vere.

Zgodovina slovenskega naroda je obenem tudi zgodovina hudih in neprestanih bojov. Med najhujše boje pa spadajo boji s krvoločnimi Turki, ki so kar nenadoma in trumoma pridrli in poplavili mirne slovenske dežele in najkrutejše načine divjali, plenili, morili in požigali, žene in dekleta oskrunjali,

V MAJU . . .

Zapel je majnik v naše dni
in dahnil nam v dobrave . . .
Nesimo božji Materi
udanostne pozdrave.

Metuljčki so nam sreca vsa:
v Lemont naj pohitijo!
Tam bodo našli rožico,
oj rožico Marijo.

Iz keliha te rožice
studenčki bodo lili . . .
Oj samo Jezusovo kri
metuljčki bomo pili . . .

Nežika Tomceva:

Odkod to češčenje Marije, odkod to zaupanje in ljubezen do Marije med Slovenci?

Nečem trditi, da Slovenci niso že po naravi rojeni častivci Marijini; vendar pa tudi lahko sklepamo, da je Slovence k češčenju Marije in k zaupanju do nje priganjala tudi — sila. Sila uči moliti.

Kaka sila pa naj bi Slovence učila moliti?

Poglejmo nekoliko nazaj v zgodovino, v dobo naših prednikov, ki je bila zanje tako huda, žalostna in strašna. In ta doba je:

in kar jih niso pomorili in kar se jih ni rešilo, so jih odpeljali s seboj v sužnost. Med plenom, s katerim so se vračali nazaj, so bili tudi mladi dečki, katere so potem vzgajali v janičarje, ki so bili ob zopetnih turških pohodih v slovenske dežele hujši od Turkov samih.

V resnici strašna je bila doba naših prednikov, žalostna njih usoda v turških časih.

Pa jih ni uničil zverinski in krvoločni Turek, sovrag krščanstva, pred katerim niso bili nikdar var-

ni in na katerega so morali biti vedno pripravljani.

Kaj je naše prednike držalo kvišku, da niso omagali in podlegli turški sili? Kaj jih je dvigalo in krepilo in jim dajalo moči in poguma, da so kljubovali turškim navalom in jih uspešno odbijali in ubranili našo lepo slovensko zemljo pred turškim opustošenjem in nam ohranili domovino?

Morda nevera, katero nam hočejo nekateri vsiliti? Morda liberalizem in socializem, katerih pogubne ideje hočejo protiverske propalnice med naš narod zasejati? Ali nas ni rešila močna in živa vera v Boga in otroško zaupanje do Marije?

Da. Vernost naših prednikov, zaupanje in ljubezen do Marije je bila tista moč, s katero so se zoperstavliali Turkom. Zato so v svoji vsega občudovanja vredni gorečnosti postavili številne cerkve in cerkvice tudi na najvišjih in najbolj strmih gorah, kjer so v svojih potrebah in sili iskali zavetja in pomoči pri Mariji, pomočnici kristjanov.

Vera torej, vera v Boga in zaupanje v Njegovo pomoč, češčenje Marijino, zaupanje in ljubezen do nje, to je rešilo in ohranilo slovenski narod.

Z vero narod stoji in pade. Dokler bo slovenski narod ohranil vero, dotlej bo tudi sam obstal; vsi sovražniki ga ne bodo uničili.

Ali mi Slovenci dandanes nimamo tudi sovražnikov, ki imajo namen nas upropastiti, kot so ga imeli nekdanj Turki?

Imamo jih in to so:

Moderni Turki.

RES, da se nam ni boriti s takimi sovražniki, kot so se morali nekdanj naši predniki, kateri bi od časa do časa prihrumeli nad nas, nas plenili in morili, nam požigali domovje. Toda imamo pa opraviti z drugimi sovražniki, ki so vse drugačni in se proti nam poslužujejo drugačnega orožja, drugačnih sredstev, na drugačen, moderen način. Ti so kar lepo med nami in ne napravljajo nikakega hrupa kot naši sovražniki, temveč na tihem delajo proti nam — navidezni prijatelji, ki delajo za našo korist, v resnici pa delajo le v našo škodo.

In ravno radi tega, ker so prikriti, ker jih narod ne pozna in verjame njihovim lažem, so še hujši in nevarnejši sovražniki kot so bili Turki. Turek je bil očiten sovražnik, že ime "Turek" je vzbujalo strah in grozo in so ljudje trepetali pred njim. Kadar so slišali, da se deželi bliža zopet Turek, so takoj začeli zažigati po hribih in gorah kresove, da so dali drug drugemu znamenje. Imeli so sovražnika za sovražnika in zato jih kot ni mogel uničiti in premagati.

Moderni Turki, naši verski nasprotniki, pa prihajajo med nas v podobi prijatelja, dobrotnika, rešenika, osvoboditelja z modernim orožjem in sredstvom, protiverskim tiskom, s katerim seje med nas

strupeno seme zmot, krivih naukov, seme nesloge in medsebojnega sovraštva.

In žalibog! Mnogo naših ljudi se jim je dalo zaslepiti in zapeljati, da jih v resnici za take imajo, za kakoršne se izdajajo in silijo. In kar Turki niso dosegli, to so dosegli oni. Na tisoče in tisoče Slovencev so že premotili in jih vjeli v svoje zanjke, vzeli so jim vero in z njo vso razsodnost, da jim slepo sledijo v pogubo.

Udali in prepustili so se jim na milost in nemilost.

In ko so jih tako zaslepili, da so od vere odpadli, ko so jih osvobodili iz "teme" in "sužnosti" vere, uboge, nesrečne žrtve mislijo, da so Bog ve kako napredni in prosvitljeni in nas, ki smo ostali še zvesti veri naših prednikov in se še borimo proti napadavcem naših najdražjih svetinj, pomilujejo, češ, kako smo še neumni. V resnici so pa le sami pomilovanja vredni. Pa ne le pomilovanja so vredni, temveč so tudi obsodbe vredni, ker so izdali svojo vero, svoj narod, svojega lastnega brata, da nismo Slovenci več eno, da ni med nami več edinosti, medsebojnega prijateljstva in ljubezni, da se sovražimo in bojujemo sami med seboj in smo razdeljeni zoper same sebe.

Koliko tisočem Slovincem so ugasnili luč sv. vere, da tavajo v temi nevere in zmot; koliko vernih in srečnih družin so razbili, koliko nevednosti, surovosti, podivjanosti, nemoralnosti, zločinov in samomorov so povzročili! Žalostne razmere po naših naselbinah so sad njihovega dela in hujskanja. Po njih sadu jih poznamo.

Ameriški Slovenci in "Ave Maria."

MI, v Ameriki živeči Slovenci, nimamo Marijinih svetišč in božjih potov, nimamo slovesnosti in v domovini, a Marijine pomoči pa tu nič manj ne potrebujemo, kakor smo jo potrebovali doma, ker nas obdajajo kot delavce pri delu vsak dan nevarnosti. Obenem pa imamo med seboj strastne in strupene nasprotnike — brezverce, ki si na vse načine prizadevajo, da bi nam vero iz srca iztrgali. Zato še posebno potrebujemo božje in Marijine pomoči, da si ohranimo naš predragocen zaklad: vero. V ta namen imamo mi, ameriški Slovenci, "Ave Marijo," ki nas tako lepo poučuje in spodbuja k zvestobi in stanovitnosti v veri in ljubezni do Marije, ki nas svari pred nasprotniki, ki brani in zagovarja nas in našo vero, ki nam s svojimi lepimi poučnimi članki in vzgledi dokazuje, da je naša vera edino prava in resnična in da moremo biti srečni le, ako po naukih vere živimo. List "Ave Maria" ima namen ameriškim katoliškim Slovincem ohraniti njih najdražji zaklad: sv. vero, za katero so naši predniki žrtvovali kri in življenje. Na "Ave Maria" bi moral biti naročen vsak katoliški Slovenec.

Daj nam lilij, roža skrivnostna.

Pomenki o veri in neveri.

(Dalje.)

Rev. Bernard Ambrožič, O.F.M.:

ONE je sedel in dejal: "Jako sem radoveden."

Župnik je nadaljeval:

"Tone, odgovorite mi na nekatera vprašanja! Najprej to: Če bi bili duhovniki oženjeni, ali bi bil s tem onemogočen že vsak nadaljni duhovniški škandal?"

"Kako to mislite?"

"Ali niso mogoči in se v resnici vrše razni škandali tudi med zakonci, v družinah sploh? Ali so taki škandali manj primerni za glodanje v sovražni javnosti nego škandali neoženjenih moških in ženskih oseb? Ali bi ne mogel duhovnik, ki je moralistično slab in se ne poslužuje dovolj nadnaravnih sredstev v boju zoper nizkotne strasti, prav tako grešiti v zakonu, kot greši tu in tam kateri izven zakona? Ali bi bili duhovniki z družino manj izpostavljeni nevarnostim in skušnjavam, kot so v celibatu? Jaz mislim, da še dosti bolj in tako bo mislil vsak, ki življenje pozna. In še to mi povejte: znano vam je, da je oženjen velik del pravoslavne duhovščine in istotako velik del grško-katoliške duhovščine. Pa mi povejte, ali je v veri sovražnih listih tam v vzhodni Evropi kaj manj blatenja duhovščine, kaj manj namigavanja na življenje 'za zidovi župnišč,' kaj manj poročil o farovških škandalih? Gotovo ne morete odgovoriti, da je tam bolje, in to je znak, da bodo brezverci duhovščino blatili, pa naj bo oženjena ali neoženjena, pa naj dela škandale ali pa živi svetniško, saj vendar veste, kako so listi, kot je n. pr. vaš dnevnik, pisali celo o sv. Frančišku Asiškem."

Tone je spet stopil po sobi in ni odgovoril. Župnik je čakal trenotek, nato je nadaljeval:

"Vaš molk, Tone, mi je najboljši odgovor. Toda mojih vprašanj je še cela vrsta. Povejte mi, ali nasprotniki padajo po duhovnikih zato, ker jim je resnično na srcu poboljšanje tistih, ki so morda slabi, ali padajo po njih zato, ker hočejo zadeti vero samo? Z drugo besedo, ali je boj zoper duhovščino boj zoper vero ali ni?"

"Priznam, da ugled duhovščine pomeni ugled vere in narobe."

"To priznate. Da, tako je navadno med ljudmi. Vendar ako natančneje premisliva, odgovorite mi na to vprašanje: ali boste drevesu najprej vzeli življenje, ako mu skušate posekati nekaj vej, ali mu boste prej prišli do živega, ako se lotite korenin?"

"Dobro. Vzemiva, da je Cerkev tako drevo. Korenine so mu visoke resnice, veje so njena disciplina, postave in uredbe. Ena taka veja je tudi duhovniški celibat. Recimo, da to vejo tako dolgo vijete in narezavate, da ji zadaste smrtni udarec. Ali bo z njo

padlo celo drevo? Z drugo besedo: ali je zaganjanje v duhovniški celibat resnično uničevanje vere? Je v toliko, v kolikor imamo pred očmi tisto psihologijo preprostega človeka, katero je vpošteval sam gospod Zveličar, ko je dejal: Udaril bom pastirja in razkropila se bo čreda. To se pravi, preprost človek sodi po zunanosti. Če misli, mora pa iti globlje. In kdor si hoče dati resen račun o veri in neveri, mora že biti malo misleca. Tudi vi, Tone, morate biti mislec, če hočete priti na jasno. — In sedaj mi povejte: ali je bolj prav, soditi o duhovniškem celibatu tako, kot berete o njem v svojem dnevniku, ali tako, kot ga predstavlja Cerkev sama, ki gre stvari do dna in pove, iz kakšnih korenin je zrasla ta veja na drevesu Cerkve. Nam se zdi, še več, prepričani smo, da so tiste korenine zdrave, čeprav se najde na veji, zrasli iz te korenine, tudi kak nezdrav list. — Tone, govorim v priliki, pa upam, da me razumete."

"Razumem. Prosim, završite svojo primero in izluščite iz nje nauk zame, ki ga že težko pričakujem."

Tone se je muzal in vendar se mu je videlo, da nestrpno čaka. Sedel je in župnik je nadaljeval:

"Če hočete torej biti prepričan in trden brezverec, bolje: če hočete koga drugega napraviti za trdnega brezverca, dokazujte neresničnost verskih resnic, ne pa neumestnosti takih in podobnih ustanov Cerkve, ki niso same na sebi verske resnice, temveč samo iz njih rastejo kot vedno zelene veje."

"Nekaj takega ste mi že nekoč rekli. In imate vsaj deloma prav. Sicer pa sami veste, da sva le bolj slučajno prišla na ta pogovor. Imam pa tudi o samih čistih verskih resnicah zelo trdno prepričanje, da so nevzdržljive. Pa o tem drugič. Za danes želim, da ostaneva pri tem predmetu, dokler se vam ne bo zdelo, da ste dovolj povedali."

"Naj se zgodi po vaši želji. Vendar vas mimogrede opozorim na to, da se brezverski tisk v splošnem mnogo bolj pogumno zaletava v veje, nego v korenine same. Na eni strani je to dokaz, da si pri koreninah ne obeta vedno toliko sreče, na drugi strani pa, da je v ljudeh v splošnem zelo veliko nerazsodnosti, ako mislijo, da je en uvel list na veji že dokaz suhe veje ali celo gnile korenine."

Toda hitiva dalje. Imam še vprašanja za vas. Povejte mi, Tone, ali imajo tisti naši ljudje, ki hodi redno v cerkev in redno vrše svoje verske dolžnosti, rajši oženjene ali neoženjene duhovnike?"

Tone je bistro pogledal in videlo se mu je, da ga je vprašanje iznenadilo. Namuznil se je in hotel nekaj reči, pa se je ugriznil v ustnico in ostal molčeč. Župnik je pa nadaljeval:

“Po navodilu svojega dnevnika ste morda hoteli zasoliti kako bridko o ‘tercijalkah’ in ‘marijancah.’ Toda pravočasno ste se zavedeli, da bi bila to le prevelika podlost, in to zavest vam štejem v čast. — Torej še enkrat: ali verni katoličani brez ozira na spol, starost in stan, še celo brez ozira na stopnjo popolnosti in svetosti — ali torej verni katoličani kaj žele, da bi se njihovi duhovniki začeli ženiti?”

“Res, kakor je sedaj mišljenje med ljudmi, bi menda oženjen duhovnik ne preglasoval neoženjenega.”

“Sem si mislil, da boste morali to priznati. Sedaj pa dalje. Ali bi ne bila potemtakem Cerkev neizmerno nespametna, ako bi naenkrat izdala odredbo: duhovniki, od danes naprej se smete vsi oženiti! Kaj bi dosegla? Nasprotnikov bi ne pridobila, prav gotovo ne, saj ve, da je njih boj zoper celibat samo pesek v oči. Brezverec je brezverec, pa mu še tako u-

“Ne vem, kako si prav za prav mislite tisto čisto človeško stališče. Menda je to toliko, kot čisto brezversko stališče. S tega stališča je seveda nespamet, odreči se zemeljskemu uživanju, zakaj brezvercu je življenje na zemlji vse, po smrti nič. Toda če hočete presojsati naredbe Cerkev, se morate že navaditi, presojsati jih s stališča vere, ne s stališča brezverstva. In glejte, Tone, Cerkev sploh ne pozna čisto človeškega stališča, temveč ima pred očmi človeka, povzdignjenega iz narave v nadnaravo. Kadar boste neizpodbitno dokazali, da je to stališče krivo in nemogoče, takrat bo samo od sebe zavladalo na svetu čisto človeško, to se pravi, brezversko stališče, in celibata ne bo več. Tako sva zopet prišla do korenin. Dokler pa tega ni, presojsajte ravnanje Cerkev z njenega stališča. Sicer pa — mimogrede rečeno — gorje svetu tudi s čisto človeškega stališča, kadar bo zavladalo na svetu splošno mnenje, da je vsako brzda-

Prišla je pomlad. Spet bomo šli na farmo.

strezi. Če ne bo mogel več griziti Cerkev na levi roki, se je bo lotil na desni. — Nasprotno bi pa Cerkev s tako odredbo naravnost užalila čut spoštovanja do duhovnikov, ki živi v srcu resnično vernih ljudi. Sama bi škodovala ugledu svoje duhovščine. Tone, povejte mi torej, če znate s svojo lastno glavo vsaj malo misliti: Ali kaže Cerkvi, ukiniti celibat duhovnikov na zahtevo brezvercev in zoper željo lastnih prištev? In še to mi povejte: Ali kaže vam, biti nasprotnik Cerkev, ako ne hiti čez drn in strn ustreči vsem tako zvijačnim željam vašega premodrega dnevnika?”

Tone je hlastno odgovoril:

“Ha, to priznam, da je za cerkev bolje, da ima četo neoženjenih duhovnikov, ki so ji slepo pokorni. Toda vprašanje je, če je to pametno s čisto človeškega stališča.”

nje spolnosti velika neumnost.”

Tone je ostal in v naglih korakih meril sobo. Rekel pa ni nič. Po par trenutkih je župnik nadaljeval:

“Da, Tone, taka je ta stvar. In vsakdo, ki ne vidi v človeku same živali, visoko spoštuje katoliško Cerkev zavoljo njenih neoženjenih duhovnikov in sploh zavoljo njenega nauka o vzvišenosti deviškega življenja. In marsikak duhovnik vzhodne ali pravoslavne cerkve ostane vse življenje prostovoljno neoženjen, ker se živo zaveda, da bo kot svečenik Gospodov tako mnogo bolj na mestu. Kako take pojave sodijo brezverci, to nas more po vsem, kar sem že rekel, presneto malo brigati. In če se vam, dragi Tone, te reči ne zde pravilne, je to samo znamenje, da ne znate več po katoliško misliti in da ste od vseh strani omreženi od brezverstva. S tem pa vaše stali-

šče ni še prav nič bliže objektivni resnici.”

Tone se je prezirljivo nasmejal, pa samo za trenotek, dva. Polno misli se mu je kotalilo po glavi. Pa je spet spregovoril župnik:

“Opažam, da vam postaja razgovor predolg. Res, jako se nama je zavlekel nocojšnji večer. Vendar, preden se poslovim, ne morem še mimo ene misli. Kaj pa to-le pomeni: brezverski pisarči brez

šanje — potem je pa tak odpadli duhovnik tem poštenjakom najljubši pajdaš in tovariš! Tu je jasen dokaz, kako farizejsko je pohujšanje teh tičev nad grehi duhovnikov.

Zato, Tone, se moram vam prav resno čuditi, da vam morejo mešati pamet. Saj sem trdno uverjen, da imate rajši, da pridem čez kak teden ali dva na prihodnji razgovor k vam zopet s kolarjem pod vra-

Silvin Sardenko:

BREZMADEŽNI.

Ti stojiš, Madona v slavi,
kakor sonce pred menoj;
v trudni jaz klečim nižavi,
kakor senca pred teboj.

Eno prosim, daj v zameno
za detinsko borni dar:
lilijo mi daj iskreno,
Mati čista raz oltar.

Čuval jo bom ure žale.
Ako ne, ah, ako ne:
Z mojega neba bi pale
v eni noči zvezde vse.

konca in kraja blatijo duhovnika in ga napadajo, ako se kedaj izpozabi, da napravi kaj graje vrednega. Nikoli in nikdar mu ne odpuste, pa naj tudi petdeset let ali več od svojega pregreška dalje zgledno živi in dela resnično pokoro. V njihovih očeh je zločinec in izvržek človeštva. Ako se pa dogodi, da po prvem padcu pada globlje in globlje in vrže končno od sebe božjo službo pri altarju, ne da bi mislil na pobolj-

tom, s črno suknjo na sebi in z vero v srcu — nego brez vsega tega. Ali ne, Tone?”

Tone se ni mogel vzdržati smeha ob nenavadnem zaključku župnikovem. Pa tudi župnik se je smejal in tako sta se prav dobre volje ločila in si voščila lahko noč.

(Dalje prih.)

Marija -- Kraljica miru.

Dr. Viktor Korošec:

IHARNA so bila leta, ko je vladal katoliško Cerkev veliki papež Benedikt XV. Ko je zasedel prestol sv. Petra, je preteklo že mesec dni, odkar je izbruhnila strašna svetovna vojna, največja katastrofa, kar jih je doživelo človeštvo. Skoraj dva in petdeset milijonov ljudi se je iztrgalo iz kroga svojih dragih. Zbrali so se na bojnih poljanah v dveh taborih, ki je med njima zazijal prepad brezmejnega sovraštva. Strašna je bila žrtev bratomornega klanja. Deset in pol milijona fantov in mož se ni več vrnilo, sveži grobovi krijejo cvet Evrope, ki je prezgodaj zdrknil v njihovo naročje. Skoraj eden in dvajset milijonov mož pa je sicer še odneslo golo življenje; toda domov so se vrnilo pohabljeni, bolni — invalidi. Kdo pa preceni gospodarsko škodo, kdo pregleda vse duševno razdejanje, ki je posledica svetovne vojne?

S krvavečim srcem je gledal Benedikt XV. na katastrofo, ki je zadela svet. Od prvega dne, ko je zasedel papeški prestol, je porabil vsako ugodno priliko, da je klical narode k miru. Govoril jim je o drugih potih ter načinih, da dosežejo svoje pravice in blagoslavljal je roko, ki prva ponudi nasprotniku spravo. Narodi in države so preslišali opomin namestnika Kristusovega in niso odnehali prej, dokler niso izkravali v medsebojnem uničevanju. Podpisali so pogodbe, sovraštvo je ostalo.

Pod čigavo zaščito je hotel veliki papež, ki ga bo zgodovina upravičena nazivala mirovnega papeža, postaviti svojo zasnovo o ureditvi razmerja med državami? Kje je pač mogel najti najmogočnejšo zavetnico za svoje delo kakor v preblaženi Devici! Zares ji ni mogel dati zato pomembnejšega naziva, kakor da jo je nazval: Kraljico miru. Kakor že v rodbini materina ljubezen omeči srca otrok, ki so nesložni med seboj, in topli žarek njenega očesa pričara veselje in mir v srca vseh, tako naj vodi Kraljica miru narode in države k njemu, ki ga je že prerok Izaija napovedal kot kneza miru!

“Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so blage volje,” (Luk. 2, 14), to je bil prvi pozdrav ki so z njim angeli oznanili preprostim pastirjem rojstvo njega, ki je prinesel človeštvu “novo zapoved,” zapoved ljubezni do bližnjega. Visok je ta nauk in zares treba je bilo Sina božjega, ki ga je edini mogel oznaniti kot “novo” zapoved, po kateri naj svet spozna njegove učence. “Vsi občudujemo velike predstavnike poganstva in res veličastne so mnoge njihove zamisli; sanjajo o komunistični državi, toda nauka o bratstvu vseh ljudi, stroge zapovedi medsebojne ljubezni — ni nihče niti izdaleka zaslužil.

Kdo nam je pač dal tudi lepši zgled te brezmejne ljubezni do bližnjega kakor Kristus Gospod sam. Njegove od žeje izsušene ustnice ne poznajo obsodbe za narod, ki je izsilil njegovo križanje, ne prokletstva za sovražnike, ki mu s sramotenjem grenijo zadnje trenutke življenja; iz teh trpečih ustnic privre molitev, ki se dviga proti nebu in prosi odpuščanja za svoje najbesnejše sovražnike. To je ljubezen, ki ne loči med Grkom in barbarom, ki se ne ustavi v lastni rodbini, v domači vasi, ki se ne omeji na lastni narod, domačo državo, ampak hoče obseči vse “ut omnes unum sint” (Jan. 13, 34), da bodo vsi eno. Ta ljubezen ne pozna mej; vrh Kalvarije, vzvišen nad nižavami življenja, je njen cilj, izkrvavljenje pa njen zaključek.

Visoka je ta nova zapoved Boga človeka in zato jo je svojim učencem dal šele po zadnji večerji, potem ko se je prvič v svetem obhajilu združil z dvanajsterimi in napravil njihova srca močna za trpljenje in žrtve.

Ta ljubezen je prenovila svet in ozdravila njegove temelje. Vsa velika krščanska kultura sveta je njeno delo.

Na tej ljubezni naj bo zgrajena stavba novega povojnega sveta, sveta prava in kulture. To je bila želja Benedikta XV., ki je v svoji encikliki: “Pacem, Dei munus pulcherrimum” zapisal veliki stavek, da Gospodov evangelij ne pozna drugačne zapovedi ljubezni za narode in države, kakor pa jo zahteva od poedincev.

Krščanska ljubezen priznava malim narodom in državam v isti meri pravico do obstoja in zdravega napredka kakor velikim. Zato naj se v duhu te brezmejne, raz Golgote potekajoče ljubezni, strnejo vsi narodi in vse države sveta v veliko zvezo narodov, ki bo njihova skupna rodbina ter bo čuvala svobodo vseh in skrbela za zunanji red. Nešteto sporov med državami bo po tem zbližanju izginilo, kar jih bo pa še ostalo, jih bodo rešila nepristranska razsodišča po zahtevah pravičnosti. Ne bo več treba potokov bratske krvi in ne bosta več določali pravice sila in moč, marveč najplemenitejši možje sveta bodo po pravcu mednarodnega prava sodili med pravico ter krivico in sicer ne le šibkim in majhnim, ampak tudi mogočnim in velikim narodom. Tedaj bo šele mogoče uresničiti ono tako vzvišeno zamisel najodličnejših duhov sveta: razorožiti ves svet in povsod uveljaviti kulturno silo prava namesto moči in sile. Mnogo lepega čujemo iz posvetov o razorožitvi; toda marsikdo pozablja, da je treba pred razorožitvijo narodov in držav razorožiti srca in duše, kar pa zamorejo le topli žarki delotvorne krščanske

ljubezni, ki jim ne more kljubovati še tako debela ledena plast sebičnosti.

Zveza narodov, obvezna razsodišča in razorožitve! Veličastni so ti trije temelji katoliškega svetovnega političnega programa, čigar zavetnica je naša Mati — Kraljica miru. Kdo je bolj poklican, da deluje za uresničenje teh vzvišenih vzorov kakor mi vsi, ki se s ponosom nazivljemo za njene sinove in hčere!

Ako naj ta vzvišena načela ljubezni in pravičnosti zavladajo med narodi, ki često nočejo ničesar slišati o Bogu in krščanstvu — ali ni naša sveta dolžnost, da vse te zahteve uresničimo najprej v lastnih vrstah. Zato mora izginiti iz naših vrst sovraštvo, zavist in obrekovanje. Iz vsake besede, slehernega

giba, vsega našega življenja morajo odsevati le večnolepa krščanska načela, ki imajo svoje središče v ljubezni, katera poteka iz neusahljivega vira na Kalvariji. Težka je pot ljubezni, strmo se vzpenja navzgor proti vrhu Kalvarije. Na vrh je dospel s svojim križem le edini Bog — človek. Tudi mi, predragi, hočemo za njim. Omagujemo in često nam upada pogum, toda na vrhu nas pričakuje pod križem naša nebeška Mati — Kraljica miru. Prekvasimo z živim krščanstvom najprej svoja srca, zanesimo živ ogenj krščanske ljubezni v vso javnost, vcepimo ga v duše narodov in držav! Tedaj bomo položili trdne temelje bodoči stavbi človeštva, ki bo nad njo čuvala z ljubečim materinskim očesom Mati izpod križa — Kraljica miru.

MAJNIŠKA.

Le enkrat še rada zapela
bi pesem nad vse ljubo,
srce bi si rada razvnela,
gorela bom v daljne nebo.

Gorela bom tja do Marije,
naravnost v presveti raj.
In tam naj srce se razlije
v ljubezen na vekomaj.

Nežika Tomčeva:

Prešmentane citre.

1.

ISO bile zato prešmentane, ker so lepo pele, zato so bile prešmentane, ker so mi povzročile toliko šmenta. Kaj bodo lepo pele, če so pa bile razbite in so strune manjkale na njej, povrhu sem bil jaz tak igravec, da me je samo Bog poslušal kadar sem potegnil čez strune, vsi drugi so bežali...

“Prodal jih bom mati.”

“Nič jih ne boš prodajal.”

“Pa naj ležijo na omari in sanjajo. Bo že prišel ob času kraljevič in jih bo zbudil iz sna.”

“Bodo že prav prišle, prodajal jih ne boš. Jaz sem jih kupila. Amen.”

Prišel sem do teh citer tako-le. Bil sem ministrant v baziliki Matere Milosti. Ministrant po volji božji in mežnarjevi, pa ne po volji vseh žensk. Kolikokrat ni zašla tuja roka v moje grive, ker nisem prav pocingljaj pri darovanju, cingljaj sem časih pol minute, kar smeš samo pri večjem slavlju, kadar zapoje mašnik: Tedeum. Ali sem se pa kako drugače pregrešil. Vse so videle častite ženske kakor da so one posebljene božje oko, ki vse vidi in vse ve. Posebno neko drobno ženšče me je imelo na piki. Pravili smo ji facenetelj, ker ni ime la nikoli robca in si je brisala svoj častitljivi nos, je gledal že tretjemu življenskemu jubileju v oko, kar z navadnim papirjem, takim, kot smo z njim drugi salame zavijali. Torej facenetelj je imel posebno mene na piki. Ne da bi ga morda omenjal, pa je v tesni zvezi z mojim citrami. Pridem lepo jutro iz cerkve. Na hodniku pred svetim Frančiškom stoji facenetelj in moli prav pobožno in zatopljeno. Še ne zmenim se ne zanjo, pa se je ona zmenila zame. Kakor blisk so bile njene dolge vele roke v mojih laseh in stresla me je tako pošteno, da sem videl nebo s tremi zvezdami — mislim da je bil saturn s svojimi trabanti —, videl sem nebo, dasi sem bil na temnem hodniku. Tedaj pa stopi pater Metod skozi cerkvena vrata, ki so vodila v samostan:

“Kaj je?”

Facenetelj je v zadregi in reglja:

“Baraba, pa altar, kako gre to skupaj?”

Pater Metod pa se je zmiraj potegnil za ministrante, Pater Metod je bil dober človek, prijel me je in me je peljal s seboj v svojo celico, ne da bi faceneteljna pogledal.

“Malo manj zvoni pred altarjem.” To je bilo vse, kar, mi je rekel in mi je dal kos potice.

O poticah patra Metoda bi lahko posebno črtico napisal. Morda jo še bom o priliki. Marsikdo je že stopil v to Koromandijo potic in šarkeljnov, jaz še nisem imel te sreče. Zahvaljen facenetelj, da si

mi dal to prelepo priliko! Če bi tebe ne bil Bog poslal, kje bi bil sedaj. Doma bi žgance otepal. Pravzaprav, če bi jaz ne bil one nerodnosti napravil v cerkvi, bi ne bilo faceneteljna, in če bi faceneteljna ne bilo, bi ne bilo potice. Tako je.

Predvsem sem se orijentiral v patrovi sobi: Sever, jug, vzhod, zapad. V severnem kotu omara, v južnem postelja, v zapadnem umivavnik, v iztočnem kotu miza . . . O . . . in na mizi lepe krasne citre. Stopim bliže:

O citre.”

Zdihnil sem nekako tako kakor zdihne otrok, ko vidi v izložbi konjička, ki zadaj poje in p. Metod je bil očetovsko ginjen, ko sem zdihnil. Toliko žalosti je bilo v mojem zdihu. Se razume, zakaj citre niso bile moje. . .

Kakor sem že rekel p. Metod je bil čeden dečko, ljudje so mu rekli “ta lušen”, posebno smo ga pa mi ministranti radi imeli. Nekaj radi potic in šarkeljnov, v prvi vrsti pa radi tega, ker je znal tako hitro maševati. Večkrat je temu ali onemu pripomogel do zmage: stavili smo med seboj, kdo bo preje končal z mašo; kdor je bil z Metodom, je vedno zmagal. Zato smo ga ministrantje kronali s krono nepremagljivosti in kakor čudežna prikazen se nam je zdel, prikazen iz onega sveta poslana. Tudi jaz sem ga imel rad iz vse svoje duše, iz vseh svojih misli, rad sem ga imel kakor samega sebe, morda še bolj kakor patrove potice. In danes? Danes bi ga bil poljubil, če bi bilo to spodobno. Ali sem prav slišal ali ne: Pater Metod je dejal:

“Saj ti jih dam citre. Muzikalno nadahnjen si, morda še talent. Izobrazil se. Jaz si bom druge naročil iz Češkega.”

“O . . .”

Potico sem položil na mizo, da bi imel roke proste za citre. Kaj je sladkost potice v primeri s sladkostjo, ki lije iz citer? Tedaj pa trešči vame bridkost kakor je preje treščila radost. P. Metodu se je razpotegnil obraz v dve grdi kramarski gubi, prav taki, gubi, kot jih vidiš časih pri židih na licu:

“Ampak prinesel mi boš petindvajset kron. Pa ne papirnih, temveč srebrnih.”

Roka mi je omahnila po potici. . . Prebridka ušoda, kaj si tako trda, da ne prizanašaš še božjemu ministrantu ne s svojim težkim škorpijonom? Ne privoščiš mu niti citer ne. Že vem, zakaj ne privoščiš? Tebi je samo na tem, da nosiš zgago po zemlji in trosiš bridkostne ure, jaz bi ti s citrami v zelje hodil. Jaz bi trosil same rože vsepovsod. Poslušali bi ljudje moje pesmi in bi bili veselejši. Tako si pa ti prekrižala moj lep načrt. Bog te kaznuj, da bi ne našla več vsakdanjega kruha. . .

“Bom prosil mamo”, sem rekel tjavendan in sem

šel iz sobe. Šel sem s trdnim sklepom, da ne bom stopil več v patrovo celico. Mar bi me bil facenetelj še dalj časa tresel in bi ne bilo P. Metoda iz cerkve. Prihranil bi si bil hudo bridkost. Ali ni to bridkost, prosim; imeti citre na razpolago, pa ne imeti petindvajset srebrnih kron, da bi si jih mogel prisvojiti? Da to je bridkost, pa še težka. Pa ko bi bil zahteval papirne, bi še bilo, pa srebrne? Papirnih sem imel še sam nekaj v kasi. Sto sem jih bil dal presvitlemu cesarju Francu Jožefu za vojno posojilo; revež ni imel denarja, da bi lahko Ruse našeškal in Lahom posvetil tja preko Soče v Kalabrijo. Nekaj pa jih je še ostalo. Mislim, da bi bilo ravno za citre dosti. Da bi bil s papirnimi zadovoljen P. Metod.

Pridem domov potrtn in žalosten.

"Mati, P. Metod imajo citre, lepe citre. Petindvajset kron bi naj prinesel, pa mi jih dajo."

"Petindvajset, kje jih naj dobim?"

Oko pa je materi le čudovito gorelo. Citre je ime-la strašno rada. Videl sem jo časih, kako je brisala solze, kadar je sosedova Rezika igrala nanje.

"Tako bom lepo igral in priden bom in vi boste peli. vi vsi, jaz bom spremljal."

"Bom očeta prašala."

Tedaj se je razgorelo upanje v meni.

"Ja pa srebrne hočejo, ne papirnih."

Oblak je legel na materine oči in upanje moje je šlo zopet po vodi. . .

"Petindvajset srebrnih," je šepetala mati tako skrivnostno. In njeno lepo rujavo oko se je odprlo kakor v neko razodetje in solza je spozela po gubah v obrazu kakor po stružici. . . Potegnila me je za seboj v sobo:

"Lojze boš šel v gimnazijo?"

"Bom."

Odprla je omarico, vzela iz omare čudno škatljico, ki je še nikdar videl nisem, dasi sem poznal vse omare od zunaj in znotraj in mi je stisnila v roke petindvajset svetlih srebrnih kron:

"Daneš še ne veš, kaj sem ti dala s temi kronami, prišla bo ura, ko boš zvedel."

2.

Tako so prišle citre v hišo in s citrami se je nase-lil raj med nami. Dotlej si nisem mogel prav predstaviti lepi vrtič, ki sta v njem prebivala Adam in Eva od začetka. Mleko je teklo v potokih, žlahtnega sadja sta imela v izobilju, pa v šolo jima ni bilo treba hoditi, ker jima je Bog vse znanje že ulil v glavo, to je bilo že nekaj, pa kaj posebnega tudi to ni bilo. Ko so prišle citre v hišo, me je obšlo razodetje: Tuhtaš, tuhtaš, kako je moralo biti v rajju prve dni vstajenja? Tako-le je moralo biti. Eva je nekje dobila citre, najbrž od Boga samega, ker takrat še ni bilo p. Metoda in srebrnih kron. Torej Eva je dobila citre in je poklicala ljubega moža ter mu zaigrala.

Igrala je, igrala, da so vsem duše zarajale. . . Časih je urezala žalostno, ampak, da bote vedeli, solzili se niso takrat, takrat solza še ni bilo na svetu, povečini pa je udarila v veselo. N. pr. ono: Na gorenjskem je fletno. . . kje vince doma. Citre so seveda imele mogočen glas, da je donelo in odmevalo po vsem vesoljstvu. In volk je zaplesal z ovčko, lisica s piško. Levi v arabski puščavi so slišali čudovite glasove in sloni v Indiji, pisani tički Južne Amerike, velikanski somi Atlantika in Pacifika, vsi, vsi so poslušali z odprtimi usti. Rože celega sveta pa so odpirale svoje kelihe in so pile prečudežne pesmi, ki so se razlegale po rajju. Tako je moralo biti. Eva je dobila citre, kakor smo jih mi dobili. Mamica je tedaj povabila sosedovo Reziko, da je zaigrala in poskusila citre. Kako je vse strmelo. V strune je šla s prsti, pa se nam je zdelo kakor, da bi nam bila segla v srca in oči. Vse je zapelo v nas. . . Oči, srce, roke, nožice. . . Mačka na zapečku je strigla z ušesi, muhe so se na robu skledé ustavljale, pozabile so na sladki močnik in so strme poslušale. Pa je bilo tudi res od sile lepo. Rezika je zaigrala pobožno in raztopile so se nam duše v sladkost, zaigrala je: "Šumi, šumi, gozd zeleni", in vsi smo bili žalostni, kakor da smo že v daljni tujini, recimo v Ameriki in jokamo, jokamo po domovini. . . Kakor na vrvi nas je imela Rezika. V meni pa se je razgorelo hrepenenje, veliko kakor je veliko pohorsko gorovje nad Mariborom in daljna kakor je daljna mariborska Drava, ki teče tja proti ogrski strani do Donave.

"Rezika, kako bi se mogel najhitreje naučiti lepih pesmi?"

Reziki se je nabral obraz v učiteljske gube:

"To je tako, Lojze, treba je vaje, vaje in zopet vaje."

"Pa kaj misliš s tem Rezika?"

"Nobena hruška ne pade zrela z drevesa, samo igraj, igraj, lepega dne boš zaigral, kakor človek, ki se uči v plavanju: plava, plava nazadnje splava."

Lojzek, zdaj pa pljuni v roke in nadelo. Vaje, vaje, in zopet vaje. Igral sem, da se je hiša prevračala in so strune pokale in so si mašili ušesa vsi, kar jih je bilo v hiši. Posebno sestre je jezilo: "Fant, pa dobi citre, punce pa nič." Citre pa so donele in pele: "da boš vedela sestra, mami sem bolj pri srcu kot ti, da boš vedela" in sem še bolj udarjal po strunah.

Pa kolikor bolj sem segal v strune, toliko manj so citre ubogale. Da bi dale lepo ubrano pesem iz sebe, tega ne; zato sem že nekoliko klonil v obup. V tem ubupu pa je prišel škušnjavec.

Kako že pravi sveta zgodba o Evi? Sedela je z Adamom v paradižu, vsa zaverovana v krasoto vesoljstva, tedaj pa se priplazi modras, ki ni bil samo modras, ampak je bil tudi zlomek obenem. Ta zlomek v modrasovi podobi je govoril Evi: "Ti Eva,

Bog te je dal! Čemu tako pri miru čepita in strmita v ono jablano sredi vrta. Kar po njej! Ko bi vedela, kaj je vse dobrega v zlatih sadovih. Prvič boš hlače nosila na svetu ti, ne Adam, kaj bi se mu dala pod noge, drugič boš Boga komandirala, tretjič. . . Tretje točke pa že spregovoriti ni mogel več, Eva je že bila v mreži in je stopila k jablani. . . itd. Saj poznate cno zgodbo: Eva je bila pač Eva, verna mati svojih poznejših hčera. Komandirati, pa hlače nositi, presladek je bil sladkorček, da bi ne bila hlastnila po njem, seveda si je potem vse zobe potrla. . . Tej zgodbi bi jaz pridral še tole: Citre pa, ki jih je Eva prejela od Boga, čudežne citre so potem od same žalosti počile in niso več dale pravega glasu od sebe, kar so dale, je bilo samo javkanje in jokanje. . .

Enako je bilo z menoj lepega dne. Torej jaz sem bil že nekoliko obupal s samim seboj in s citrami. Odložil sem citre in se zagledal tja skozi okno na sosedov vrt: oj tam so gorele med vejami rdečkaste jabolke. Ni sem strmel v sosedov sad dobre minuto, pa se priplazi k oknu zlomek, ne sicer v podobi modrasa, pač pa v podobi sosedovega Ivana. Govoril je pa prav kakor oni zlomek v podobi modrasa:

“Bog te je dal, pa Mati božja, Lojze. Pusti no svoj cigumigu, glej jih jabolke. Ti splezeš gor in potreseš, jaz bom pobiral. Ti jih dobiš deset, jaz pet. . .”

Kakor Eva, tako jaz, zamrežen sem bil jedva je skušnjavec končal. Hajdi skozi okno!

Ivan: “Citre vzemi seboj.”

Jaz: “Zakaj? Na jablani vendar ne bom citre igral.”

Ivan: “Na jablani ne, pač pa poli, ko bova sedela ob Dravi, in jedla jabolka.”

Presladka je bila skušnjava. Pomislite: jabolka in citre. — Jabolka: Evo je zmešalo, ki je imela vsega sadja v obilici, pa bi mene ne, ki sem videl jabolko vsake kvatre komaj enkrat, zakaj takrat, ko se je to godilo, takrat je bila vojska, huda in strašna vojska. Ni bilo denarja za jabolka. In citre: Dasi so me spravile že v nevoljo, zdaj v zarji sosedove jablane so dobile povsem novo luč. Ob Dravi bova sedela, jedla jabolka in citre igrala.

In zgodilo se je, da sem jaz šel na jablano, Ivan je ostal na tleh. Spočetka se mi je milo storilo: tako lepo so se smehljale z vej, da bi jim kar zapel: “Jabolko sredi vej, jabolko rdeče, oj kak mi duša veselja trepeče.” Pa ni bilo časa, da bi pel. Jablana

je bila le sosedova. Sosed pa je bil tak volk na jabolka kakor moj oče na svojo brajdo. Ena, dve, ruk. Toča jabolka, Ivan skače, citre pojo pod jablano, pod udarci sladkih sadežev, v sosedni hiši pa se odpro vrata:

“Barabe, kujoni, falotje”.

Jaz: ena dve, in plosk — tako so zaječale citre, da je bilo groza. Naravnost nanje skočim in citre se prelomijo na dvoje. Drava, Drava, kako si žalostna danes, kaj ti je? Ivan, kako si žalosten danes, kaj ti je? Lojze, kako si žalosten danes, kaj ti je? O nič posebnega ni. Drava je žalostna, ker sta Ivan in Lojze žalostna. Ivan je žalosten, ker bo moral dati očetu hlače v mero, morda oče že namaka merilo. Lojzek sicer tudi pričakuje mero, pa to ni taka reč. Zdaj, ko Lojze rase, mu je treba vsaki teden hlače na novo zmeriti, saj se mu iz dneva v dan krajšajo. To ni taka reč. Toda kdo mu da nove citre? Citre ne bodo nikdar več pele. Obšlo ga je tako čustvo kakor ga je obšlo časih na pogrebih, ko so pogrebni pevski zbri zapeli: “Vigred se povrne, vse se oživi. . . le prijatelj več nazaj k nam prišel ne bo...” Citre so mi umrle pod jablano. Materi bo umrlo veselje v očeh. Petindvajset svetlih srebrnih kron je dala zanj. Joj.

Ivan se okorajži: “Ej, nič ne de, saj ne bo prvič. Lepenko bom dal pod hlače. Tolkel bo po lepenki, pa me ne bo bolelo.”

Jaz sem malodušen: “Ti lahko govoriš, kako bo pa z menoj, petindvajset srebrnih kron je dala mama za citre, zdaj so pa preklane.”

“Zlimes jih in bodo zopet cele. Kaj še nisi slišal, da cigani vse svoje inštrumente preje prelome v dvoje, da jim potem lepše pojo.”

“Limal jih boš ti. Ti si me speljal. Ti jih boš plačal. Petindvajset srebrnih kron.”

“Po glavi.”

“Pa jo boš ti prej dobil po glavi. Kar zdaj-le.”

In začela je padati toča zaušnic, bunk in udarcev. Končala se je bitka doma na stolu. . . Oba očeta sta jo končala.

Ko je mati videla razbite citre, ni prav nič rekla, samo s predpasnikom je šla preko oči. In v meni se je razbolela čudna, čudna slutnja, kakor da sem storil nekaj strašnega. . .

(Dalje prih.)

Brezmadežna.

Ob 1100-letnici rojstva sv. Cirila.

P. Stanislav Aljančič, O.F.M., Rim:

KATOLIŠKI, pa tudi pravoslavni Slovani obhajajo letos pomenljiv jubilej: 1100-letnico rojstva sv. Cirila - Konstantina, s častnim pridevkom "filozofa," mlajšega brata sv. Metoda. Pogled Slovanov je ob tej priliki uprt v Rim, kjer Cirilovo sv. truplo po vsej verjetnosti še danes počiva v starodavni baziliki sv. Klemenca, in na častitljivi Velehradu, kjer čaka slavnega vstajenja njegov brat, panonsko-moravski nadškof sv. Metod.

V Rimu so nekdanj zelo častili spomin sv. Cirila, o katerem pripoveduje njegov življenjepisec, da je bil 869. pokopan s častmi, kakor jih je imel sam papež. Ščasoma pa je češčenje slovanskega apostola med Rimljani prišlo v pozabljenje in šele Sikst V., ki je bil član reda sv. Frančiška in najbrže hrvatskega pokoljenja, je je zopet dvignil (v drugi polovici XVI. stoletja). Pozidal je nanovo cerkev sv. Hieronima v Rimu in eno kapelo posvetil sv. bratoma Cirilu in Metodu. V to cerkev, katero je upravljala ilirska kongregacija (Slovenci in Hrvati), je hotel prenesti tudi truplo sv. Cirila, kar se pa potem ni izvršilo. Verjetno je, da se je v tem času poživilo češčenje sv. bratov med Slovenci, ki so, kakor pripoveduje msgr. Grivec v svoji sila zajemljivi knjigi "Slovanska Apostola Sv. Ciril in Metod" (Ljubljana, 1927), svoj štirim zapadnim cerkvenim učencem posvečeni oltar v romarski cerkvi v Ahenu na Nemškem v začetku XVII. stoletja posvetili na ime slovanskih bratov. Vendar med Slovani spomin sv. blagovestnikov ni našel globokega in trajnega odmeva. Treba je bilo moža širokega obzorja in svetega življenja, kakor je bil naš veliki škof Ant. Martin Slomšek, ki je ustanovil cvetočo Bratovščino Sv. Cirila in Metoda v Mariboru, da se je češčenje sv. bratov med Slovenci in Hrvati, Čehi in Slovaki poglobilo in razširilo. Ta, 1851. leta ustanovljena bratovščina, ki se je hitro razširila med navedenimi narodi, je postala klica sedaj mogočno se razvijajoče cirilmetodijske ideje in 1891 na Moravskem ustanovljenega Apostolstva sv. Cirila in Metoda pod zavetjem prebl. D. M. Apostolstvo je danes glavna mednarodna verska organizacija za vesoljno cerkveno edinost in pod njegovim pokroviteljstvom so se vršili mednarodni znanstveni kongresi na Velehradu (1907, 1909, 1911, 1924) in kongres za vzhodno bogoslovje v Ljubljani 1925. Enako prireja tudi letos v avgustu Apostolstvo V. mednarodni kongres za cerkveno edinost na Velehradu na Moravskem.

Zajemanje za veliko delo cerkvenega zedinjenja med Slovani, katero sta z apostolsko vnemo vršila sv. brata, se je v Rimu zopet zbudilo o priliki 1000-letnice njunega prihoda na Moravsko (863). Na po-

budo Zavoda sv. Hieronima so se vršile 1863 cerkvene slovesnosti in govori v čast slovanskima blagovestnikoma s sodelovanjem najvišjih vatikanskih krogov z vsem mogočim sijajem.

Češčenje sv. Cirila in Metoda pa je dobilo splošen in za vso katoliško Cerkev obvezen značaj šele z okrožnico Leona XIII. "Grande munus" l. 1880, ki je določil njun praznik na dan 5. julija ter sv. brata postavil takorekoč za patrona apostolskega dela za zedinjenje med Slovani, ločenimi po nesrečnemu verskemu razkolu.

V mladi Jugoslaviji so slovenski in hrvatski škofje že za Binkošti 1919 izdali posebno okrožnico o sv. Cirilu in Metodu, kjer pozivajo vernike, da v medsebojni ljubezni in ponižnosti posnemajo svetli zgled naših apostolov, z apostolsko gorečnostjo delujočih med Slovani, naj molijo in podpirajo delo za versko edinost, slovesno praznujejo praznik sv. solunskih bratov in v vsako župnijo razširijo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki deluje v tem smislu.

Kako veliko pozornost posveča sv. stolica cirilmetodijski ideji, je razvidno najbolj iz dejstva, da je papež Pij XI. sam otvoril letošnji jubilej 1100-letnice rojstva sv. Cirila s prelepo okrožnico, naslovljeno na nadškofe in škofo Jugoslavije in Čehoslovaške (13. februarja 1927).

V uvodu papež pohvali namen škofov, da proslave spomin "Sv. Cirila Solunskega, apostola slovanskih narodov" in obenem tudi njegovega brata sv. Metoda, kajti oba brata sta bila nerazdružljiva v gorečnosti za razširjanje sv. vere. Vsled tega je Leon XIII. z okrožnico "Grande munus" tudi oba brata skupaj proslavil in njuno češčenje uvedel za vesoljno Cerkev. Zelo značilno je, ker papež povdarja, da so predvsem slovanski narodi poklicani, da časte in posnemajo sv. brata, dasi sta celi Cerkvi v kras in slavo; priporoča, da se s spisi in govori razširja poznavanje njunega življenja med verniki, ter učena in ponižna apostola postavlja v zgled zlasti učeči se mladini. Nato papež našteva njuno apostolsko delovanje med Saraceni, Kazari, Judi in Slovani, njune visoke čednosti in zlasti neomahljivo zvestobo do rimskega prestola, kjer sta prejela dovoljenje in potrditev slovanskega bogoslužja. "Zakaj bi se torej čudili, nadaljuje Pij XI., če sta Ciril in Metod, katera se moreta imenovati sinova Vzhoda, po domovini Bizantinca, po narodnosti Grka, po poslanstvu Rimljana in po sadovih apostolskega delovanja Slovana — postala vsem vse, da bi vse pridobila za edinost katoliške Cerkve?" Duhovniki, redovniki in redovnice morejo v sv. bratih posnemati čisto in nedolžno ter žrtev polno življenje za bližnjega. Krščanske družine naj se uče spoštovati postavbo o nerazdružljivo-

sti sv. zakona in pravi vzgoji otrok, vsi verniki pa služiti resnici, pravičnosti in ljubezni, ako žele, da bo njihova domovina vedno bolj napredovala. Sv. oče opominja one, ki so zašli, da se zopet vrnejo na pot resnice, ki sta jo učila sv. Ciril in Metod in z la-skavimi besedami pohvali dela učenjakov o sv. Ciri-lu in Metodu, zlasti ona, ki so izdana od Apostolstva sv. Cirila in Metoda (t. j. učena dela in razprave msgr. Fr. Grivca), Velehradske kongrese in Institut sv. Cirila in Metoda na Velehradu, ki vzgaja gojen-ce za bodoče apostolsko delovanje med slovanskimi narodi. Končno papež izraža željo, da bi se tudi drugi narodi združili s Slovani v proslavi svetih bra-tov in izprosili obilnih milosti od Boga za krščanski Vzhod.

Tudi papeški Vzhodni Institut v Rimu je lepo proslavil 1100-letnico rojstva sv. Cirila s predava-njem P. Dr. Sakača D.J. o sv. Cirilu in Metodu, ka-terega so se udeležile v obilnem številu vse slovan-ske, tukaj živeče kolonije. Predavanje, poživljeno z zajemljivimi skioptičnimi slikami, nanašajočimi se na ikonografijo sveti bratov (t. j. znanstvena pano-ga, katere predmet je kritično opisovanje sv. slik), je prineslo več novih momentov k zgodovini rimske-ga bivanja sv. Cirila: Teza, da je bil tudi Ciril po-svečen za škofa preden je v Rimu vstopil v samostan, je, reči moremo danes skoraj z gotovostjo, rešena v pozitivnem smislu. Arheološki razlogi (novo od-kritje portretov sv. bratov, obeh v škofovskih orna-tih, na votivni ikoni sv. Petra in Pavla, poleg že prej znanih in določenih fresk v baziliki sv. Klementa iz VI. stoletja in onih v cerkvi sv. Hieronima iz druge polovice XVI. stol.), tradicija, notranji razlogi in oni del predsmrtne molitve sv. Cirila, kjer se imenuje predstojnika svoje črede, vse govori za to, da je bilo Cirilu podeljeno škofovsko dostojanstvo. Po posve-titvi sv. Metoda in pet izbranih učencev (Klemen, Gorazd, Naum, Angelar in Sava) v duhovnike, oz. anagnoste (lektorje), se učenci niso takoj vrnili v Panonijo in Moravsko, ampak so ostali še celo leto 868 in večji del 869. v Rimu, da so prejeli višjo teo-loško naobrazbo. Tako so se usposobili, da so mogli pozneje pomagati sv. Metodu pri prestavi sv. pisma in drugih sv. knjig iz grškega in latinskega jezika od čeških gora do Jadranskega morja in celo tja v slovanski in širiti sv. vero in slovansko bogoslužje gori do ledene Kamčatke. Sv. Ciril in Metod sta z učenci stanovala v Rimu v grškem samostanu poleg cerkve sv. Praksede, v neposredni bližini štirih latin-skih samostanov, okrožujočih tedaj baziliko sv. Ma-rije Večje, v katerih enem se danes nahaja papeški Vzhodni Institut, ki ima namen nadaljevati delo so-lunskih blagovestnikov. Glede telesnih ostankov sv. Cirila se je do najnovejšega časa vzdrževala domne-va kardinala Bartollinija, da so francoski vojaki leta

1798 opustošili grobnice v sv. Klemenu, kjer je po-čivalo tudi truplo Cirilovo, ki se mora zato smatrati za izgubljeno. Toda P. Nolan v 2. izdaji svoje knji-ge o baziliki sv. Klementa dokaže, da to ni točno. Na-šel je rokopis, ki se nahaja v arhivih rimskega Vika-rijata pod naslovom "Nonnullae authenticae super sacris reliquiis Sanctorum" in v katerem je z datu-mom 18. avgusta 1798 sporočeno, da so bile relikvije sv. Cirila tega dne prenešene v cerkev S. Maria in Vallicella (Chiesa Nuova) — bile so prej zaprte v mramorni posodi pod oltarjem sv. Dominika — in položene poleg relikvij sv. Filipa Nerija. Že čez 8 dni, 26. avgusta 1798 so pa prenesli sv. ostanke nazaj in jih zopet položili pod oltar sv. Dominika v cerkvi sv. Klementa. P. Nolan sporoča tudi nekaj mest iz pisma mons. Johna Connolly, dominikanca, ki je bil drugi newyorški škof, ki pravi, da je bil nav-zoč pri navedenih prenašanjih sv. ostankov in da je ostal tudi po ukinjenju dominikanskega samostana od 1796 do 1814 pred onečaščenjem od strani voja-štva, enako tudi samostan, kjer je rešil tudi knjižni-co. P. Nolan sklepa iz tega, da so relikvije sv. Cirila še danes skrite v baziliki sv. Klementa in upa, da se bodo pri natančnejšem iskanju mogle najti.

Za proslavo 110-letnice sv. Cirila in Metoda pri-pravljajo Slovenci, Hrvatje, Čehi in Slovaki velike slovesnosti. Med drugim je v načrtu tudi romanje v Rim na grob sv. Cirila. Pod vodstvom rektorja za-voda sv. Hieronima, mons. B. Nardone, se je tu se-stavil poseben odbor, ki je izdelal načrt za prazno-vanje tridnevne v čast sv. apostoloma v dneh 29. aprila do 1. maja t. l. v cerkvi sv. Hieronima. Pred-videna je glagolska sv. maša (rimskega obreda v staroslovenskem jeziku), maša v bizantinsko-slovan-skem obredu in latinska sv. maša, enkrat slovesna "večernja" (vesperae) v biz.-slov. obredu in drugič latinska kompleta (completorium) v latinskem je-ziku z gregorijanskim petjem. Zaključna slovesnost bo v hrvatskem jeziku. Ob prihodu romarjev se bo vršila tudi še slavnostna akademija, morda v navzoč-nosti sv. Očeta, s slavnostnimi nagovori v vseh slo-vanskih jezikih in petjem, pri katerem sodelujejo vsi tukajšnji slovanski kolegiji.

Tako tudi Rim, prestolica krščanstva, proslavlja spomin svojih vernih sinov, ki sta v njenem naročju ob nogah Brezmadežne v baziliki sv. Marije pri jas-licah pred njeno prekrasno mozaično ikono, pred katero je tri stoletja pozneje sv. Frančišek Asiški molil za svoj mladi red, prejela blagoslov Hadrijana II. za apostolsko delo med slovanskim rodом!

Ali ne kliče Previdnost božja tudi Frančiškovih sinov, katerih roka je obvarovala pred razpadom to ikono Presv. Bogorodice, Varhinje misijonskega de-lovanja sv. Cirila in Metoda in Zavetnice frančiškan-skega reda, na pot slovanskih Blagovestnikov? . . .

Okrožnica Svetega Očeta,

OB PRILIKI EDNAJSTE STOLETNIČE SV. CIRILA.

ČASTITIM bratom škofom in nadškofom Kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Čehoslovaške republike pozdrav in apostolski blagoslov!

Zelo pravična in hvalevredna je vaša namera, da proslavite enajststoletnico rojstvo sv. Cirila, apostola slovanskih narodov, in nič manj hvalevredna je misel, da se spominjate obenem pri tej svečani priliki tudi sv. Metoda, njegovega brata in tovariša v apostolski službi, slaveč oba skupno s čim večjo častjo, ker sta oba bila tovariša po besedi sv. Cirila, govoreč jo sv. Metodu: "Glej, dragi brat, midva sva bila tovariša, orala sva eno brazdo na njivi Gospodovi."

V resnici, gorečnost, s katero sta sveta brata delovala in širila sveto vero v vaših deželah, jima je bila tako skupna in se je udeleževala v tako združeni delavnosti, da ni mogoče govoriti o enem brez drugega. In ravno zato je naš prednik Leon XIII., blagega spomina, v svoji okrožnici "Grande Munus" z dne 30. septembra 1880, navdušeno slavil oba in zapovedal, da naj se češčenje, ki je med vami tako starodavno in zgodovinsko, razširi po vsej katoliški cerkvi.

Vsako pač vidi, četudi sta Ciril in Metod slavna svetilnika za vso cerkev, morajo ju posebno slovanski narodi častiti in posnemati; kajti po njih velikih naporih so bili prerajeni v Kristusu. Zato se naj torej, častitljivi bratje, pri tej stoletnici predvsem opozarja vernike s spisi in govori na delavno življenje obeh. Še večja pa naj bo vaša skrb v tem, da si vzame vsa učeča se mladina, tako svetna kakor duhovska, za vzor življenja in delovanja obeh slavnih svetnikov.

Dasiravno sta bila potomca zelo plemenite solnske rodovine in vrlo dobro izobražena v svetini in bogoslovnih znanostih tedanjega časa, vendar se nista ponašala ne s svojimi duševnimi zmoglostmi, niti sta se dala zapeljati po cesarski dvorni razkošnosti in življenju, temveč sta se naučila v samotni službi Boga s tisto ponižnostjo, katera mu pristoja in sta se popolnoma posvetila službi cerkve, ker sta sprejela težav in nevarnosti polne misijone med Saraceni, Kazari, Judi in Slovani z edinim namenom širiti čast božjo.

Zgodovina spričuje o junaških čednostih in zaslugah teh dveh apostolskih mož. Navzlic njuni globoki znanosti sta združevala požrtvovalno veliko velikodušnost in pravo ponižnost. Napore njune svete službe sta posvečevala z molitvijo, največjo čistostjo in mrtvičenjem. Če je primerno, da se slovanski narodi zatekajo k sv. Cirilu in Metodu kot učiteljema najpopolnejšega življenja, ni nič manj pravična, da vsi vaši verniki, katerih oznanovavca rimsko-katoliške vere sta bila; še bolj primerno je, da ju imajo ne samo kot nebeška varuha, ampak tudi za kažipota, kako naj ohranijo in dosežejo dobrote katoliškega občestva.

Globoko v srcu sta ohranila prošnjo Kristusovo, ki je po zadnji večerji molil k svojemu nebeškemu Očetu, da naj bi bili njegovi učenci vse eno. Zgodovina nam spričuje, da so bili cerkveni očetje vzhoda združeni z vesoljno cerkvijo; zato nista hotela sprejeti skrbi za slovanske narode, predno jima ni bila izročena po naslednikih sv. Petra, katerim je bila dana od Boga skrb in oblast za celokupno čredo Kristusovo.

Zato sta šla v Rim. Iz Rima sta odšla kot odposlanca, pooblaščenca po rimskem papežu, da ustanovita in utrdita kraljestvo Kristusovo. Naši predniki so ju vedno branili in varovali. Prvi je naredil v Rimu redovne obljube malo pred svojo smrtjo, katero je spremljala tolika žalost rimskih meščanov. Drugi je bil v Rimu posvečen za škofa in tudi v Rimu je bilo odobreno in potrjeno slovansko bogoslužje, katero sta med slovanskimi narodi, ki sta jih pridobila za Kristusa, bila vpeljala. In navdušena s še pre mnogimi drugimi dokazi papeževe dobrohotnosti, sta se podala na svoje pričeto misijonsko delo.

Ali ne kažejo vsa ta dejstva dovolj jasno, da tema svetima bratoma ni bilo nič bolj pri srcu, kakor da delujeta v najtesnejši zvezi z rimsko cerkvijo? Kaj čudnega je torej, ako se sv. Ciril in Metod, ki se lahko imenujeta sinova vzhoda, bizantinca po domovini, Grka po narodnosti, po apostolskem poslanstvu Rim-

ljana in po sadovih njunega apostolskega dela — Slovana, da sta postala vsem vse, da bi vse pridobila za edinstvo katoliške cerkve?

Potemtakem, častitljivi bratje, ni reči, ki bi bila nam bolj ljuba, kakor je zadeva, katero imate v srcu, namreč da nekako povzdignete še višje na svetilnik te dve luči, da bi na ta način, ko sta živela na svetu in sta tako slavna v nebesih, svetila vaši mnarodom s svojimi čudovitimi zgledi čednosti, jih vabila in vnela za krščansko mišljenje in življenje. Da, od teh dveh blaženih bratov ravno naj se uče duhovniki in redovniki nedolžno in čisto živeti ter posvetiti celo svoje življenje za zveličanje duš.

Naj se uče krščanske družine braniti in ohraniti zapovedi o neločljivosti sv. zakona in dobre vzgoje otrok. Z eno besedo: vsi kristjani kateregakoli stanu, meščani in delavci, plemenitaši in vladarji, učenjaki in izobraženci, uradniki, ki so po svoji službi dolžni skrbeti za javni blagor, so dolžni služiti resnici, pravici in ljubezni, če hočejo, da se povrne Kristusov mir in prinese srečo in resnično blagostanje v njih domovino.

"Seveda Nam niso neznane — da rečemo z Leonom XIII. — mnoge in velike težkoče v tem oziru, posebno, ker so pre mnogih, ki hočejo obdržati in širiti zmoto onih, kateri so zapustili vero, sprejeto po Cirilu in Metodu. Toda zveličanje duš zahteva, da z vso srčnostjo branimo katoliško edinstvo in zato se ne smemo zbiti nobenega truda, — temveč, kakor je rekel isti papež malo poprej, — je treba privedi k želji do edinstva in zvezi z apostolskim sedežem tiste, ki so se ločili od te edino sti, pa časte ta dva dveta brata; kajti apostolsko stolico sta imela za mater in učiteljico onadva, ktera ti priznavajo za učitelja vere."

In tu z dopadajenjem ne samo opozarjamo, temveč po zaslужenju priporočamo dela, katera ste pričeli v tej plemeniti in prevažni zadevi. Med temi deli hočemo poudariti spise in razprave, katere so dosedaj objavili učeni in izobraženi pisatelji vašega naroda ter pobožne družbe, ki so bile po Našem in vašem vodstvu in varstvu povsod ustanovljene od zveze imenovane "Apostolstvo sv. Cirila in Metoda" in čigar posebna pravila ste pred kratkim predložili sveti stolici v pregled in novo potrjenje. Posebno omenjamo shode na Velehradu — kjer je Metod sklenil svoje življenje, — shode, ki so se redno vršili in katere smo Mi večkrat pohvalili, in ravno tako ondotni zavod sv. Cirila in Metoda, ki je bil ustanovljen tam za dobro vzgojo mladencev, da bodo dostojno in plodovito izvrševali apostolsko službo med slovanskim ljudstvom. Ta zavod je naš neposredni prednik Benedikt XV. bl. sp. odlikoval z naslovom in pravicami papeževega zavoda. Upam, da bodo pričeto obhajanje enajststoletnice obhajali tudi drugi narodi, kakor je to Naša želja. Vaši verniki naj pa, posnemajoč pobožno češčenje svojih višjih pastirjev do teh dveh svetih bratov, izprosijo obilnih milosti v korist krščanskega vzhoda, ki ječi pod tolikimi nesrečami. Naj bi pač dodelilo nebo, da bi se vsi Slovani spominjali s pobožnim srcem in izpolnili z voljnim duhom, česar je sv. Ciril umirajoč prosil Boga: "O Gospod, moj Bog, ki si ustvaril vse angelske vrste in breztelesne moči, nebo nad nami razpel in zemljo utrdil . . . pomnoži svojo cerkev z novimi množicami in združi vse v edinstvo in ohrani jih složne in edine v resnični veri in pravi veroizpovedi in vdihni v njih srca besedo Tvojega poslušanja, da se prizadevajo za dobra dela in delajo, kar je Tebi ljubo."

Da bi predobri Bog uslišal te molitve in jih v dejanju uresničil, naj pomaga k temu naš apostolski blagoslov, ki ga kot zagotovilo nebeških darov in znak Naše očetovske ljubezni podelimo vam, častitljivi bratje, vsem duhovnom in vašim vernikom z vso udanostjo v Gospodu.

Dano v Rimu pri Sv. Petru, 13. febr. 1927, v šestem letu našega papeštva.

Pij XI., papež.

Anton Martin Slomšek.

Sr. M. Lavoslava, Sheboygan.

PRVA. MLADOST.

ANTON MARTIN SLOMŠEK je bil rojen 26. novembra 1800 na griču Slom, ki spada k ponikovski župniji in leži ob južni železnici. Njegovi stari so bili preprostega, kmetijskega stanu. Bili so bogati in zelo pobožni. Se v poznejših letih, ko je Slomška že krasila škofovska mitra, se je večkrat spominjal v svojih govorih nizkega stanu, iz katerega je izšel. Ni se sramoval priznati, da ga je mati povila na slami.

Takrat še niso imeli šole na Ponikvi. Ko je Slomšek dozorel v dobo, ko je treba otrokom odsloviti brezskrbnost in brezdelje, je Bog poslal na Ponikvo kaplana Praznikarja, ki je kmalu po svojem prihodu začel poučevati mladino. Zbirala se je pri njem v kaplaniji. Pozneje, ko je število otrok vedno bolj naraščalo, se je Praznikar preselil v župnišče. Anton je bil vedno njegov najboljši učenec. Pri prvi šolski izkušnji, ki se je vršila pod velikim orehom sredi vasi, je Slomšek dobil prvo nagrado. Bil je vreden. Vedno marljiv, skromen, miren in pobožen je bil veselje svojemu učitelju. Eden njegovih součencev pa piše: "Že takrat smo ga vsi otroci spoštovali. Ako je bil on z nami smo bili vedno pridni, vendar pa je najraje bil sam. Včasih sem ga spremil do njegovega doma, kjer nama je dobra mati postregla z okusno malco. Tudi na griču Sv. Ožbolta, kjer je pasel očetovo čredo, sem ga večkrat obiskal. Stopil je na stopnice, ki peljejo v zvonik, in pridigoval, mi drugi smo ga pa zvesto poslušali."

V največjo srečo si je štel Anton, da je smel streči pri sv. maši. Čeravno je moral hoditi dobre pol ure do farne cerkve, ga vendar ni nikoli manjkalo pri službi božji. Izredno vesel pa je bil, ako je smel spremljati kaplana, kadar je šel maševat k podružnici, ali pa kadar je nesel bolniku sv. popotnico. Da je smel g. kaplanu snaziti obleko in mu streči, je bila po njegovem mnenju velika odlika. Bival je že tedaj najraje v kaplaniji; kar težko mu je bilo, kadar je moral domov.

Srečni otroci, ki imajo skrbno, pobožno mater! Slomškova mati je bila taka. V njegovem stremljenju po duhovskem poklicu ga je podpirala, kolikor je mogla in znala. Ko se je Anton pripravljala na sv. birmo, mu je dejala: "Ljubi Tonče! Botra si pa kar sam izvoli; vendar ubogaj me in izberi si moža, ki najbolje odgovarja pri krščanskem nauku. Naslednje nedeljo si "Tonče" preskrbi v cerkvi prostor, odkoder je mogel pregledati vso cerkev. Zvesto vleče na ušesa odgovore pri krščanskem nauku. Nekaj preprosti, ubogi kmetič je po njegovem mnenju najbolje odgovarjal — tega si izvoli za botra. Seve, da je bil Praznikar presenečen, ko mu je Anton povedal ime svojega botra. Po kratkem premisleku pa je dejal: "Prav si izvolil. Tvoj boter je sicer ubog, pa je pobožen mož." Ko je Slomšek nekoč omenil ta dogodek v pridigi, je pristavil: "In Bog je blagoslovil fantiča. On se je šolal, je postal mašnik in nazadnje škof." Seveda je ponižni škof zamočlal, kdo je bil omenjeni deček.

Ker je bil Slomšek prvorojeni, ga je oče Marko odločil za gospodarja na Slomu, njega, ki ga je s tako silo vleklo srce v šole. On, ki je tako hrepenel po oltarju, po izobrazbi, naj bo kmet! Hočeš, nočeš, moral se je ukloniti železni volji očeta vsaj za nekaj časa. Tako-le piše: "Do trinajstega leta sem bil ubogi hlapčič. Prešibek za pluzenje, sem oraču gonil, mlatil in kosil ter sem si zmesnega kruha služil." Vkljub strogosti očetovi se vendar ni mogel popolnoma ločiti od šolskih knjig. Ves prosti čas je porabil za čitanje in učenje. Ko sta nekoč z očetom orala, bi se mu bilo kmalu slabo godilo. Ker je "gonil," je imel lepo priložnost tu pa tam malo v knjigo pokukati. Iz strahu pred očetom pa jo je vedno zopet previdno skrnil pod telovnik. Nekaj časa je šlo vse po sreči, toda ko oče nazadnje le zapazi, kaj počenja "bodoči gospodar Sloma," zakriči ves srdit: "Kmet boš in delal boš; le mestni gospodje nosijo knjige s seboj. Glej, da mi nikoli več ne prineseš knjige na delo!"

Materi, ki je čitala v duši otroka vse njegovo veliko trpljenje in hrepenenje, se je sin neizmerno smilil. Želela je z vsem srcem, da bi njen Anton stal nekoč kot svečenik Gospodov pri

oltarju. Toda kako pridobiti očeta? V svoji stiski se zateče k Praznikarju in ga prosi, naj on pregovori očeta, da bi poslal sina v celjsko šolo. Na prigovarjanje Praznikarja se oče uda, četudi zelo nerad, kaplan pa izpregovori preroške besede: "Ljubi starši, verujte mi, vaš Tonče bo še enkrat velik gospod."

SLOMŠEK DIJAK.

Zlate sanje otroških let Slomška so se začele uresničevati. V šolo sme! O veliki noči l. 1814 se je poslovil od doma. Obožovan z materinim blagoslovom in njenimi zlatimi nauki je odhajal v svet, v šole. Vstopil je v tretji razred nemške šole, v jeseni pa je bil sprejet v prvi razred gimnazije.

Nemščina mu je delala precej preglavic, toda tekom par let jo je obvladal popolnoma. Z veliko vnemo se je učil tudi slovenščine. Njegov učitelj Zupancič je večkrat govoril svojim učencem, da je sramota za izobraženega človeka, ako ne zna več o svojem jeziku kot neotesani pastirji po gorah. Nagovarjal je učence, naj pišejo tudi slovenske spise. Kdo je raje ubogal

"Slomškova" Mati božja.

Pred njo je naš Slomšek vedno molil in se ji priporočal.

kot Slomšek! Ko je bil nekoč v šoli javno pohvaljen radi slovenskega spisa, se je še z večjo vnemo poprijel svojega materinega jezika. Začel je tudi pesnikovati. Ko se je bližal god nekoga profesorja, je Zupancič določil tri najboljše dijake za deklamovanje. Pesmi so seveda morali sami "skovati," eden v latinskem, drugi v grškem in tretji v nemškem jeziku. Slomška je bolelo, da ga je ljubljene učitelj prezrl. Pride godovni dan. Učitelji in učenci se zbero, da počaste ljubljene godovnjaka. Oni trije dijaki prednašajo svoje pesmi. Ko končajo, stopi Slomšek spoštljivo pred Zupanciča proseč dovoljenja, da bi smel tudi on prednašati svojo častitko. Učitelj dovoli. Vse utihne in z napeto pozornostjo pričakuje, kaj bo Slomšek povedal. On začne in čim dalje govori, tem lepše mu teče slovenska beseda. Vsi ga občudujejo. Njegova pesem-častitka je bila najlepša med vsemi. Ves iznenaden mu reče Zupancič: "Zdi se mi, da imaš poseben dar od Boga, v slovenskem jeziku še kaj večjega storiti, zato ti svetujem, da se ga poprimeš s po-

SLOMŠEK BOGOSLOVEC.

sebnostjo. Vrli učenec je zvesto ubogal ta nasvet. Od takrat je žarel tako mogočen ogenj do materinega jezika v njegovem srcu, da ga niti najhujši vihar preganjanj ni mogel pasiti.

Slomšek je bil čednosten dijak. Bil je lepega, neomadeževanega obnašanja. Med součenci je bil navadno tih, ponižen. Vse je ljubil z bratsko ljubeznijo in jim je skušal pomagati po svojih močeh. Njegov sošolec Luka Golič je bil zelo ubog. Ni imel hrane. Slomšek mu je prepustil svoj zajtrk in večerjo, sam pa je bil zadovoljen s svojim skromnim kosilcem. Za večerjo mu je zadostoval kos kruha in čaša vode.

Lilijo angelske čistosti je Slomšek skrbno čuval. Ogibal se je slabe družbe. Bil je previden v izbiranju čtiva. Poznal je samo dve poti, v šolo in cerkev. Tu in tam je šel tudi na izprehod na hrib sv. Miklavža, odkoder je občudoval slovensko zemljo, drugače pa je bil doma, kjer se je učil. V tihi samoti je iskal in tudi našel dovolj sladkega miru. V delu je našel srečo. V cerkvi pred sv. Rešnjim Telesom je bilo zanj najprijetnejše počivališče. Njegovi součenci so ga večkrat našli klečečega na počivališču pred Najsvetejšim in zatopljenega v molitev. Njegov vzgled je vlek in mnogi so ga začeli posnemati. Bil je res pravi apostol svojih součencev.

V marljivosti je bil Slomšek nedosegljiv. Prebedel je marsikatero noč v učenju. Izhajajoče sonce ga je že našlo pri knjigah. Ni čuda, da je bil vedno odličnjak, a v šesti šoli je bil že prvi med njimi.

Slomšek je bil že kot dijak popoln, resen mož. Bil je odločen, stanovit, neomahljiv, utrjen v vsem. Prava čednost pa se preizkusi v trpljenju. Bog je poslal Slomšku velik križ — vzela mu je ljubečo mater. Umrla je po kratki bolezni vdana v voljo božjo. Najbolj jo je skrbel Tone. S povzdignjenima rokama je prosila Praznikarja, naj po materinsko skrbi za osirotelega dijaka. Globoko ginjen ji je obljubil in ostal mož beseda. Sam je šel v Celje, da je osebno naznanil žalostno novico svojemu varovancu in da ga je potolažil. Zdaj so se začeli za ubogega dijaka kaj težki časi. Dokler je živel mati, je bil z vsem preskrbljen; z njevo smrtjo je pa prenehala podpora od doma. Oče, ki mu ni bilo prav nič po volji, da sin študira, se je v drugo poročil. Dobil je dobro, skrbno gospodinjstvo, toda za je v dijaka ni imela ljubečega materinega srca. Če bi ne bilo Praznikarja, bi se bilo godilo Slomšku še slabše. On je nadomestoval fantu očeta in mater. Slomšek ga je ljubil s sinovsko ljubeznijo. Imenoval ga je svojega največjega dobrotnika. Bil mu je hvaležen do svoje smrti.

V počitnicah je bil Slomšek skoro vedno pri Praznikarju, kajti doma je bilo žalostno in pusto — ni bilo matere. Svojemu dobrotniku je Anton stregel, kjer je le bilo mogoče. S svojo pobožnostjo in marljivostjo mu je bil v največje veselje. Večkrat je poučeval otroke namesto njega. Pri pouku v šoli je bil vedno navzoč. Slomšek se je pri Praznikarju naučil vzgojevanja; bil je še sam učenec, a zraven že nadpoln vzgojitelj. Mnogo časa, ki mu je preostajalo od dela, je porabil za sprehode v prosti naravo. Vsaki dan je obiskal cerkvice sv. Ožbolta, kjer se je po opravljeni molitvi vadi v govorništvo. Vzljubil je to malo svetišče tako zelo, da ga je še kot škof imenoval "najdražji spomin moje mladosti."

Ko je z najboljšim uspehom končal šolo v Celju, je odšel v Sinj. Slišal je praviti, da se tam lahko zgotovi 7. in 8. razred v enem letu. Bil je tudi tam prvi odličnjak; z najboljšim spričevalom se je vrnil v drago domovino. Ko poprosi za sprejem v celovško bogoslovje, mu povedo, da mora še enkrat v osmi razred, ker inozemska spričevala nimajo veljave v avstrijskih deželah. To je bil zanj udarec! Pa se je potolažil, ker čas, ki ga je preživel med Hrvati, zanj ni bil izgubljen. Naučil se je med njimi hrvaščine in italijanščine. Samo ob sebi se razume, da je dovršil osmo šolo v Celovcu z odliko. Nekí profesor je dejal ob koncu šolskega leta, da bo Slomšek postal luč, kamorkoli bo prišel.

Ko dijak dovrši gimnazijo, stoji na razpotju. Treba mu je izvoliti poklic, mora nastopiti pot, ki pelje do njega. Slomšku to ni bilo nič težavnega, saj je gojil že od detinskih let samo eno željo, ki je nadkriljevala vse druge: Postati svečenik Gospodov.

Leta 1821 je Slomšek šel v bogoslovje v Celovcu. S seboj je prinesel vse lastnosti, ki jih moremo zahtevati od gojenca v duhovskem semenišču. Dobro je bil podkovan v vseh posvetnih vedah. Kmalu si je pridobil zaupanje svojih učiteljev in ljubezen svojih sošolcev-bogoslovcev.

Kakor zlato v ognju, tako se prava čednost preizkusi v križih. Tudi Slomšek je moral ponovno piti keliha v trpljenja. Še tisto leto, ko je pričel z bogoslovnimi študijami, mu je Bog poslal velik križ: umrl mu je oče. To je bil zanj težak udarec; prenesel ga je junaško-udano. Malenkostna podpora, ki jo je preje dobival od doma, je prenehala z očetovo smrtjo. Dobro, da je imel še Praznikarja!

Prost vseh rodbinskih vezi, prost vsega, kar bi ga moglo še vezati na svet, se je Slomšek s celim srcem in z vsemi svojimi močmi posvetil izvoljenemu poklicu.

Svojim tovarišem je bil zvezda-vodnica v vsem in povsod. Marljivo je študiral bogoslovne vede. S posebnim veseljem je čital sv. pismo; evangelije in liste sv. Pavla se je pa celo na pamet naučil. Svoje tovariše je navduševal za študiranje velikih cerkvenih učnikov, ki jih on ni mogel prehaliti. Že takrat je pokazal, da bo enkrat slavni govornik. Pridno je izbiral lepe izreke, dobre prilike in modre nauke, ki jih je našel po raznih knjigah. Vse si je skrbno izpisal v posebno knjigo, ki mu je potem dobro služila vse življenje. Čas, ki mu je preostajal, je porabil za svoj materni jezik. Izuril se je bil v njem tako, da ga je ravnateljstvo imenovalo za učitelja slovenščine njegovim kolegom. Ko so ti Slomškovi učenci zapustili bogoslovje, so bili popolnoma večši slovenskega jezika in ravnateljstvo mu je poslalo zahvalno pismo v priznanje njegovih zaslug, ki si jih pa on, v svoji veliki ponižnosti, ni sebi pripisoval.

Žel je za svoje delovanje neizmerno ljubezen in globoko hvaležnost svojih tovarišev. O tem pričajo razna pisma, ki so mu jih pisali v počitnicah. Slomšek sam je bil redkobeseden, a o njem so govorili vsi. S spoštovanjem so zrlj nanj. Zdel se jim je več kakor tovariš. Mnogi so že takrat slutili v njem velikega moža, ki bo še enkrat mnogo storil za cerkev in domovino.

Tudi gospodje profesorji so ga hvalili in ga odlikovali. Bil je po dovršenem tretjem letniku bogoslovja, dne 8. kimovca 1824 posvečen v mašnika. To je bil zanj dan veselja in tihe sreče. Njegovo večletno hrepenenje je bilo izpolnjeno. Postal je svečenik Gospodov, dosegel je svoj cilj.

Dan Slomškove nove maše se je bližal. Kje naj jo služi? Ponikovčani so želeli, da bi v njihovi cerkvi opravil prvo daritev Gospodu. Pa kaj hoče med njimi, ko pa ni več nje, najboljše, da bi ga spremila pred oltar. Ko pa ni več očeta, ki bi povedal srečnemu slavljencu, kako je ponosen na svojega sina, kako je srečen. O, misel na mrtve starše je bila Slomšku kupa pelina v njegovo novomašniško srečo. Obiskal je njih tiha groba, da tam izplaka svojo bolelost, da ju poprosi blagoslova. Potolažen pohiti nato v Olimje k svojemu dobrotniku Praznikarju, ki je med tem postal župnik. V njegovi cerkvi hoče opraviti prvo daritev: Da pokaže svojo globoko hvaležnost, da mu vsaj nekoliko povrne njegovo očetovsko skrb in ljubezen. Dobri gospod je bil presrečen. Oskrbel je vse potrebno za primicijo. Kot pravi oče je spremil 19. kimovca 1824 svojega nekdanjega gojenca k oltarju. Tudi slavnostni govor je hotel imeti sam. Govoril je tako lepo "o veselju in žalosti v duhovskem poklicu," da je navzoče ljudstvo glasno plakalo. Gotovo je Slomška ta govor še bolj navdušil za vzvišeni poklic, katerega mu se je posvetil z vsem svojim mladostnim ognjem.

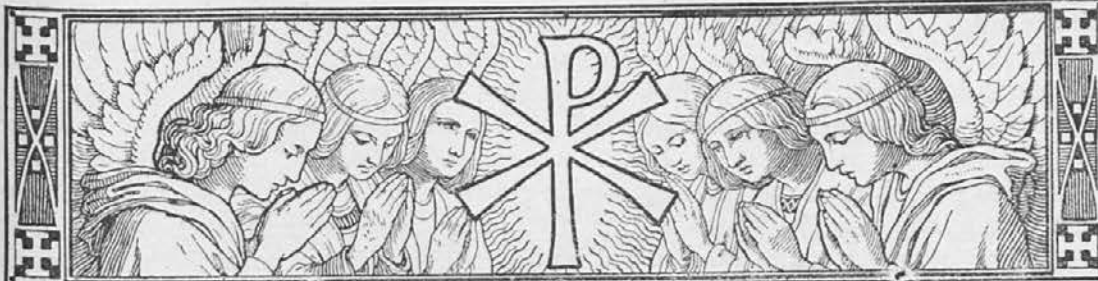
Novomašniško razpoloženje mine prekmalu. Tudi Slomšku so hitro potekli dnevi prazniškega veselja. Moral je zopet v šolo, v četrti letnik, ki ga je končal z odliko. Nato je pa nastopil zanj čas resnega dela, čas oranja in sejanja ter obdelovanja vinograda Gospodovega. Z zaupanjem v božjo pomoč je Slomšek odšel na svojo prvo postojanko.

(Dalje.)

Mati božja, skrij nas v svoje srce.

V soncu
Najsv.
Imena.

Lincoln, kje si?

A. U.:

LINCOLN, ta veliki Amerikanec, je videl v mladosti strašne izgrede in hudobije suženjstva, pa se je zaklel in zarotil pri živem Bogu, da bo delal proti suženjstvu, dokler bo dihal. Zmiraj so mu zvene po ušesih in mu zvonile v dušo verige nesrečnih ljudi, ki jim drugi prodajajo prostost in svobodo in nazadnje je res dosegel in izpolnil svojo prisego iz mladostnih let, — svet ga slavi danes kot osvoboditelja vseh prodanih in zaslužjenih. Ko bi danes vstal tak Lincoln in bi gledal z duhovnimi očmi po svetu, ne videl bi samo dva, tri markete z živo človeško robo, videl bi, kako je ves svet en sam market, en sam semenj, na katerem prodajajo ljudje sami sebe, svojo dušo, svojo značajnost, svoje prepričanje. In če bi vstal tak Lincoln-katoličan, videl bi, kako Kristusovi otroci prodajajo svoje prvenstvo v kraljestvu božjem ne za krožnik leče, zastonj ga prodajajo; samo iz golega strahu, iz gole bojazni pred sosedi in ljudmi prodajajo svoj krst, svojo vero, svojo cerkev in svojega Boga. Vse življenje nam je ena sama pesem, toda pesem verig, pesem zarjavelih okov in spon; odrgnjene so nam roke in duše od teh verig do kosti in krvi. — Ali gledam morebiti prečrno? Na vseh concih, na vseh vogalih in krajih ti stoje ti moderni Pilati. Prišlo bo lepega dne do volitev, naj bo že v javnem ali zasebnem društvenem življenju, prišlo bo do volitev, ki od njih zavisi dobro cerkve ali celokupne družbe. Za kandidata sta imenovana Kristus in Baraba. Vest mu bo rekla: Kristusa daj, kot se ti spodobi — katoličanu in dobremu društvniku; drugi bodo morda rekli: Kristusa voli. Rekli bodo duhovniki, škofje, katoliški časopisi. Pa ne, šel bo in bo zapisal na volivni listek: Barabo. In samo iz strahu, zakaj če bi volil krščansko, bi ne bil cesarjev, to se pravi, bi ne bil moderen, bi ne bil pameten, bi ne ugodil sebi, svoji lakomnosti po morebitni nagradi, ali pa svojemu prijatelju. — Drugi primer: Postni dan je, ne bi smel jesti mesa, ni polajšave za ta dan. Vseeno ga bo jedel. Zakaj? Zato, ker sedi pri sosedni mizi nekaj socialistov in ta rdečih, to bi se mu smejali: Viž ga tam-le je tudi

eden, ki hodi z Galilejcem. Tretji primer: Tako lepo pozvanjajo zvonovi k nedeljski službi božji, k nedeljskemu počitku. Vest pozvanja z zvonovi vred: v cerkev pojdi, kakor drugi gredo, drugi dobri kristjani! Ne. Zakaj ne? Iz strahu pred ljudmi, ki morda stanujejo s teboj in ne hodijo v cerkev, iz bojazni: za tercijalko me bodo imeli potem in za cerkveno miš. Zopet gre zato, da se postaviš za javno katoliško stvar, tega ali onega je treba ukrotiti, treba bi mu bilo sapo zapreti in jezik, ker preveč gobezda proti veri in npravnosti. Ukrotil bi ga morda prav lahko, ker je plitev in krade vso svojo vednost iz umazanega časopisja. Še mezinca ne boš mignil za dobro stvar, v svoji zajčji naravi se boš potuhnil v grmiček in čakal, da se vsa stvar poleže, da vsa stvar mine. Pa ti zopet vest kliče, temu in temu razmerju je treba napraviti konec, temu in temu grehu je treba glavo odsekati, vest te dreza in te bodri: naprej s pogumom in korajžo, ti pa rep med noge: ah, ko je pa tako sladko spati v jami, čemu nepotreben trud? Kaj bo rekel Mihec, kaj bo rekel Janez, moj prijatelj, če bo opazil, da sem tako mehke sorte kakor ženska? Zakaj tako ravnaš? Zato, ker bi pač drugi rekli to in to. Iz samega strahu, da bi zgubil nekaj plesnivih prijateljev, ki počenega groša niso vredni.

Sramota je to in grdo je, da so med katoličani taki duhovni sužnji. Svobodni bi morali biti v Kristusu, svobodne bi nam morale biti roke in duše vseh takih verig in spon, pa so nam bolj omrežene kot komu drugemu, ki ni nikoli slišal o prostosti božjih otrok. Kristus nam je pribijal v srca: Dvema ne morete služiti: ali Bogu ali satanu. Ali boste enega ljubili in drugega sovražili, ali pa se bote odpovedali enemu in se podvrgli drugemu. Ali ni človek, ki je usužnjen strahu pred ljudmi, podoben ljudem v znani zgodbi o oslu, očetu in sinu? Šla sta oče in sin in sta gnala osla na semanji trg. — Prideta do prvega vogla, zasmeyejo se jima ljudje: "No, glejte jih, trije osli; mesto da bi oče, ki je star, sedel na osla, pa ti peš maha." Oče si misli, ta je pa dobra in sede na osla, res, čemu bi peš hodil? Nista prehodila ta-

ko četrť milje, srečata druge ljudi. Ljudje so se zopet rogali: "Ta je lepa; oče jaha, ko ima dobre noge, sin pa zraven peš, ubožec, komaj je shodil, pa se tako trudi!" Takoj je skočil oče z osla in je napravil prostor sinu. Ali jih niso zopet ustavili drugi? "Sin v sedlu, ubogi starček, ali si na glavo padel? Mar bi ti sedel, sin ima mlade noge." Nato sta kar oba sedla na osla, tako bota vsaj vsem ugodila, sta mislila. Od vseh strani pa so se mahoma oglašali: "O ti poživinjenost grda! Ubogo žival, pa tako mučiti, kladi sedita, mesto da bi sami hodili. Zakaj vama je pa Bog noge ustvaril? Žival trpi radi vajine lenobe in nemarnosti." Oče in sin pač nista mogla ugoditi željam vseh, pa Amen! Tako-le neumni so vsi oni, ki so uđinjeni strahu in bojazni pred ljudmi. Vsem bi rad ustregel, pa nobenemu ne ustreže, najmanj pa sebi. In to ni prav nič častno in pristojno človeku, ki ima prosto voljo. Tako gre do skozi življenje volički, ki so v voz upreženi. Zdaj na levo, zdaj na desno, zdaj na desno, zdaj na levo. Volički, ki nimajo razuma in duha. Človek bi pa že moral gledati na to, kar mu je pristojno. Misli, sklepa, nazadnje sklene: Tako bo in nič drugače. — Pa smo in bomo strahopetci. Na nobeni strani nočemo zamere. Držim z rdečim in držim s črnim. Zidam cerkve Bogu, zraven pa postavljam kapelice hudičku. Taki smo kakor ona žena! Tudi ta primera je že znana, — dve svečki je prižgala, eno sv. Mihaelu, eno pa Luciferju: ko človek ne ve, kam pride po smrti!

Ali so taki možje potomci onih velikih junakov, ki so umirali po arenah in gledališčih rimskih v celih trumah, ki so s Kristusovo korajžo šli pod meče, v

žrelo levov, sami legli na ražnje, v kolesa, sami šli na grmado, zato ker je bilo v njih samo eno prepričanje: Kristus in njegova beseda? Ali so to sinovi in hčere prvih kristjanov, ki so peli Tedeum, če so lahko dokazali prepričanje svoje in svojo vero v Kristusa s krvjo in smrtjo? Ne, to niso možje, to so mevže, to so švigašvage in šalobarde, ki bi jih Bog moral izpljuniti iz svojih ust, ki bi jih morala cerkev izbrisati iz krstne knjige in jih izobčiti. Ali morejo biti trstike stebri cerkve? Trstike, ki jih vsaka sapica omaja, vsak veterček zaziblje? Ne, take trstike so samo v sramoto cerkvi in v pogubo.

Da, dati bi nam moral Bog dve, tri s svojim bičem, dati bi nam moral kulturne boje, nesrečo Mehike, zapreti bi nam moral cerkve, vzeti bi nam moral službo božjo, pognati duhovnike iz dežele in jih raztepsti; kri naj bi tekla, potem bi se pa že stregli katoliški zajčki in pokazali svojo barvo.

Dajmo, možje, predno ba zažvižgal božji bič nad nami, predno bo zažvižgal pesem preganjanja in kulturnega boja. Prosimo Boga, naj nikar še ne poseza po tem zadnjem sredstvu in zdravilu. Nočemo po poti mehiškega ljudstva in vseh drugih mevžastih narodov. Nočemo, da bi moral bič raznih Callesov in framazonov iskati katoličanov po zajčjih luknjah in brlogih. Vsepovsod se hočemo kazati može z značajnostjo, katoliškim prepričanjem in kremenito korajžo, ki se ničesar ne bo zbala, kadar bo treba pokazati svetost naših vrst, lepoto katoliškega prapora, moč naših vernih src, moč našega dela, naših pesti in moč vsemogočnega, najsvetejšega Boga.

Apostolstvo molitve.

(Za mesec junij.)

Da bi nam srce zagorelo v spoznanje božjega Srca in njegove ljubezni, kakor se nam v Evangelijih razodeva. — Čim bolj bomo spoznavali in poznali Srce Jezusovo, tem bolj nam bo tudi srce zagorelo v Ljubezni do učlovečene besede. Ni je pa boljše lestvice do srca božjega kakor lestvica evangelija. Evan-

gelij, božja knjiga, kjer je popisana vsa Zveličarjeva ljubezen od prve do zadnje črke. V besedah Jezusovih se je razodela in v dejanjih. Odpirajmo torej radi to božjo knjigo, hodimo po prečkah te svete lestvice tako dolgo, da ne bomo zdrhteli v zadnji nerazdružljivi objem božjega Srca.

Rev. J. Plaznik:

En glažek, ali dva?

BOG je dal Adamu v raji lepo jabolko, da bi mu dalo pogona k samovzgoji v poštenosti in kreposti, ni mu je dal zato, da bi mu bila v pogubo, v škodo in skušnjavo. Če bi bil Bog imel tak namen, kako bi moglo biti res, kar pravimo o njem, da je nad vse dober. Adam je padel, zmešala ga je jabolka. Zatem je človek dolga leta živel in živoril v solzni dolini. In zgodilo se je, da je Bog dal Noetu žlahtno trto. Ali mu je ni zato dal, da bi ob njej rastel v svoje veselje in veselje božje? Pa Noe je tudi padel. In za Adamom padamo vsi njegovi sinovi in za Noetom padajo potomci. Kakor nam je prinesla izvirni greh, tako bi lahko rekel, da je trta Noetova prinesla drugi izvirni greh, izvirni greh, veletok hodobij, krvi in nezdod.

Težko je govoriti o tem drugem izvirnem grehu, kakor je težko govoriti o prvem. Zlasti ko je Amerikancem in še posebej ameriškim Slovencem ta izvirni greh druga narava. Čujte to zlasti vi tam previrni morja, ki pravite, kako blaženstvo se je naselilo v Ameriko, odkar imamo prohibicijski zakon. Seveda se je naselilo, blaženstvo mačka in pri pijači prebdelih noči. Čujte, rede se vse blagajne. Seveda se rede, od državne do zadnjega tihotapskega gostilničarja, pa jim ne nese goldinarčkov in dolarjev zdržnost, temveč prepovedana kapljica. In kako uspeva versko življenje in kaka sreča vlada v družinah! Bog nas je lahko vesel, vesela nas je lahko sveta mati Cerkev. Težko je govoriti o tem našem drugem izvirnem grehu, pravim, pa je tudi tukaj treba enkrat odkrite besede, treba zato, ker je že tako veliko to prokletstvo nad nami.

Pijanost. Zdi se, kakor da bi bil ravno slovanski narodi vzeli na to nečednost svoj patent in nismo v tem oziru med zadnjimi slovanskimi narodi mi Slovenci. O, da bi bili mogli izruti iz svoje narodne duše ta grdi greh, kako drugače bi bilo z nami. Pa se je razpasla bolj in bolj in danes nam je vsa kri prežeta samo od te želje: hej, vina, vina, še en štefan, pa še en galon, pa še en galon. "Tri galone ga udušim, brat, viž, to se pravi biti Slovenec." Pa pije domovina Slovenija tam za morjem in ga pije ameriška Slovenija, samo da ga ta spiše desetkrat več, ali kakor pravimo, pije ga na debelo. V domovini ga pijo nekaj iz domovinske ljubezni, nekaj iz navade, tukaj ga pa pijejo pred vsem zato, ker lahko obenera državo za nos vodi in to je ravno prokletstvo prohibicije in v tem ravno starokrajski navdušenci za ameriško abstinenco grešijo, ker mislijo, da je prohibicija sestra svete zmernosti, v resnici je pa največja glava med stomi glavami zmaja, ki mu je ime Alkohol.

Govoriti o neizmerni škodi, o kugi, ki jo nosi pijanost svojim sužnjem, pa nositi vodo v čikaški kanal, ali v čikaško jezero, to je eno in isto. Povejte mi, o kateri strasti in njenih pogubnih posledicah so že več napisali, več govorili, kakor o pijanosti? Biblioteke so polne knjig; napisali so jih zdravniki in drugi možje, vneti za zdravje ljudstva. Govorniki, duhovni in duševni, so govorili. Govorili z odra in izpred altarja o tej strašni lavi, ki požiga tako življenje poedincev kakor srečo celih narodov. Vse zastonj. Alkohol je trdoživ danes bolj kakor kedaj poprej, in sužnjem, ki mu vpijejo hozana, ima danes več kakor kedaj poprej. Pravi pravcati lintvern iz starih pripovedk. Čimbolj mu je junak sekal glave, tembolj so mu druge poganjale. In piha in sika in bluje na vse plati, na vse strani in kamor puhne, zamre vse dobro in vse sveto.

"Pijanec požene razum iz glave, voljo iz srca, denar iz žepa, moč in zdravje iz telesa, pa komolec skozi rokav." Tako je nekdo lepo označil škodo, ki jo napravi alkohol poedincu, če ga uživa v preobilni meri. Po razumu svojem se človek razlikuje od živali. Pijanec pa zabije in zapije vso pamet, ali je potem vreden lepšega naziva kakor je beseda "žival?" Dal nam je Bog razum, da bi mogli spoznavati življenje krog nas in vse vesoljstvo in da bi v tem vesoljstvu kakor v jezeru videli svojo vzvišenost nad vsemi stvarmi, videli svojo podobo, ki je obenem podoba božja. Dal nam je voljo, da bi iz nje kakor iz studenčka zajemali moč za težki in trdi smoter, ki ga nam je namenil v časnosti in večnosti. Pijanec pa gleda v glažku svoje vesoljstvo, v glažku vidi svojo podobo, iz glažka zajema moči. Glažek, ozir. galon, to je njegov razum, to je njegova volja, ni čuda potem, da pijanci ne nosijo v svojih očeh Boga, ni čuda, da v svoji duši ne nosijo čednosti. V očeh, v teh kalnih in izpitih očeh, jim gori samo vino, to je njihov Bog in v srcu jim gori poželenje. Kaka sramota! Božja stvar, ki bi se morala ponašati, da je krona vesoljstva, ki bi se morala postavljati, da je ustvarjena s pokončno rastjo, kakor pravi sv. Avguštin v opomin, da mu je zadnji namen nebo in Bog v višavah, ne pa zemlja in telesnost, ta božja stvar gre in se poniža pod navadno žival, ki ji Bog ni dal drugega namena, kakor da živi dober čas, se valja po zemlji in gre potem pod nož, ali pred revolverstvo gospodarja-človeka. Pa misliš, da se bo streznil pijanec, če mu govoriš o velikem daru razuma, ki ga zapravlja s svojo nezmernostjo? Pijanec ti bo rekel, da mu daje ravno vino bistrost, da mu je vino kamen, na katerem brusi nož svoje brihtnosti. In volja pijančeva? Pijanec se izpreobrne, kadar se v jamo zvrne. Pijančeva volja, pa liska na paši, ki

je silila venomer nazaj v njivo, tudi če st jo še toliko odganjal. Pravi mu, kakor hočeš o slabih posledicah, ki jih ima alkohol z ozirom na duhovno in duševno življenje, vse zastonj. Mojzes je na gori molil. Mojzes je govoril svojemu ljudstvu o zapovedih in volji božji, Izrael je divjal svoje naprej. Tako je pijancu beseda božja bob v steno, pa naj mu jo govori Bog sam po nesrečah, ki mu jih pošilja, ali naj mu govori po zgledih in besedah čednostnih. Kaj so mu table deseterih zapovedi! Naj še tako žgejo in opominjajo, sedel bo nanje in bo zalival svojo dušo, dokler mu ne utone v vinu! Kaj so mu dolžnosti, ki jih ima kristjan do Boga, do cerkve, do bližnjega in do sebe. Služba božja, ej! Ali ni bolje stati pri bari, stati v bezmentu in sladko vince piti, kakor pa čepeti v mračnosti altarjev in cerkva? Molitev, služba božja, zakramenti, ej, kdo bo to zamenjal za kozarček vinca rujnega? Dolžnosti do Cerkve! Kake dolžnosti imam do Cerkve? Da ji ne delam sramote in nečasti. Kristjan sem, katoličan, pa bom tako malo dal na to svojo veliko čast, da sem bojevnik božji, zaznamovan s krstom pravičnosti in svetosti. Ha, človek bi mislil, da se zato, ker je kristjan in ima korajžo udušiti eden, dva galona, še posebej postavlja. Dobi ga pod kapo, pa ne, da bi skrnil svojo sramoto, svojo ogabno strast, šel bo na javno cesto in jo tam na dolgo in široko meril, češ, "vsa cesta, glejte, je moja, to da samo vino, vino, vino." V nedeljo zvečer pojdi na ulice, pa jih boš videl na trope te od vina diplomirane inženirje. Dolžnosti do bližnjega so mu ravno tako deveta vas. Samo na ubogo ženo, na otroke takega pijanca pomislimo! Srečna družina, kjer se mati, oče in otroci ljubijo med seboj in se spoštujejo. Kako pa naj vlada v hiši pijanca ljubezen in mir in zadovoljnost. Ali naj žena mirno gleda, kako mož zapravlja denar in življenje družine? In zopet, kako naj bo mož miren, če je poln alkohola? Alkohol in mir, ali gre to skupaj? Nasprotno. Alkohol kazi mir, dela zdražbo in jezo in razdrtije. Sodne dvorane in ječe so glasne priče in razbite družine so priče, razbiti zakoni. Ni ljubezni do bližnjega, kjer razsaja pijanost. Kaj še, da bi pijanec spolnjeval dolžnosti, ki jih ima do sebe. Da bi se potrudil in živel kot se spodobi človeku, kakor mu je pisano v duši in kakor mu govori vest? Ko je pijanost gnojnica polna mrčes in golazni! Za glažek rujnega bo prodal pijanec sebe, svojo ženo, svoje otroke, svojo srečo, srečo bližnjega, srečo svoje domovine, svojega naroda, srečo vsega človeštva prodaja. — Samo en vzgled, ki ga povsod navajajo — prvi ga je navedel veliki nemški vzgojeslovec (Förster). Zasedovali so zgodovino neke nemške družine in njenega potomstva. Ada Jurke roj. 1740 je bila vdana pijači, tatvini in pohajkovanju. Od potomstva so potem presojali 709 oseb. Od teh je bilo rojenih 106 izven zakona, 142 je bilo beračev, 64 jih

je prejemale javno podporo, 181 ženskih oseb je bilo udanih razuzdanosti in pohoti, 76 oseb je bilo kaznovanih radi pobojev, 7 radi umorov. In v 75 letih so ti ljudje povzročili državi pet milijonov raznih stroškov. — Ali ni to jasna priča, kaj je v alkoholu, ali ni to jasen dokaz, da alkohol ne more nositi sreče s seboj in zadovoljnosti, in ali ne bomo zadržno sklenili boj temu zajedavcu naše sreče?

Torej, potem proč s trto in vinom? Ne, dragi moji. To bi bilo ravno tako smešno in neumno, kakor če bi kdo govoril: proč z ognjem, ker nam ugonablja toliko hiš in naprav, proč z vodo, ker nam je povzročila že toliko gorja v povodnjih in poplavih. Kdo pa je kriv, da alkohol povzroča toliko zla in nesreč? — Ali ne ljudje sami? Alkohol je sam na sebi ravno tako nedolžen, kakor je nedolžen ogenj. Pameten človek bo previdno in razumno ravnal z ognjem in bo previden z alkoholom.

Vino je dar božji, kakor imamo drugih božjih darov nebroj. Toda ni nam ga dal Bog, da bi ga zlorabili v svojo časno in večno škodo. Kar nam je dal Bog, bi nam moralo biti sredstvo v dosego svojega namena. — Tudi vino ima svojo dobro stran, če ga zmerno uživamo, da, časih je celo potreben naši naravi, če je seveda res vino, ne kakor večina naših ameriških vin — strupena mešanica. Veselja je tako malo na svetu danes, zakaj bi si ga ne priklical potem človek na naraven način, z vinom. Vino razveseljuje srce, samo sveto pismo pravi to; pij ga torej v toliko, v kolikor te razveseljuje, v kolikor te ogreva za družbo in veselo uro oddiha, pij ga v kolikor moreš v njem utopiti svoje težave, v kolikor moreš pozabiti na svoje skrbi in si odtešiti tesnobo življenja, da bi pa moral v glažek in galon staviti vse svoje zaupanje, tega pa nikar. Razum je kažipot, ki ti kaže smer v večnost, volja je palica, na katero se opiraš na tej težki poti, z denarjem si boš kupil kruha in življenja, da ne boš prehitro omagal, moč, ki je v tebi, ti bo dala pobude, da boš lažje hodil preko kamenja in peščenine. Zavedaj se pa, da ti pijanost poganja razum iz glave, voljo iz srca, denar iz žepa, moč iz telesa . . . In še komolec skozi rokav! Tudi to slednje ni kar tako zavoljo lepšega rečeno. Odkod, povejte mi, uboštvo in raztrgani rokavi, beraške mavhe in iztegnjene prosjaške dlani na vsakem vogalu?

Pijanost in varčnost si nista sestri, pa tudi pijanost in bogastvo ne. Ko bi naše ljudstvo malo manj v kozarce gledalo, pa bi imelo tudi nekaj več v mošnjičku. Pa ne bo štedil, temveč metal bo bankovec za bankovec za to prazno vinsko žlobudro. Graje vredno je tako početje, pa naj se godi v privatnem ali pa v cerkvenem bazmentu, graje vredno še posebno, če delajo na račun strasti in pijanosti dobičke. — Nikomur ne smemo obraniti pošteno, zasluženo merico, ki jo izpije po pameti in iz dobrega na-

mena, da, ne le eno merico, dve, tri izpij, če ga neseš, če ti ne škodi (vprašanje je seveda, če tri merice že ne škodijo). Pred pijanca pa lahko vsak pljune z ogorčenost v duši in na jeziku: fej te bodi! Zakaj pijanec se s svojo strastjo ponižuje pod človeško častjo, se takorekoč sam izobčuje iz človeške družbe, in ni vreden, da bi nam bil brat po Adamu, kaj še da bi nam bil brat po Bogu.

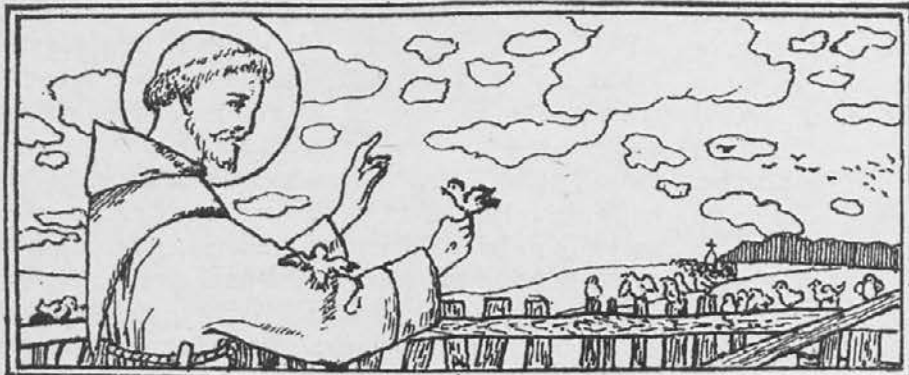
Torej?

Glejmo torej, da se ne bomo spozabljali. Mož se zavedaj, kaj gleda v tebi družina. Svojo glavo

vidi v tebi. Če se glava pozivinja, ali se ne bodo tudi udje? Žena, zavedaj se, da si krona te glave; če ta krona v vinu zrjavi, ali se je ne bo mož upravičeno sramoval in jo vrgel iz sebe? Sin, hčer, vidva sta žlahten sad na drevesu očeta in matere. Če bosta vidva zgnila v strast pijančevanja in odpadla, ali ne bodo rekli ljudje, ki hodijo mimo na cesti: jabolka ne pade daleč od drevesa: kakoršen oče, mati, taka deca, in bodo vajini roditelji onečašчени radi vaju? Nobeden se nikar ne spozabi! Ko bi mogli doumeti, kolika sreča je v zmernosti, bilo bi nam bolje na svetu, prijatelji.

"Kaj praviš? Šel bom v Ameriko. Težka je naša zemlja: križev pot in Kalvarija obenem. Tam za morjem pa je gora Tabor doma s šotori veselja."

Iz Franciškovih vrtov.

Franciškova dolina.

(Konec.)

P. Krizostom Sekovanič, O.F.M.:

NEKAKO tri ure od mesteca Rietija pod stenami visokih Apeninov leži vasica Podžo Bustone (Poggio Bustone), nad katero se dviga na zelo strmi skalni pečini samostan, ki ga je sezidal sam sv. Frančišek leta 1217.

Tu je zadnje znamenito Franciškovo svetišče Reatinske doline, ki sem vam ga namenil popisati.

Cerkev je posvečena apostolu Jakobu in je še dosti dobro ohranjena, samostan je pa, žal skoro popolnoma porušen; dvajset let že ne žive v njem več redovniki.

Ko je prišel veliki serafinski patriarh leta 1209 prvič v Podžo Bustone, je pozdravil ljudstvo z besedami: "Buon giorno, buona gente — dober dan, dobro ljudstvo!" Vsi srečni, da jih je počastil s svojim obiskom veliki svetnik Reatinske doline, so mu vaščani navdušeno odzdravljali: "Buon giorno — dober dan!" V spomin na ta dogodek kroži vsako leto eden izmed vaščanov 4. oktobra zjutraj po ulicah in pred vsako hišo udari na boben, ki ga ima obešenega čez pleča, ter zakliče: "Dober dan, dobro ljudstvo!" in cela družina mu pobožno odgovori na ta serafinski pozdrav.

* * *

Zgodaj zjutraj že smo dospeli mi reatinski romarji v to idilično gorsko selo. Vaški gospod župnik, ki nas je izredno prijazno sprejel, nam je razkazal vse zajemljivosti tega kraja, nam zelo dobro razložil zgodovinske momente, nanašajoče se na sv. Frančiška ter šel z nami celo k tako imenovanemu "Pravemu svetišču," ki je oddaljeno od samostana dobre pol ure in leži pod divjim skalovjem.

Pot k pravemu svetišču je silno naporna. Sonce je pripekalo, kolikor je moglo in mi smo te pol ure pretočili več potu, kot prej celo življenje — vsaj zdelo se nam je tako.

A trud nam je bil obilo poplačan. Iz divje samote nam je stopila pred dušo izredno jasno podoba sv. Frančiška — velikega samotarca, ki si je izvolil za

bivanje to divje skalovje, da se je mogel nemoteno pogovarjati s svojim Bogom, se utrjevati v čednosti in se pripravljati za svoja težavna misijonska pota.

Svetišče je razdeljeno v dve votlini. V prvi, ki služi za kapelo, je oznanil angel sv. Frančišku odpuščanje njegovih grehov, kar predstavlja tudi zelo lepa oltarna slika iz 17. stoletja.—Nekoč se je zbrala velika množica ljudstva v bližini vasi Podžo Bustone, da bi poslušala božjo besedo iz ust tolikanj ljubljenega svetnika. Sv. Frančišek je začel tako-le govoriti: "Vi me imate za svetega in zato ste se tu pobožno zbrali; pa spovem se vam, da sem jedel cel post z mastjo zabeljena jedila." Za greh požrešnosti je imel, ker je vžival v dneh boleznin nekoliko boljše hrano. Na podoben način je svetnik večkrat priznaval svojo slabost in večkrat se je vznemirjal zaradi skušnjave prazne časti in to je svojim poslušavcem tudi javno razodel.—V tej skalni votlini pa je pomiril Gospod Frančiškovo srce s tem, da mu je poslal angelja, kateri mu je tako-le govoril: "Frančišek, tu so ti odpuščeni grehi, kakor si prosil Boga."

Iz te kapelice vodi sedem stopnjic v drugo votlino. Nad vhodom je sledeči napis: "V tej sveti votlini je prebival mnogo let oče sv. Frančišek z bratom Egidijem in drugimi svojimi tovariši."

Tu je govoril serafinski oče svojim prvim sinovom one znamenite besede: "Božite junaški, dragi moji sinovi, in veselite se v Gospodu: vaše majhno število naj vas ne žalosti, moje življenje in vaša preprostost naj vas ne plaši; zakaj Bog mi je jasno razodel, da bo razširil po vseh delih sveta to-le mojo družinico, katere oče je on. Rad bi zamolčal to, kar sem videl — toda ljubezen me obvezuje, da razodenem. Videl sem velikansko število oseb, ki so se nam bližale, da bi oblekle obleko enako naši, in sprejele življenje našemu enako. Videl sem vse ce-ste polne ljudi, ki so stopali proti tej strani in so se podvizavali in bili so ljudje vseh narodov." (Celanog Leg. II.)

Iz teh divjih skal je torej izšla prerokba, ki se je do pičice uresničila v slavo frančiškanskega reda in v veliko korist katoliške cerkve.

Ko smo opravili na tem svetem kraju svoje po- božnosti in priporočili sv. Frančišku vsak svojo re- dovno provincijo, svoje prijatelje in svoj narod, nas je gospod župnik povabil na kosilo. To povabilo je gospod župnik povabil na kosilo. To povabilo smo po tako trudapolni poti vsi z velikim navduše- njem sprejeli in se precej spustili po skalovju na- vzdol. Navzdol je šlo mnogo hitreje in čez dober četrt ure smo že sedeli okrog gostoljubne in s prijet- no dišečimi jedili obložene župnikove mize.

* * *

Okrog štirih popoldne smo se pripravili na od- hod. Prijazni gospod župnik nas je spremil do kon- ca vasi.

Pater Justin — plavolas visok Slovak — in jaz sva nekoliko zaostala za drugimi; okrog naju se je zgrnila cela gruča otrok in naju nadlegovala za po- dobice. Ko sva se iznebila teh nadležnih kričačev, sva pospešila korak, da bi dohitela tovariše, ko na- ma pride nasproti že bolj prileten, a prav postaven možakar in naju uljudno pozdravi. Bil je to signor podesta — gospod župan. Ko nama je z vznešenimi besedami razložil, da se skriva v njegovi osebi žu- panska čast in da je ta čast zvezana z dolžnostjo skrbeti za blagor občanov, je prešel po tem kratkem uvodu takoj k stvari in naju je vprašal:

“Gospoda, ali bi vidva hotela priti k nam: eden za župnika, drugi pa za gvardijana?”

Midva s patrom Justinom sva se spogledala; ni- sva vedela, kaj mož hoče in sva se veselo zasmejala.

“Gospoda, jaz se ne šalim,” je rekel resno žu- pan. “Vidva vesta, da imamo tamle gori božjepotno cerkev s samostanom; cerkev je zapuščena, samo- stan se ruši. In vendar pomislita, da je sezidal to poslopje sam sveti Frančišek. Kaka škoda bi bila, če ta častitljivi spomenik popolnoma razpade. Va- ščani srčno želimo, da bi se patri zopet k nam povr- nili. Odkar jih ni več tu, se nam zdi, da nam je Bog odtegnil svoj blagoslov . . .”

“Že prav, signor podesta,” sem segel županu v besedo, “že prav — toda, zakaj se v tej stvari obra- čate na naju?”

“Zakaj na vaju, gospoda?” je slovesno povzel besedo podesta. “Vidva sta duhovnika, vidva sta frančiškana — basta — dosti je; nič drugega ni tre- ba. Eden bo župnik, drugi pa gvardijan; mi vama bomo pa pomagali popraviti razrušeno samostansko zidovje in streho.”

“To je vse lepo,” sem se nasmehnil. “Toda po- misliti morate, da midva nisva Italijana.”

“Kaj — nista Italijana?” se je začudil župan. “Pa kako, da govorita naš jezik lepše kot jaz? To nič ne de; da sta le duhovnika in frančiškana.”

“Poslušajte, gospod župan,” sem mu razjasnje- val. “Naju so poslali predstojniki v Rim na visoko šolo, da postaneva profesorja in da bova potem kot taka delovala vsak v svoji provinciji.”

Te besede so gospoda župana nekoliko potrle.

“Pa vendar,” je dejal precej manj korajžno, “pa vendar — ali bi ne hotela pustiti študiranje in priti k nam? Vidva ne vesta, kako vama bomo hvaležni in Bog vama bo to žrtev obilo poplačal.”

“Vse res — toda midva nisva sama svoja; odvis- na sva od predstojnikov. Obrnite se nanje!”

“Obrnite se nanje!” je ponovil za menoj prav krepko nestrpni pater Justin, ki je do tedaj previd- no molčal, ker še ni znal dobro italijanščine. Tako sem prevzel jaz vlogo Arona, on pa je bil častitljivi Mojzes.

Njegove zadnje besede so imele na gospoda žu- pana mogočen upliv. Do tedaj je namreč stal sredi ceste in nama zapiral pot, po teh besedah pa se je umaknil na stran; obema je poljubil roko in naju pustil, da sva mogla odhiteti za tovariši, ki so morali biti že zelo daleč. Klical je še za nama, da se hoče v tej zadevi obrniti na samega patra generala v Rim, kar sva midva seveda navdušeno odobrila.

Pozneje sem izvedel, da je podžobustonski žu- pan res poslal prošnjo visokočastitemu generalu frančiškanskega reda, naj pošlje v ondotni samostan zopet patre, ki naj bi čuvali znamenito Frančiškovo svetišče. Čul sem tudi, da se je pater general za to stvar živo zavzel in da bo v kratkem naselil tam zo- pet manjše brate. Vendar kljub temu nimava mi- dva s patrom Justinom mnogo upanja, da bi ravno naju doletela čast podžobustonskega gvardijana ozi- roma župnika, čeprav nama je ti službi ponudil sam signor podesta.

* * *

Moj spis o “Frančiškovi dolini” je končan. Ome- nil sem pet krajev, ki so prav posebno posvečeni po velikem serafinskem svetniku, namreč: Rieti, Fonte Kolombo, Grečo, Foresta in Podžo Bustone. To so živi spomeniki Frančiškovega premišljevalnega živ- ljenja. Iz šumnega sveta, iz daljnih misijonskih po- potovanj se je vračal zopet in zopet v tolikanj mu priljubljeno Reatinsko dolino, kjer je v tišini gozdov in skalovja mislil edinole o Bogu in nadzemskih stvareh. Tu je prejemal iz Gospodovih rok nešteto milosti in novih moči za nadaljno dušnopastirsko de- lo, ki je bilo polno velikega napora.

Tu v tej krasni dolini je uglazbil Frančišek čudo- vito pesem, ki je zadonela pozneje po celem svetu. Sam Najsvetejši mu je dahnil to melodijo v njegovo čisto dušo — to je pesem ljubezni, porojena iz mo- litve. Reatinski gozdovi so jo rodili, jeknila je na strmih stenah visokih Apeninov in se nato razpršila po celem svetu.

Žalostna zgodba o lepem fantu.

P. Krizostom Sekovanič, O.F.M.:

SREDINI italijanskega mesteca Rietija stoji prekrasna cerkev, posvečena sv. Frančišku Asiškemu. Poleg cerkve je samostan, v katerem so živeli do l. 1870 manjši bratje. To leto pa je vlada prepodila redovnike, zaplenila samostan in ga spremenila v umobolnico.

19. septembra minulega leta je bila v omenjeni cerkvi velika slovesnost za umobolne. Državna oblast se je pri tej priliki obrnila na predstojnika našega počitniškega samostana "Sant Antonio al Monte," kjer smo mi — rimski patri študentje — stanovali, s prošnjo, naj bi naš zbor pri omenjeni slovesnosti prevzel petje.

Mati lepe ljubezni zapadne cerkve.

Takoj smo se zbrali pevci na posvet in po kratkem preudarku smo soglasno sklenili, da hočemo tej prošnji ustreči.

* * *

Cerkev sv. Frančiška je bila v svoji notranjščini že od otvoritve Frančiškovega jubilejnega leta, t. j. od 2. avgusta dalje, vsa oblečena v dragocene tapete, obrobljene s širokimi zlatimi pasovi. V celem svojem življenju še nisem videl na tak način okrašenega svetišča. Dasi je cerkev precej večja od brezijske na Gorenjskem, vendar nisem mogel najti v njej niti najmanjšega koščka zidu, ki ni bil pokrit z raznobarnimi preprogami. Celo z lesenega stro-

pa so visele pestre dragocene tkanine v okusnih lokih. Razumljivo je, da napravi ta prazniška obleka mogočen vtis prav na vsakega, ki stopi v ta božji hram.

Cerkev je bila do najvišje mere snažna in oltarji so bili okrašeni s toliko skrbjo in nežnostjo, da si moral precej priznati: ženska roka čuje nad vsem tem. Cerkev je dana v oskrbo redovnicam sv. Dominika, ki strežejo umobolnim.

Pevci — bilo nas je deset patrov raznih na odnosti — smo imeli svojo tribuno na desni strani velikega oltarja. Portugalec pater Julij je igral harmonij, Sicilijanec pater Pacifik je dirigiral, mene so pa uvrstili med basiste. Malo nas je bilo, a peli smo z občutkom in dobro.

Nam nasproti v precej veliki kapeli so se zbrali umobolni.

Slovesnost se je vršila seveda pri zaprtih glavnih cerkvenih vratih. Dostop v cerkev so imeli le povabljeni: zastopniki občine z županom na čelu, nekaj častnikov, par visokih uradnikov in pa lepo število dam neke dobrodelne družbe. Vsi ti so zavzeli prostor v prednjih rdeče pregrnjenih klopeh.

Sveto mašo je bral rietski generalni vikar.

Ko so bili vsi slavnostni obredi končani, smo se mi umaknili s svoje tribune ter jo prepustili pevskeму zboru umobolnih. Ta zbor je štel petnajst mož.

Pater Julij je spremljal s harmonijem tudi njihovo petje; imeli pa so svojega lastnega pevovodjo, ki je bil, svest si svoje imenitne službe, temu primerno nervozen. Trudil se je, da bi razvrstil svoje pevce v dva oddelka po glasovih; hoteli so namreč peti dvoglasno. Pa čim bolj je skakal in krilil z rokami, tem bolj je bilo vse zmedeno. Šele eden izmed paznikov in sestra prednica sta jih mogla spraviti v dve skupini tako, da je imel pevovodja na svoji desni strani basiste, na svoji levi pa tenoriste.

V sredini med obema skupinama je pa stal mlad, slok in zelo velik fant, ki je skoro za glavo presegal druge. Bil je oblečen v zelo lepo obleko, lase je imel skrbno počesane; njegova lica so bila silno bleda, obrazne poteze pa čudoviito pravilne.

Pevovodja se je obrnil tedaj k patru Juliju ter je plosknil z rokami, češ: začnimo!

In pričeli so. Peli so v srce segajočo melodijozno popularno pesem "Regina degli Angeli — Kraljica Angelov." Peli so brez not, a ubrano. Pevovodja je vršil svojo službo z nepopisno gorečnostjo. Po taktu je klecal s koleno, neusmiljeno hitro je mahal z rokami — prste je imel pri tem široko razprte — in od časa do časa je položil obe roki hkrati za ušesa, kot bi prisluškoval, če ni morda med glasovi kakke disharmonije. Zelo smešno ga je bilo gledati,

ko se je tako držal za ušesa in pri tem neprestano počepal po taktu.

Pa tudi pevci so bili zelo živahni. Napravili so vtis, kot da vsi gojijo vroče želje postati pevovodje; v nekoliko manjši meri so vršili vsi prav isti posel kot pevovodja: vsi so po taktu kimali in krilili z rokami. Samo tisti visoki fant je stal mirno med njimi kot mramornat kip.

Naenkrat pa so vsi utihnili. Pevovodji so omahnile roke; stopil je na stran in se pomešal med ostale pevce.

Oni veliki fant pa je stopil korak bližje in je po kratkem interludiju pričel peti solo-spev.

Vsi ostali pevci so strmeli vanj in pevovodji so se odprla usta kot v velikem začudenju prav na stežaj.

Lepi mladenič pa je stal tam spredaj ves miren in s povešenimi očmi ter je pel očarujoče lepo: "Marija, kraljica angelska . . ."

Glas je imel mehak in nežen, poln sentimentalne bolečine. Od časa do časa se mi je zdelo, da je to glas človeka, ki drgeče v smrtnih bolečinah in kliče na pomoč; da je glas duše, ki, pogreznjena v brezno teme, išče luči; pa zopet, da je to glas trubadurja, ki poje v mesečni noči pod oknom svoje neveste . . .

Ozrl sem se tedaj na oltar, kjer se je blestela v morju lučk krasna podoba sv. Frančiška in iztrgal se mi je iz prsi težek vzdih: "Oh, oče ubogih, usmili se tega ubogega fanta!"

Solo-spev je bil končan in pevovodja je prevzel z novo gorečnostjo svojo službo. Nisem se menil več za njegovo teatralno obnašanje; tudi petje sem poslušal le na pol. Moje misli so bile vse pri visokem bledem fantu.

Kako je vendar lep, sem pomislil; kako je vendar lep in nežen. Kot nedolžna devica se mi zdi. Človek bi utrgal lilijo in bi mu jo stisnil v roke, porabil bi ga kot model za kip svetega Alojzija in postavil bi ga na oltar. — Kako da mu je ugasnila luč razuma?

Spomnil sem se tedaj na rajno Burjevo teto, ki mi je nekoč dopovedovala, da so vsi "norcji nori vedno le zaradi greha." — Ali se je tudi temu mladeniču omračil um radi greha?

Pevci so začeli peti drugo kitico svoje lepe pesmi, jaz pa sem strmel v podobo sv. Frančiška in sem začel kramljati s tem ljubeznivim serafinskim svetnikom prav domače in preprosto:

Moj veliki oče, tudi ti si bil blazen! Ali se spomniš, kako so metali asiški dečki kamenje za teboj in kako so te psovali z norcem? Da, zares — blazen si bil; toda — tvojo blaznost je rodila ljubezen in ne greh. Tvoja blaznost se je spremenila zaradi te ljubezni v najvišjo modrost. Ah — biti blazen radi ljubezni do Križanega — in biti blazen radi greha! Kako bogastvo na eni strani in kako siromaštvo na drugi. Tebi, Frančišek, je zagorela duša pri tvoji

blaznosti v nedosegljivem sijaju — tem siromakom pa je blesk duše ugasnil. Zakaj ljubezen je tista, ki vžiga — greh pa je, ki gasi, ki duši in mori. Ljubezen je vroča — greh je mrzel. Te siromake je skrnil greh pred svetom, skrnil jih je v hišo žalosti — tebe, moj veliki oče, pa je pokazala ljubezen celemu svetu; dvignila te je na oltar ter te obdala z gloriolo najljubeznivejšega svetnika v katoliški cerkvi. Ah — in letos, ob sedemstoletnici tvoje smrti se kosajo časopisi, kdo bi lepše pisal o tebi; in to celo nekatoliški in brezverski; slikarji, pesniki in pisatelji ti polagajo pred noge svoje visoke umetnine. Posamezne države tekmujejo med seboj, katera bi tvoj jubilej lepše proslavila. In kaj šele sveta cerkev!

Mati lepe ljubezni vzhodne cerkve.

Skoro v vsakem mestu in v vsaki vasici je poseben odbor, ki ima nalogo tebi v čast pripraviti dostojno jubilejno slovesnost. Ali ni res tako, moj oče? Ljubezen je bila tista, ki te je dvignila na najvišji svetilnik, da svetiš celemu svetu.

Toda — sem se naenkrat prestrašil — toda, ali je imela rajna Burjeva teta prav? Morda pa vendar ni vedno vzrok blaznosti greh! Pri tem-le ubogem visokem fantu ne more in ne more biti. Ne more? Ali vidim mar v njegovo srce? Niti v oči mu nisem pogledal, da bi bral iz njih zgodovino njegovega življenja — in trdim kar tako, da je nedolžen.

Petje je bilo končano. Prelat in vsa navzoča gospoda se je dvignila in odšla. Odšli so tudi moji to-

variši. Jaz pa sem pokleknil v prvo klop — kar ločiti se nisem mogel od tega krasnega svetišča.

Počasi so drsali mimo mene umobolni, spremljani od sester in strežnikov, vračaje se nazaj v institut. Hotel sem jih opazovati — pa nisem mogel; preveč so se mi smilili. Skril sem svoj obraz med roke in sem začel šepetati kratko molitev v čast angelški Kraljici za te usmiljenja vredne bolnike.

Naenkrat me nekdo zgrabi prav krepko za levo roko. Preplašen planem kvišku — pred mano stoji oni visoki fant . . .

Neka nepoznana groza me je prevzela, ko sem mu pogledal v oči; zakaj njegove oči so bile vodene, brezizrazne, mrtve . . . Ah da, resničen je pregovor: oči so okno duše. Seveda, če je duša svetla in jasna, je prijetno gledati v oči, toda — kaj če ugasne ta dušni plamen, kaj če umrje luč razuma v duši — da — kaj potem? Kaka žalostna tema je potem v očeh!

Mraz me je stresel in postal sem nemiren, ker iz mladeničevih oči nisem mogel razbrati nobenega odgovora. Prsti, s katerimi se je dotikal moje roke, so bili mrzli in potni.

Sklonil se je in mi poljubil roko, potem je pa zašepetal mehko in proseče:

“Padre, mi da un santimo — pater, ali bi mi dali podobico?”

Zazdelo se mi je, kot da stoji pred mano majhen deček — šibek, bolan — ki mu je življenje v najnežnejši dobi izruvalo s svojo kruto roko lilijo iz srca — zdaj pa hoče s podobico, na kateri je naslikan sveti Alojzij, zopet vsaditi lilijo nazaj v svojo razdejano dušico.

Vzel sem iz brevirja podobico in sem mu jo dal. Glasno jo je poljubil in je oddrsal za drugimi.

Nič več nisem mogel ostati v cerkvi. Nekaj težkega in neprijetnega mi je padlo v srce; dvignil sem se ter sem stopil na dvorišče.

Približala se mi je sestra prednica.

Tiho sem jo vprašal:

“Častita sestra, ali mi morete povedati, kdo je oni visoki bolni fant v temni obleki?”

“To je bivši dijak-akademik, doma iz Citta Ducale, sin zelo bogate in plemenite rodbine. Poldrugeto leto je že pri nas. Bil je zelo nadarjen.”

“In je njegova bolezen neozdravljiva?”

“Zdravnik pravi, da ni mnogo upanja.”

“Ali je mar bolezen v rodbini?”

“Ne.”

“Ne?” sem vprašal s krepkim poudarkom.

“Ah . . .” je vzdihnila sestra in videl sem, da je v veliki zadregi in da bi mi ne povedala rada vzroka mladeničeve bolezni.

Toda bil sem trd in neizprosen. Za vsako ceno sem hotel priti stvari na jasno, zakaj podoba ubogega študenta se mi je zajedla globoko v dušo.

“Torej . . .” sem se obrnil s krepkim glasom k redovnici.

Ni se mogla ustavljati več. Z dvema stavkoma mi je razodela žalostno zgodbo o lepem fantu:

“Zapeljal je deklico — svojo sošolko, ki je na porodu umrla z otrokom vred . . . Njemu samemu pa se je kmalu nato omračil um.”

“Torej greh?” sem dejal trepetaje.

“Da, greh,” mi je odgovorila sestra, se kratko opravičila in odhitela po opravkih.

* * *

Počasi sem odkorakal proti domu.

Torej Burjeva teta je imela prav!

“Blaznost je vedno posledica greha,” tako me je poučevala. “Vedno, vedno. Če umobolni ni zakrivil svoje bolezni sam, na primer otrok, je pa treba iskati greh na starših. Treba je brskati, treba je preiskovati — pa se ti bo naenkrat zvalil greh v naročje, ves gnjusen in grd.”

Jaz bi seveda ne upal biti tako strog in bi raje tako-le rekel:

“Resnica je, da greh mnogokrat konča v umobolnici in da čednost le-tam nima prostora.”

Resnica je pa tudi, da se mi je greh tega mladeniča nepričakovano zvalil v naročje. Kako zelo sem se zmotil v svoji sodbi! Sem pač človek in kot tak sodim le po vnanjosti.

Da sledi po grehu vedno kazen, to je jasno; o tem priča nešteto krat sveto pismo in zgodovina, in da je ta kazen mnogokrat zelo žalostna, uči izkušnja. Zdi se mi pa, da je najstrašnejša kazen za greh blaznost, ker le-ta spremeni človeka v žival.

Neprijetne so postale moje misli, neprijetne zato, ker sem iskal po svojih možganih nekaj, s čimer bi si mogel umiriti srce, pa nisem in nisem mogel najti tega.

Niti opazil nisem, odkod je pritekkel k meni majhen okrogel deček in se mi oklenil levega kolena.

Bil je to moj stari znanec. Vedno namreč, kadar sem šel skozi to ulico, mi je pritekkel nasproti, me prijel za koleno ter me na ta način ustavil. Najprej je poiskal moj križec na rožnem vencu in ga je poljubil, nato je je poljubil oba navzdol viseča konca rožnega venca, stekel je še na drugo stran in je glasno cmokaje počastil oba konca mojega redovnega pasu; slednjič me je prijel še za roko, jo poljubil in nato zbežal.

Skoro vedno sem mu čisto mirno pustil, da je opravil te ceremonije. Le kadar se mi je mudilo, sem ga pograbil za komolce in ga visoko dvignil, kar mu je bilo prav posebno všeč. Nato sem ga pa posadil lepo na tla in sem odhitel dalje. Predno še se je mogel debeli siromaček skobacati na noge, sem bil že tako daleč, da me ni mogel več dohiteti.

Danes sem mu seveda mirno pustil, da se je po lastni volji motovilil okrog mene. Ko je po oprav-

ljenih ceremonijah hotel zbežati, sem ga prijel za ročico in mu dejal:

“Počakaj! Povej, kako ti je ime!”

Nič mi ni odgovoril; le smehljal se je prav veselo in mi nad vse ljubeznivo gledal v oči.

Premajhen je bil še, da bi bil vedel za svoje ime, toda iz njegovih oči je sijalo življenje duše. Aj, ta dušica je svetla! Jasna luč razuma je v njej, luč, ki zdaj ljubko trepeče, da se bo čez par let razgorela v mogočen ogenj, v sonce — v sonce, ki da človeku dostojanstvo človeka. Kaka razlika med nedolžnimi tega dečka in med vodenimi mrtvimi očmi ubogega umobolnega študenta!

V žepu sem imel tri sladkorčke in sem mu jih stisnil v ročico. Iz brevirja sem vzela najlepšo podobico in sem mu jo dal. Vriska je zbežal s temi velikimi zakladi domov.

* * *

Modrost, ki je sevala iz oči tega otroka, me je upokojila. Spomnil sem se na enajsto poglavje evangelija svetega Mateja, kjer je pisano:

“Zahvalim te, Oče, Gospod nebes in zemlje, ker si skrili to pred učenjaki ter modrijani in si razodel malim.”

Da, Gospod, modrost si razodel malim! V teh nedolžnih očeh sem jo bral, v očeh, ki so polne lilij in šmarnic, v očeh, ki v njih kraljuje prečista Devi-

ca Marija in angel varih — v teh očeh si tudi ti, Gospod, s svojo neskončno modrostjo!

“Oni, ki pravijo, da so pametni, so postali neumni.” (Rimlj. I, 22.) — Ta deček, ki je molčal, ki niti svojega imena ni vedel izgovoriti, ta deček je v svoji nedolžnosti in preprostosti modrijan v tebi, o Gospod! — Oni umobolni dijak pa, ki je z izvrstnim uspehom dovršil svoje gimnazijske in licealne študije ter pričel že poslušati predavanja na univerzi — ta dijak je kljub svoji zmožnosti in nadarjenosti zaradi greha postal blazen, ker ni zidal svojega upanja vate, o Bog!

Greh dela ljudi blazne. — Ali ni zapisano v sv. knjigi: “Blazno je napravil Gospod modrost tega sveta (I. Kor. 20)?

* * *

Ko sem prišel v svojo sobico, sem se ozrl na podobo svetega Frančiška, tega malega, preprostega, ponižnega, ljubeznivega, stokrat oblagodarjenega služabnika božjega. Pred dušo mi je stopila vsa prečudno vesela zgodba njegovega življenja. Poln blažene sreče sem se nasmehnil in prav iz dna duše mi je privrela pobožna molitev:

“Zahvalim te, Gospod, da si skrili svojo modrost pred učenjaki in modrijani in si jo razodel temu malemu asiškemu ubožčku — razodel si mu skrivnost svoje neskončne modrosti — modrost svoje neskončne ljubezni.”

Sveta Družina.

Pomen sv. Franciška Asiškega.

Ksaver Meško:

A vsako zlo najde Previdnost božja primerno zdravilo. Ko je pred štiri sto leti nastopil zoper sv. cerkev in papeštvo učeni nemški menih in profesor Martin Luter (1483-1546) in njegovi učeni pomočniki in nasledniki, je obudil Bog železno odločnega španskega oficirja Ignaca Lojolanškega (s pravim imenom Innigo Lopez de Recalde, 1492-1556) in po njem ustanovljeni jezuitski red, že od začetka bogat učenih mož in profesorjev, ki so se mogli s svojo veliko učenostjo uspešno ustavljati krivim naukom luterancev.

V 13. stoletju pa, ko so človeško družbo razjedale divje razprtije in sovraštva, krvavi boji med mesti, poboji in umori med meščani istih mest, je obudil Bog moža in svetnika, ki je poznal in oznanjal samo ljubezen: sv. Franciška iz Assisija, sončnega mesta visoko na pobočju gore Subasio v Umbriji, približno sredi pota iz Benetk v Rim.

A dasi so bili časi tedaj divji in krvavi, niti ta posirovelost sre in duš ni bilo najhujše zlo tistih žalostnih časov. Hujše in nevarnejše zlo je bilo, da se je večina Evrope pogreznila v pohlep po denarju in bogastvu in v še grše hlepenje po uživanju vseh dovoljenih in nedovoljenih dobrin tega sveta, in so ljudje, ker so gazili po samem blatu, nadzemskega in nebeškega popolnoma pozabili. In ne samo posvetne ljudi so okužile te strasti; globoko zajedle so se te ostudne gobe tudi v duhovščino sv. Cerkve, zlasti v višjo, v škofe in prelate. Tedaj so namreč oddajali škofovske časti v svojih deželah povečini svetni vladarji. Ne pa samo oddajali, ampak naravnost prodajali! Kdor je več ponudil, je postal škof, naj je bil te časti vreden ali ne. Tako so marsikje prišli na škofijske stolice ljudje, ki so bili polni vse drugačnega duha, samo božjega in cerkvenega ne. Malokje, celo v samostanih ne, so ljubili ponižnost, preprostost in siromaštvo tako modro in apostolsko kakor prvi menihi v Grammontu v limoški škofiji (Limoges) na Francoskem. Ko je njih ustanovitelj Etienne Muretski pokazal svojo svetost s tem, da sta na njegovem grobu čudežno ozdravela neki slepec in neki mrtvoudni, so se menihi silno prestrašili, da bo svet zdaj o njihovem samostanu govoril, da bodo ljudje od vseh strani romali k njim in jim nosili darove. Zato je njih opat Peter limoški šel na grob ustanoviteljev in je molil: "O služabnik božji, pokazal si nam pot ubošstva, a glej, zdaj nas hočeš s te ozke poti zapeljati na široko pot pogubljenja. Priporočal si nam samoto in tihoto — ali naj zdaj postane naš samostan bučno sejmišče? Saj vemo, da si svetnik, čemu spričuješ to še s čudeži, ki bi mogli biti grob naše ponižnosti? Prosimo te in trdno pričakujemo od tebe in tvoje ljubezni do nas, da ne boš

storil ničesar, kar bi nam bilo v dušno škodo. Ako pa vendar, ti izjavljamo pri pokorščini, ki smo ti jo nekdanj obljubili, da bomo tvoje kosti izkopali in jih v reko vrgli." — Do leta 1189, v katerem letu je Cerkev proglasila Etienna za svetnika, je ostalo tako, kakor je pobožni opat Peter želel. Po proglačitvi se je pa začelo v poprej tihem Grammontu šumno življenje, romanja, kupčevanje z vsem mogočim, kopičenje darov in bogastva, da je nekdanj vzorni in občudovani samostan postal vsemu svetu v posmeh in zaničevanje.

Teh gnoječih ran na telesu sv. Cerkve niti papeži z vsemi svojimi prizadevanji niso mogli ozdraviti. Niti najmogočnejši in najodličnejši vseh papežev Inocenc III., ki je vladal prav ob času sv. Franciška (1198-1216, papež je postal šele 37 let star, rojen 1161), ne! Zato zveni iz vseh njegovih apostolskih pisem neka tiha žalost, trpka otožnost: svet je pač z močno roko vladal in krotil, predrugačiti in zboljšati ga ni mogel. Kaj je dosegel z vso apostolsko gorečnostjo celo v najbližji okolici, nam kaže žalostni dogodek, da so ga pustili po smrti nekaj tednov nepokopanega, ker so se kardinali prepirali, kdo naj postane njegov naslednik.

Predrugačil, zboljšal in rešil, da se ni povsem pogreznil in potopil v posvetnem in v grehah, pa je svet ubog beraček, Francišek iz Assisija (rojen menda 1182, umrl 3. oktobra 1226), ki ni imel na svetu nič svojega in se je silno razžalostil, ko mu je nekoč eden bratov rekel v njih bornem, tesnem samostančku ob cerkvi Sv. Marije Angelske: "Oče, iz tvoje celice pridem," češ: "Kaj si rekel, dragi brat? Iz moje celice? Torej je še vendar nekaj na svetu, kar je moje!"

Po rojstvu bogat, sin bogatega in odličnega trgovca Petra Bernardona v Assisiju, je Francišek v svoji globoki duši spoznal, da je vir vsega tedanjega hudega mamona, posvetno bogastvo. Zato se je po mnogih duševnih bojih povsem odtrgal od premoženja in si je izvolil za nevesto "gospo siromaščino." In ko je odpadlo od njega vse, kar ga je vezalo na svet in zemljo in ga tako delalo nekako sužnja zemlje, je bil tako svoboden in srečen in obenem s tako nadzemske ljubeznijo združen z vsem stvarstvom božjim, da mu je bila vsaka stvar brat in sestra, brat črviček v prahu in brat veter, ki je šumljal z vejami oljk in mu hladil vročo glavo, bratje golobčki in volk in sokol v gozdu, "gospod brat" sonce na nebu, sestra voda, sestra luna, sestra celo premogočna dekla božja — smrt! In ker srce njegovo ne z enim vlakencem ni bilo navezano več na svet in njegove zdnevne dobrine, ampak edino le na Boga, je bil naj-srečnejši in v Bogu najveselejši človek na svetu, ki je celo smrti in sodbi šel pojoč naproti.

In s to svojo dušno srečo in s svojim zgledom, ko je vsemu svetu odmril in s tem našel mir in srečo svojemu srcu, in s svojo gorečo, ljubezni do Boga in ljubezni do vsake duše in slednje kreature božje polno besedo je dosegel, česar niso dosegli papeži z vso svojo močjo in ne učenjaki z vso svojo učenostjo in modrostjo: preobrazil, popoljšal, popolnega propada je rešil vso Evropo!

Letos slavimo sedemstoletnico smrti tega najljubeznivejšega vseh svetnikov, "drugega Kristusa," kakor ga po vsej pravici imenujejo katoliški in protestantski pisatelji.

Naj bi zavel blagodejni dih njegovega življenja tudi v naša srca, da spoznajo koliko več sreče je v odpovedi, ponižnosti, samozatajevanju, v službi najvišjemu Gospodu, nego v službi svetu, v hlepenju po naglo minljivih dobrinah sveta, katerih konec je trpka bridkost.

Ko je v soboto, 3. oktobra zvečer l. 1226 sv. Frančišek umiral, sta mu najljubša brata Leo in Angelo

pela njegovo "Sončno pesem," pred vsem pač tisto čudovito sklepno kitico:

Češčen, o Gospod, po sestri naši, smrti telesni,
ki nihče živečih ji uiti ne more;
gorje jim, ki v smrtnem grehu umro;
a blagor njim, ki najde jih po tvoji volji presveti,
saj druga smrt* tem nič škodovati ne more."

In ko je tisto znamenito soboto ob sončnem zahodu Frančišek v tistem preubožnem samostanu ob cerkvi Svete Marije Angelske izročal svetlo in sveto svojo dušo v roke svojega tako ljubljenega in čaščenega Boga, je nenadoma priletel zbor njegovih prijateljev, bratov škrjančkov in je sedel na slamnato streho nad Frančiškovo celico ter mu je zapel pesem v slovo — v slovo za odhod v domovino nebeško.

Naj bi bilo po zgledu in priprošnji velikega prijatelja božjega, sv. Frančiška, tudi naše življenje tako, da bo njega konec lep kakor "Sončna pesem" in kakor pesem zgolečih škrjančkov!

* Druga smrt — večna smrt, pekel.

Tri čednosti žene.

Požrtvovavnost, velikodušnost in krotkost, to so biseri, ki bi morali krasiti krono vsake žene in gospodinje.

Požrtvovavnost napravi, da more žena prenašati vse številne žrtve ki jih nosi s seboj družinsko življenje. To, kar imenujemo hišne skrbi, je spojeno z neštetim premagovanjem samega sebe. Mož malokdaj umeva, kaj in koliko ima žena opraviti. Vse, najmanjši prostor v hiši ima svoje zahteve. Če se pridruži kopica otrok, mora v njenem srcu živeti čut za žrtve, drugače bo izgubila veselje, moč in vztrajnost, zakaj te žrtve se ponavljajo iz dneva v dan in prenehajo šele takrat, go gospodinji obnemojejo moči. V tem smislu je res, da kdor pravi "matti," imenuje v tem obenem mučenico. — Srečna bo pa samo tista žena, ki vse te žrtve posvečuje, ki jih prenaša v stanu milosti božje ter jih z dobrim namenom pretvori v zaslužna dela za nebesa.

Druga čednost je velikodušnost. Porodi se tam, kjer je v srcu živa vera. Žrtve, ki so prisojene ženi, so številne, zraven pa še največkrat skrite in brez zunanjega sijaja. Delo moževo, napori njegovi pa-

dejo bolj v oči, niso brez zunanje hvale in ne brez odobravanja. Žena se trudi in peha neprestano pri vzgoji otrok, ima polne roke dela v hišnem gospodinjstvu. Ves dan je zaposlena, na večer pa nima kaj posebnega pokazati, zato se pa njen trud toliko ne upošteva, ker navadno ne zbuja pozornosti. Zato je treba velikodušnosti, če hoče žena vztrajati.

Tretja čednost vzorne gospodinje je krotkost. Znaki krotkega značaja so različni. Krotak človek nikogar izgrda ne svari, nikjer drzno ne nastopa, ne kaže, da mu je to ali ono zoprno, rad odneha in prepusti sodbo ali pa zadnjo besedo drugemu, mirno prenaša ugovore, ne izgubi potrpljenja, ko ga tarejo skrbi ali preobilno delo. — Krotkost prepodi mračno osornost, zoprno resnost in poveljujočo trdost. Krotkost je potrpežljiva in prizanesljiva v medsebojnem občevanju, krotkost prenese tudi krivično jezo, kljubovavno trmo, nezaslužene očitke. S krotko gospodinjo pride v družino angel miru. — Ako ima gospodinja te čednosti, je kakor skrita vijolica, ki je nanjo uprto oko božjega Stvarnika.

—Rev. Anton Čadež.

Ad terrorem aliorum.

(Zgodovinska slika.)

France Jaklič:

II.

RUGO jutro je bilo na rtniški "purgi" že pred sedmemi vse živo in glasno. Ženske so se sklicevale, pa ogovarjale:

"Ali veš, kam gredo? Kam neki se jim tako mudi? Ali ti je kaj povedal?"

Otroci v samih srajcah so lovili materam krila in se zavijali vanje. Nekateri so se začeli javiti, a drugi so še zaspani stali na hišnih pragih, držali prst v ustih in niso vedeli, ali bi se smejali ali jokali ob nenavadni razburjenosti, ki se je bila polastila grajske "purgje."

"Purgar" Rigler, ki je opravljal službo vratarja in je imel kočo prav pod zidom tik vhoda, je pa stal na kamnu, na katerem je sicer sedel in je zrl tja na Slemenca, koder je spela četica oboroženih purgarjev. Bilo je pet mož; štirje purgarji peš, a "rihtar" jež, ki so šli vsled ozkih steza večinoma vrstoma drug za drugim, izginjajoč Riglerjevim očem zdaj v gozdiču, a zopet za kak brežiček. Rigler je pa še dalje zrl na ono mesto, kjer je vedel, da jih zopet uzre, bodisi, da se pokažejo izza drevja ali pa brega, ali pa iz jarka na odprto plan. — Radoveden sem bil, kaj jih tako žene. Navsezgodaj je bil odprl dvorskemu rihtarju, ki je bil ves razgret prišel na Rtnek, a je bil takoj zopet odšel, da ga Rigler še vprašati ni utegnil, kaj ga je tako zgodaj prineslo. In za njim je dal grajski rihtar takoj poklicati tiste purgarje, ki so bili biriči. Rigler ni mogel uganiti, ali se je zgodil velik poboj ali samo tatvina. Skušal si je sestaviti ves dogodek iz besedi, ki jih je bil ujel iz razgovora med rihtarjem in biriči.

Iz premišljevanja ga je zbudila sosedka Ogrinka, ki ga je oddaleč nahrulila:

"I, kam pa gredo tako naglo? Ti veš, Rigler."

On pa ni vedel dosti več kakor ženska sama in ji je vljudno povedal: "Za nosom gredo, sosedka."

"Pa ne za tvojim, dedec! Ne veš ničesar več kot me!"

"Ravno toliko vem kakor tvoj, ki gre ž njimi!"

Rigler pa ni hotel, da bi vsa "purga" vedela, da on ničesar ne ve, zato je nadaljeval:

"Jaz vem več kot tvoj in še ti po vrhu. Nekovo babo so ubili. Zdaj veš, da ne boš trdila, da ne vem ničesar."

Groza je spreletela vso purgo. Ženske so sklepale roke in vzklikale prestrašene ter se gnetle ob Riglerju, da bi kaj več izvedele. Toda možakar je molčal in se delal, kakor bi ne smel več povedati.

Ozirale so se za onimi, ki so hiteli prek Slemenca, da bi uganile, kam gredo. Zrle so brez uspeha, ker so bili že odšli,

"Kam neki so šli? Katera je bila tako nesrečna? Katero so ubili?"

Rigler je s ponarejenim molkom prikrival svojo nevednost in je s tem odgnal radovedne ženske, ki so se zgrnile potem nekaj nižje z otroci vred v veliko gručo prereševati vso stvar.

Ogrinka je pripovedovala, s kako naglico je bil prišel navsezgodaj grajski klicat "njega."

"Brž! Ogrinc! Brž! Vzemi "pükšo" in sabljo! Gremo. Mudi se."

"I, kam?" je vprašal "on" ves prestrašen in je planil pokonci. "Le kaj se je zgodilo?" To je hotel izvedeti.

"Moj se je bil tudi strašno prestrašil," je pravila Obrstarca. "Vstrašil zlasti zato, ker ni hotel grajski črhiniti, kam pojdejo. Ali je vojska? — sem si mislila, spomniti se pa nisem upala, da bi ga ne bilo še bolj groza. Poiskala sem puško in sabljo, katero sem gredoč nekoliko obrisala s predpasnikom, da bi ne bila tako rjavičasta."

"Tako so žensko ubili?" je pretrgala neka druga purgarca besedovanje. "Kaj smo učakale! Kakšne reve smo. Še me nismo varne."

"Le zakaj so jo? In kako so jo?"

In ko je neka purgarca povedala, da je videla še v jutranjem mraku hiteti po purgi dvorskega rihtarja, so uganile, da so v Dvorski vasi ubili žensko.

"Oh, ti dedci!"

* * *

Ko je Mahnečka izdala Lucijo Rotarjevo, je zašumelo po Dvorski vasi srda in togote.

"Hu—uj! Huj! Rotarjeva Lucija je naredila točo. Čarovnica je! Hu—uj! Kruh nam je požrla! Pobijmo jo!"

"Predno se stegnem od lakote in postanem mrzel, zavijem čarovnici vrat!" je golčal Škander in hodil po vasi. "Kdo gre z menoj? Ali se je bojite? Ha?"

"Pobijmo babo! Ubijmo čarovnico!"

Ženske so pa javkale okrog naraščajočega krudela:

"Možje, zaradi božje volje jo pustite! Nikar ne dražite čarovnic! Kaj ji pa morete? S coprnijami se bo vas ubranila. Potem bo pa črtela nas vse. Krave bodo rdeče mleko dajale in crkale kakor muhe?"

"Kaj meni mar, kakšno bo kravje mleko, ko mene več ne bo. Vrat ji zavijem, da nas bo kar čez hrbet gledala." je razsajal Škander.

"Kajpak! Potem pa na drva ž njo! V starih, dobrih časih so jih kar sežigali, da so imeli mir pred njimi," mu je pomagal Babič in kazal pesti.

"Sami jo dajmo, ker gospoda čarovnicam ničesar žalega več ne stori!"

Gruča Dvorjancev se je začela valiti po vasi, mo-
žje s stisnjenimi pestmi in grozečimi pogledi, a žen-
ske so pomirjevale razjarjene može, zastavljale jim
pot, ali jih vlekli nazaj. Toda zaman! Ta in ona je
zletela stran s poti, da je bridko zastokala vsled
sunka pod rebra.

"Pogini, čarovnica!"

Nekoliko prej, predno se je razjarjena gruča pri-
valila do hiše, je bila prispela k Luciji Mahnečka in
je prestrašena velela:

"Skrij se! Beži! Ubili te bodo!"

Lucija se je začudila in se prostosrčno zasmaja-
la: "Ali noriš, Mahnečka?"

"Skozi lino poglej, pa boš videla in slišala. Pote
gredo!"

Ko se je Lucija ozrla skozi okence, je Mahnečka
smuknila iz hiše, da bi je sosedge ne dobili pri nji in
tudi nje ne obdolžili.

Lucija je osupnila.

"Kaj neki hočejo? Ali me mislijo zares?"

Groza jo je obšla, ko je slišala ogorčene vzklike
in groznje, ko je videla žugajoče pesti in srdite
obraze.

"Na drva ž njo! Sežgimo čarovnico! Ali smo
te zasačili služabnica hudičeva, ki si nas z ledenim
zrnjem zasula in zeleno žito omlatila?"

Zdaj je pa že slutila, za kaj gre. Stresnila se je,
skočila od okna k vratom, jih zaloputnila in zapah-
nila.

"Nedolžna sem!" si je mislila Lucija. "Nedolž-
na kot dete sedem dni staro in krščeno. O, sveta mo-
ja patrona in vse svetnice! Pomagajte mi!"

Tedaj je zažvenketalo tisto okence, ki je gleda-
lo na vas. Steklo v svinčenih okvirih se je razletelo
na tisoč koscev, a v kočjo je priletel kamen.

Lucija je kriknila na ves glas. Ali kdo naj jo
sliši? Kdo naj se je usmili? Kdo naj jo reši, ko so
pa vaščanje, njeni sosedge, stali pred vratmi in pod
oknom ter kričali na vsa usta: "Baba, ven! Ven, co-
prnica! Ti si nam točo naredila!"

"Pustite jo! Zaradi božje volje jo pustite, da
nam še kaj hujšega ne napravi!" so vpile ženske in
vlekli može nazaj.

Toda zastonj!

"Kaj naj še napravi? Ali je še kaj hujšega, ka-
kor je bila toča, ko ne bo močnika ne ješprenja? Ko
bodo otroci jokali in mrlji od lakote? Ko bo krulilo
po praznem želodecu in ko ne bo več semena za novo
setev in ko bo konec vsega?"

Tako v grozni luči so si slikali obupni Dvorjanci
bodočnost in so z nepopisnim srdom tiščali za njo, ki
jim je vse to povzročila, ki jim je prinesla točo.

"Le po nji! Sami si naredimo pravico! Ali ne
greš ven?"

"Ljudje božji, pustite me! Usmilite se me! Ne-
dolžna sem!" je vikala Lucija pri okencu in stegova-
la roke proseče.

"Hahaha! Nedolžna!" je zarohnel Muhič, sko-
čil proti oknu in zamahnil z roko po zraku s tisto
rdečo tržaško ruto. "Ha! Ali poznaš to cunjo, ti
prokleta coprnica!"

Lucija je odskočila od okna in jeknila:

"Jej! Jej! Jej!"

"Ali vidite, kako molči, ko smo ji dokazali?"

"Ta je čarovnica! Ta je naredila točo!"

"Baba, ven!"

"Zapalimo ji bajto!" so se oglasili nekateri in
Babič je hitro izvlekel gobo in kresilo.

"Kdo bo to čakal? Kdo bi se mudil? Ta čas nas
lahko vse zacopra," je kričal Škander. "Baba naj
hitro pogine! Zaletimo se v vrata!"

Takoj se je nekaj mož uprlo in vrata so zaropo-
tala po tleh. Čez nekaj trenutkov je že Škander pri-
vlekel Rotarico iz kočje in jo z vso silo vrgel po tleh,
da se je stresla zemlja.

"Tako! Zdaj pa le po nji! S hudičem je imela
zveze. Pomagajmo ji, da bo prej pri njem!"

Potem jo je še brcnil, da se je prevalila.

"Ta ima že zadosti," je pritrdil Muhič. "Ta ne
bo več coprala in vsipala toče."

To je pretreslo može, da so jim omahnile roke in
odnehale pesti.

Tedaj so bile pa že priletele ženske iz cele vasi
skupaj z vikom in krikom.

"Tako ste jo! Ubili kakor psa!" je vzkliknila
obupno Mahnečka, ki se je čutila prizadeto, ker je
bila izdala Lucijino skrivnost.

"Ubijalci! Ubijalci!" je zagnala Polona in tleski-
nila s povzdignjenimi rokami. "O, sveta Pomagal-
ka! Nedolžno žensko ste ubili!"

Možje so se nekoliko v zadregi spogledovali, sa-
mo Škander ni mogel prenesti očitjanja in se je sto-
gotil:

"Nedolžna? Pa čarovnica! Ali si tudi ti ena
izmed njih?"

Oči so se mu lesketale besnosti in roke pestile. In
kar proti Poloni je silil.

Muhič ga je prijel za roko in ga je zadrževal:

"Pusti jo! Ena je že zadosti!"

"Ka-aj? Ena! Vse od kraja, da bomo imeli
mir!"

Možje so ga obstopili, ko so videli, da besni in
postaja nevaren.

"Škander, nehaj! Bo že zaenkrat! Dovolj sit-
nosti boš imel zaradi nje! No, pa se te bodo druge
bale, kar jih je še," so ga pogovarjali možje.

Ženske so se pa ukvarjale z Lucijo.

"Da bi vsaj ne umrla! Da bi le zdaj ne umrla in
ne bi obtoževala moje vesti," je javkala Mahnečka.
"Moj jezik! Le zakaj nisem molčala!"

“Ali ima zadosti?” je vprašal še enkrat Škander.

“Menda že. Saj vidiš, da se ne gane. Pustimo jo babam, naj se ukvarjajo ž njo. Pojdimo!”

Možje so se razhajali precej krotkejši. Mislili so, da je Lucija pobita do smrti, da ni več rešitve za njeno dušo. In Škander jo je ubil, eden izmed njih! Ne ubijaj! Tako pravi božja zapoved. Pred “krvavo rihto” pa velja: glava za glavo. Res jo je Škander, sam Škander, a drugi so bili tudi ž njim. In če bi je ne bil Škander, Bog zna, kateri bi se bil tako pregrešil. O, pa je čarovnica! In točo je naredila. Toda pravijo, da ni čarovnic. Vikar nam dopoveduje tako. Pa tudi če je bila, je bila vendar krščena in krščenega človeka se ne pobije kar tako.

S takimi mislimi so se razhajali in pustili Škandra, ki se je še vedno razburjal.

“Tako kakor jaz, naj bi vsak naredil, pa bi ne bilo čarovnic, ne toče in nič drugega hudega! Nebesa bi imeli na zemlji!”

* * *

Dvorjanski rihtar se je takega izida nekoliko prestrašil. Najprvo toča, potem pa še pobjo, ako ne celo uboj v vasi. Kaj bo rekla gosposka na Rtneku,

kateri je dolžan poročati vse dogodke iz vasi. O toči bi jim že povedal in potožil, toda drugo? Služba je služba! V graščinski službi je. Ni velika, a vendar je službica! Lej, njegovi sosedje dajejo graščini desetino svojih pridelkov in hodijo v graščino na tlako, a on je prost desetine in tlake. Res mora skrbeti, da noben kmet v vasi ne skrije pridelkov, da se nihče ne odtegne tlaki brez vzroka. Pa tudi to ni zastoj. Tudi sosedje niso umazani, ako zamiži kopo žita ali kaj družega, ali jih pa izgovori od grajske tlake. O toči bo povedal v gradu in kajpak o pobjoju tudi, da so ubili Rotarico in kajpak, da jo je ubil Škander, ta, ki je nagle jeze. Vse bo povedal. Zakaj izvedelo se bo na Rtnek tudi, če on ne pove. In tam se bo povedalo gotovo, da je pet ubitih, ako še več ne, dasi je samo ena ženska, o kateri še govoriti ni vredno. In kaj bi rekli na Rtneku, ako bi izvedeli prej, predno on pove.

Ako bi ne bilo že tako kasno, bi jo bil mahnil takoj na Rtnek, a zbal se je noči in je odložil pot na zjutraj, ko se zveri in hudobni ljudje umikajo bele-mu dnevu.

(Dalje prih.)

DESET ZAPOVEDI ŽENAM.

1. Žena bodi krona v hiši, a taka, da ne pritiska njenega poglavarja.

2. Žena naj igra prvo vijolino, pod osebnim vodstvom moževim.

3. Žena naj se ne ponaša preveč z zunanjo lepoto in lišpom, marveč naj se prizadeva biti taka, da se bo mož ž njo ponašal.

4. Žena naj v hiši in v družini vse vidi, samo skozi prste naj ne gleda.

5. Žena bodi ogledalo kreposti in prikupljivosti, a nikar naj teh vrlin ne ogleduje pred zrcalom.

6. Žena naj bo prijaznih besedi, nikar pa naj se ne sili, da bi morala vsepovsod imeti zadnjo besedo.

7. Žena naj ravna povsod prav in pravično, zoprno pa je, če bi hotela samo ona prav imeti.

8. Žena bodi pobožna, a s svojo pobožnostjo naj ne zbuja pozornosti.

9. Žena naj tako nastopa, da jo bodo vsepovsod radi videli, povsod naj se pa ne vsiljuje.

10. Mož in žena bodita enega duha in enega srca, a samo v dobrem; hodita naj isto pot, a ne po slabi . . .

—Rev. Anton Čadež.

PALMOVO DREVO.

Palмово drevo je znak krščanske ljubezni. Palma malo zahteva, da pa vse. Nič ni na nji, kar bi ne koristilo: les, perje, cvetje, sadež, vse je porabno. Palmovo drevo dela hladilno senco, daje obleko, les za orodje, stanopanje. Datelji, ki jih je baje do pol milijona v eni kroni, so redivna hrana ljudem in živalim, iz njih prideljujejo krepivno pijačo. Palma je kras jutrove dežele, največji blagoslov za ondotne kraje. Življenje celih narodov je odvisno od te rastline.

Plemenito palmovo drevo je torej simbol ali znak ljubezni do bližnega, ljubezni, ki malo vzame, a veliko da, ki preskrbuje varstvo in zavetje, ki vse žrtvuje, z vsem postreže. Zato pravi Arabec: Ko je pil Adam izgnan iz raja in je bridko jokal, so iz njegovih solza pognale palme.

Kar je plemenito drevo v zelenicah po pustinjah, to je žensko srce za krščansko družino, za človeštvo. Nesebična ljubezen, ki druge ublažuje in osrečuje, ima svoj sedež v srcu krščanskega ženstva. V naravi ženskega srca je, da tolaži, briše solze, da se žrtvuje v blagor bližnemu. Če to izvršuje, je takorekoč v svojem poklicu. Zanimarjeni otroci, betežniki, hiravci, reveži, starčki, starke, pohabljeni in ranjenci — vsi najdejo v ženstvu odprto srce.

—Rev. Anton Čadež.

Mati božja z jagnjetom.

Glasovi od Marije Pomagaj.

P. Benigen.

Na farmi smo že pričeli z raznim delom. Izoran je vrt za zelenjavo. Zdaj ga pripravlja br. Viktorijan, da bo vsejal vanj različne semena in čimprej preskrbel kuhinjo z zelenjavo in sočivjem.

Za dober mesec je letos pomlad prehitela naravo. Trava zeleni, grmičevje in drevje brsti. Ptice veselo prepevajo. Živina se pase po farmi. John Jordan, več farmar, in Izidor in Julijan so pripravili cele kupe hrastovih kolov za "fence."

V par tednih bo dovršen "reservoir" za vodo. Dosedaj ga nismo imeli. Kaj bi bilo, če bi nastal ogenj? Kako hitro bi upepelil vsa poslopja! Poklicali smo izvedenca iz Lemonta in napravili načrt za reservoir. Poleg samostana v zemlji bo velik "tank." Oskrboval bo z vodo romarski dom, vrt in farmarsko hišo. V slučaju ognja bo na razpolago z zadostno vodo.

Zavarovalne družbe so imele o pravici ne male pomisleke, če bi zavarovale naša lesena poslopja radi pomanjkanja vode. Konečno so to sicer storile, pa z zelo visoko premijo. Ko bo dovršeno delo, je pride pogledat nadzornik zavarovalne družbe. Na podlagi te ugodne in prepotrebne naprave bo znižan "premium" zavarovalnine. Tako se bo izplačal reservoir sam v nekaj letih, varoval nas bo pred požarom in nas oskrboval z izvrstno vodo.

Te ugodnosti se veselimo vsi, posebno bo pa ta naprava veselo iznenadila naše romarje že na Belo nedeljo, ko bo za nje prvi shod v tem letu. Seveda, predno bo vse to dovršeno po načrtu, se bo treba še precej truditi in potiti. Ko bi imeli kakih trideset krepkih mož in mladeničev na razpolago, bi končali delo v nekaj dnevih. Izkopali bi jamo za tank in jarke za cevi. Postavili vanjo tank, ki pride iz Daytona, O., in položili cevi, naročene v So. Chicagi, v jarke. V "basement" pa bi postavili močan motor, in delo bi bilo pri kraju.

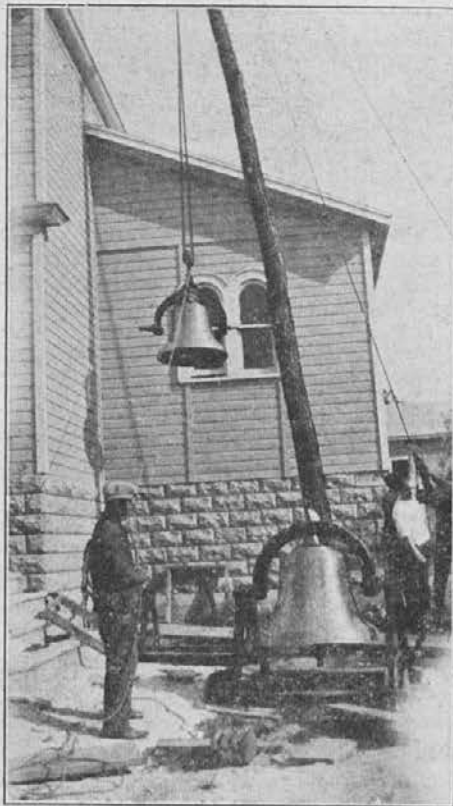
Ker pa nimamo toliko delavcev na razpolago, bo vzelo več časa.

V našem samostanu imamo pa tudi bogoslovno semenišče. Količnega pomena in važnosti je to, tega pa ne vedo in spoznajo vsi. Lansko šolsko leto je bilo osem klerikov v našem semenišču. Dva sta lani dovršila študije in zdaj z vso vnemo delujeta v dušnem pastirstvu. V tekočem šolskem letu je šest klerikov, trije so v tretjem, trije pa v drugem letu bogoslovja.

5. junija bodo, ako Bog da, tretjeletniki prejeli sveto mašniško posvečenje in si-

cer: Rev. Andrej Šulek, Rev. Pavel Kulka in Rev. Paskal Esser, katere posebno priporočam vsem dobrim bravcem Ave Maria, da bi se jih spominjali v svojih pobožnih molitvah. Saj to je želja svete Cerkve, ki navadno v kvaternih tednih posvečuje svoje služabnike, da se verniki postijo in molijo za nje. To je naročilo samega našega božjega Zveličarja, ki je govoril: "Žetev je velika, delavcev pa malo; prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev."

Drugi trije bogoslovci: Rev. Edvard Gabrenja, Rev. Benedikt Hoge in Rev.

Romarski glasniki Marije Pomagaj. Na godovno Pomočnice Kristjanov bodo prav slovesno zvonili. Kedar bo ta praznik, vsak dober Slovenec ve.

Bonaventura Sovinsky pa prejmejo višji red dijakonata.

Ti mladeniči se torej pri nas pripravljajo na duhovski stan, da bodo pozneje delali v vinogradu Gospodovem. "Najbolj božje delo, je delati za zveličanje duš," pravi sv. Gregor. Kakor je prišel

Sin božji na svet iz ljubezni do nas, da je nas odrešil, tako se mladenič posveti in daruje Bogu iz ljubezni do Njega in dela kot služabnik in namestnik božji za zveličanje ljudi.

Ljubezen se razodeva v trpljenju. Tudi v tem jo je pokazal v največji meri naš Zveličar. Da ne omenjam drugega, kaj je bilo njegovo trpljenje in njegova smrt kot vzvišeni dokaz njegove ljubezni? Ali ni rekel sam, da večje ljubezni nima nihče kot kdor da svoje življenje za svoje prijatelje? Torej od Betlehema do Kalvarije se je čudovito razodevala ljubezen Zveličarjeva. V jaslicah se je pričela, končala na križu. Ali bolje, ona se še vedno nadaljuje v zakramentu ljubezni v sv. Rešnjem Telesu in se bo nadaljevala do konca dni.

In to njegovo ljubezen so mu povračevali verniki od početka krščanstva vse čase. V vsakem narodu, v vsaki dobi so njegovi požrtvovalni apostoli, mučeniki in device, ki so v dejanju povračevali Zveličarju njegovo ljubezen. Ali ni to žrtev, ko se mladenič, mladenka odpovešta svetu, zapustita vse, kar bi mogla imeti med svetom in se za vse življenje posvetita Bogu v redovnem stanu? Ali ni torej dolžnost vernikov, naj po besedi Zveličarjevi molijo, da bi Bog obudil srčne, navdušene delavce za svoj vinograd? Upoštevanja vredne so pa tudi žrtve starišev, ki darujejo Bogu vse pričakovanje, katero so imeli na sina ali hčer, pa jim z veseljem puste, da se posvetijo službi božji v redovnem stanju.

Še ni dolgo od tega, ko je živel v velikem mestu Amerike uboga delavska družina. Imela je samo enega sina. Bil je zelo nadarjen in se izvrstno učil v šoli. Rad bi šel v višje šole, pa ubogi stariši niso mogli zanj plačevati. Vendar prosil jih je in jim obetal, da jim bo pozneje več kot povrnil njih žrtve, ko bo po dovršenih šolah dobil dobro in imenitno službo. Dobri stariši so storili zanj do skrajnosti in se žrtvovali, da je vstopil v višjo šolo in jo tudi dokončal z najboljšim uspehom. Srečni stariši so bili tega nad vse veseli in prepričani, da jim bo dobri sin, ko lahko nastopi najboljšo službo, pričel povračevati tako hude in obilne žrtve, katere so imeli zanj toliko let. Pa kaj se zgodi?

Mladenič čuti v srečo veliko nagnjenje in poklic, da se posveti misijonskemu življenju. Edina ovira pri tem so mu bili njegovi stariši. Težko sicer jim mora naznaniti svojo željo in sklep, dobro vedoče, da bo to zanje največja žrtev. Toda stariši so bili močni v veri kot njih

sin. Četudi so vedeli, da se bodo morali ločiti od njega, da jim sin ne bo mogel spolni svojih obljub in jih podpirati kot misijonar v daljni hdeželah, mu je oče rekel: "Sin, kar si sklenil iz ljubezni do Kristusa, to hočeva tudi midva z materjo iz ljubezni do Njega." In srečen sin je sedaj goreč misijonar v Afriki.

Nešteti so taki slučajji, nikjer drugod zanni kot v knjigi življenja. Da, vsak redovnik, vsaka redovnica je v tem ali drugem oziru podobna žrtev. Redovnik, redovnica se odpove vsemu na svetu, da sledi Kristusu. Stariši pa se odpovedo vsemu pričakovanju, ki so je imeli poprej v sina ali hčer. Ali ni torej vsak poklic k vzvišenemu redovnemu življenju prelepi sad prave ljubezni do Kristusa? Ali ni dolžnost vernikov zanj moliti?

ZAHVALE.

Javno se zahvaljujem Materi božji in presv. Srcu Jezusovemu za večkrat uslišane prošnje v bolezni.

—Fr. Žnidaršič, Cleveland, O.

Zahvaljujem se Materi božji na ameriških Brezjah in Lurški Mariji za uslišanje moje prošnje. Nisem zaman poslala zato želim, naj se vsak v stiski k Mariji obrne.—U. M., Pittsburgh, Pa.

Dolžnost me veže, da se zahvalim Mariji Pomagaj v Lemontu. Uslišana sem bila po njeni priprošnji.

—Anna Koren, Cicero, Ill.

Javno se zahvalim Mariji, naši dobri Materi in sv. Tereziji Mali Cvetki od Deteta Jezusa za uslišano prošnjo, za ozdravljenje moje hčerke, ki je bila hudo bolna. K Mariji sem se zatekla in sv. Tereziji Mali Cvetki od Deteta Jezusa in sem bila uslišana. Priporočam jima še vnaprej vso družino.

J. Tomšič, Huston, Pa.

Zahvaljujem se Srcu Jezusovemu in Marijinemu za uslišano prošnjo.

Janette Naples, E. Wocwster.

Zahvaljujem se Mariji Pomagaj, presv. Srcu Jezusovemu in Mali Cvetki sv. Tereziji za uslišano prošnjo.

J. Zorc, Frontenac.

Zahvaljujem se Mariji Devici in sv. Jožefu, varuhu Svete Kat. Cerkve za dobljeno zmago nad njenimi nasprotniki. Obljubila sem razglasiti v Ave Marijo, danes to izpolnujem.

A. M., Biwabik, Minn.

Zlato uro je zadela Rose Perovšek v Willardu, Wisc. na javnem žrebanju v Chicagi.

DAROV V BLAGU.

(Od 1. marca do 1. aprila.)

Mr. Frank Perovšek iz Willarda, Wis., daroval kolač izvrstnega sira.

Po ljubeznivem posredovanju Rev. Benvenuta Winklerja, župnika v South Chicagi, in po dobroti Mr. Martina Shifrer, cerkvenega odbornika, dobil samostan cirkularno žago, katero bo naši

farmi mnogo koristila.

Mrs. Frances Vrabčič roj. Tomše darovala tri krasne lastnoročne izdelane antependije, in sicer za veliki altar, na katerih je napis: Češčen bodi vsaki čas, v Najsvetejšem Zakramentu Jezus naš. Na antependiju Marijinega oltarja: O Marija, naša Mati usmiljena, prosí za nas Jezusa. Na antependiju sv. Jožefa oltarja: O sveti Jožef, izprosi tudi nam srečno zadnjo uro. — Zraven tega je darovala štiri oltarne prte in prte za obhajilno mizo, tudi s krasnimi, lastnoročno narejenimi čipkami.

Vsem dobrotnikom najprisrčnejša zahvala! Marija naj obilo poplača njim in njihovim dragim trud in delo!

Spomin z maja 1. 1925. Rev. Hugo Bren po težki uri uredniškega dela za Ave Marijo — na oddihu.

Tudi na oddihu: Rev. Benvenut Winkler po težkih urah farnega dela za krepko naselbino So. Chicaško.

DAROV V DENARJU.

Za list Ave Maria.

Mary Zore \$1, Margareth Jakopič \$1, Urban Jančar 50c, N. Rozilič \$1, Agnes Jakša \$1, Jakob Brula \$1, Mrs. Anton Matkovich \$1, Frances Žnidaršič \$1, Mary Može 50c, Helen Stutti (v zahvalo) \$2, Mary Zore \$1, Mary Kovač (v zahvalo) \$1, poslal Jos. Grdina \$1, Jnette Naples (v zahvalo) \$10, Frank Ulčar \$1.

Za kolegij sv. Franciška.

Frances Gregorich \$1, John Hebec \$1, Jos. F. Mikich \$1, Mrs. Anton Matkovich \$1, Antonia Pavlič \$2, poslal Jos. Grdina 50c, Antonia Nemgar \$1, A. M., Biwabick, Minn., \$1.

Za cerkev Marije Pomagaj.

Ana Sheringer \$2, G. Rozdek \$5.

Za lučke pri Mariji Pomagaj.

Ana Sheringer \$1, poslala Anna Plemel \$1, Jer. Zamejc \$1, Helena Moren \$2, Nikolaj Vraničar \$1, Neimen. \$1, Math Novak \$1, Ivan Pritekel 50c, Margareth Luteršek \$1, Marija Rus 50c, Mary Kočar 50c, Anna Koren 30c, Terezija Marincček \$2, Emma Pakiz 50c, poslal Jos. Grdina 50r, Frances Ambro 50c, Frank Barle \$5, Joseph Gradišar \$1, John Vidmar \$1, Mrs. Sebaher 60c, Josepha Klun 50c, Neimen. 50c.

Za samostan.

Anna Sheringer \$1, Bridget Pavlič 50c.

Za sv. maše so poslali.

Johana Prosen 1 (1), Mary Zore 1 (1), Mary Kolman 1 (1), Mary Ažman 1 (1), Mary Mushich 1 (1), Frank Skul 2 (2), Mary Nemanich 1 (1), Anna Ganta 1 (1), Margareth Jakopič 1 (1), Fanny Baraga 1 (1), Martin Močnik 1 (1), Jennie Kokelf 1 (1), M. Progar 2 (2), Mrs. J. Gregorich 2 (2), Mary Sever 1 (1), Frances Tomšič 1 (1), Alojzija Zore 2 (2), Mary Rovnan 1 (1), Dol John 1 (1), Jos. Drasler 2 (2), Bridget Pavlič 1 (1), Katarina Hladnik 2 (2), Clara Bloes 1 (1), Mihael Ferdič 2 (2), John Hlebec 1 (1), Helena Moren 3 (3), N. Gradišar 1 (1), Mrs. Frank Indihar 1 (1), Rozi Čič 1 (1), J. Klepac 1 (1), Jakob Brula 2 (1), Jos. Muhich 1 (1), M. Zagoda 1 (1), Nikolaj Vraničar 4.50 (3), Neimenovana 2 (1), John Molek 1 (1), Mary Sluga 1.50 (1), Anna Adamič 2 (2), Rasie Gajdar 2 (1), Mary Možič 2 (2), Mary Zore 1 (1), Frances Starman 1 (1), Anna Koren 2 (1), Math Ulašič 7 (7), Ema Pakčez 1 (1), Ivana Merkun 5 (5), John Hribar 4 (4), Agnes Zokal 1.50 (1), Helen Run 2 (2), Frank Barle 5 (5), Marjeta Šuklje 1 (1), Anna Agnich 5 (5), Josie Cimperman 2 (2), Antonia Sluga 1.50 (1), M. Gregorich 2 (2), Gašper Ravnikar 1 (1), Ed. Gorka 2.50 (2), Mrs. Sebaher 2 (2), Mrs. Požek 1 (1), Mrs. John Petek 5 (5), poslal J. Grdina 3 (3), Josepha Klun 1.50 (1), Frances Melavc 2 (2), Jannette Nagles 1 (1), dodal Mr. Vraničar 1.50, Marko Bluth 1.50 (1), Ursula Konda 1 (1), G. Rozdek 5 (1), Monika Cernič 2 (2); Ivana Oblak 1 (1); Mary Swan 1 (1); Jakob Tomše 1 (1); Marko Bluth 1 (1); Stefe Perdgal 3 (3); Ana Elenich 1 (1); Katie Hladnik 1 (1); Jenie Laurich 1 (1); Ivana Sinkovič 1 (1); J. Resnik 1 (1); Ana Požun 1 (1); Mary Dovjak 2 (2); Neimenovan 5 (5); Kristina Prostarich 1 (1); Mrs. Perko 8 (8); Mary Sever 1 (1).

Darovi za maše pri Mariji Pomagaj v Lemontu.

Tiha maša	\$1.00
Maše na pos. namen	1.50
Maše zadušnice	3.00
Maša zadušnici z Libero in pete	5.00

DOM
IN PO
SVETU.

PREČ. P. HUG SATNER, O.F.M., veliki skladatelj in glasbenik slovenski, obhaja letos 75letnico svojega rojstva. Vsa domovina je poslavlila ta lep jubilej, zadnje dni pa ga je še sveta stolica na poseben način počastila. Papeška višja cerkvena glasbena šola v Rimu, ga je odlikovala s častno diplomom. Izročil jo je skladatelju ob navzočnosti vse frančiškanske ljubljanske družine provinciala p. Regalat Čebulj. Diploma se glasi: "Papeška višja cerkvenoglasbena šola" v Rimu Č. P. Hugolinu Sattnerju, O.F.M., ki je med brati v deželi, posvečeni Cirilu in Metodu, sveti glasbeni umetnosti na korist s peresom in besedo izvrševal neutrudljivo apostolstvo, pošilja iz Rima višja papeška cerkvenoglasbena šola to diplomom kot znak slovesnega priznavanja njegovega dela in občudovanja njegove častitljive osebe. V Rimu, 4. novembra 1926."

Z diplomom je p. Hugolin kot prvi Slovenec postal diplomiran član tega najvišjega papeškega kolegija za cerkveno glasbo.

Vsi Slovenci se tega priznavanja veselimo, saj je v p. Hugolinu odlikovana slovenska glasba sploh. Veselimo se, ker, če je kdo tako odlikovanje zaslužil, ga je gotovo zaslužil on, ki je vse svoje življenje posvetil izključno temu težkemu delu in kot učitelj, pevovodja, govornik in skladatelj dosegel največje uspehe.

Veselimo se tega priznanja tudi vsi slovenski Amerikanci, predvsem nekdanji njegovi učenci, ki jih je tudi nekaj v Ameriki. Saj je najboljši organist v slovenski Ameriki, chikaški rojak Mr. Račić, izšel iz njegove šole. Hvaležen spomin velikemu učitelju in najprisrčnejši častitke. Njegovi sobratje, njegovi učenci in vsi čitatelji Ave Marije.

ZADNJI mesec je prispel v Ameriko jejo države in mesta med seboj, komu bodo prinesle razporeke več cvenka. Pariz je bil v tem nevaren konkurent državi Nevada, zlasti še mestu Reno. Slednja je zato sprejela v svoj zakonik postavbo, ki določuje trimesečni rok za vlaganje razporečnih prošenj. S tem je hotela udariti Pariz. Doslej je imela država Nevada šestmesečni rok, pa so ji vsi bogatini uhajali v Pariz, kjer se je prav lahko dobila razporeka v najkrajšem času. Z bogatini je seveda uhajal tudi dober denar na Francosko. Pričakujmo v najkrajšem času, da bo Pariz znižal rok na en sam teden.

MOHORJEVA družba slavi svoj 75-letni jubilej letos. Vsi Slovenci jo poznamo. Dala nam je že toliko knjig, sejala je seme kulture in prosvete v njivo našega priprostega naroda. — Tudi v Ameriko so padala ta semena v obilni meri; tudi izseljencem je bila Mohorjeva družba učiteljica in voditeljica. Naj sprejme Mohorjeva družba tudi od Ave Marije v imenu vseh izseljencev izraze hvaležnosti, kakor jih prejema zadnje dni od vseh strani Slovenije. Obljubljamo, da se bomo tudi še zanaprej zavzemali in agitirali zanjo.

ZADNJI mesec je prispel v Ameriko p. Odiolo Hajnšek, vnet misijonar in goreč govornik. Prevzel je več misijonov v slovenskih župnijah. Tako v Steeltonu in pri sv. Lovrencu v Clevelandu. — Na jesen bo imel misijon v So. Chicagi. Upamo, da bo Amerika g. patru tako prirasla k srcu, da je ne bo več zapustil. Gorečnost za dobro stvar, ki mu je posebno lastna, ga bo nagnila k temu. — Spoznal bo, da je bolj potreben Ameriki kakor Sloveniji.

SP. ODILOM je prišel tudi p. Hjeronim Knoblehar, O.F.M., ki je pa že star Amerikanec. Odšel je lansko jesen v staro domovino na oddih in dober zrak. Deloval je pred svojim odhodom v Evropo na Southbethelemski fari v Pennsylvaniji. Zdaj organizira novo farno v Brooklynu, N. Y.

VTORONTO, Ont., je bil obsojen Ernest Sterry radi bogokletstev, ki jih je napisal v svojem časopisu, na 60 dni strogega zavora. Ko bo presedel to kazen, bo pa povrhu še deportiran. — To-le bi bilo tudi za naše Zafrknike, Zgagarje in Žarkometarje dobro zdravilo. Gnojnica, ki lije iz njihovih bogokletnih ust, smrdi že na vse kraje.

DESETKRAT več razporok je dandanes, kakor smo jih imeli pred petdesetimi leti, je rekel v svojem predavanju sodnik Sabath. Med osmimi razporokami v Uniji je ena v Chicagi in med sedmimi v državi Illinoiški, jih je sedem v našem mestu. Med glavne vzroke te pogube navaja prehitre poroke in prehitre razporeke. Sodnik priporoča, naj bi država sprejela v svoj zakonik postavbo, ki prepoveduje prehitre poroke in onemogočuje hitro razporoko.

PRIHODNJI evharistični kongres bo leta 1928 v Sidneyu v Avstraliji. Na ta velik, pomemben dan se že z vso paro pripravljajo. Upajo, da bodo dotlej končali z zidavo treh velikih katedral. Avstralija šteje med svojimi šestimi milijoni prebivalstva 2 in pol milijona katoličanov.

REPUBLIKA Guatemala v Latinski Ameriki je hotela kreniti na mehiška pota barbarizma in preganjanja katoliške Cerkve. Prezident Orelana je izdal podobne drakonične odredbe, kakor Calles v Mehiki. Veliko število duhovnikov je dal zapreti, prepovedal je vsak obisk na Evharistični kongres v Chicago itd. Pa se mu je kmalu kri ohladila. Njegov naslednik Chacon je preklical vse njegove ukrepe. S tem je mir v deželi zopet upostavljen.

VRUSIJI se priprosto ljudstvo pred spomenikom komunista Ljenina prekrizuje. Boljševike pa to jako jezi, ker ne vedo, ali imajo Ljenina za tako velikega svetnika, ali za tako strašnega grešnika, da se je treba pokrizariti, če greš mimo njega.

KAM so že zašli Rusi v svojem brezveštstvu! Mladi pobalini so prinesli n. pr. — nedavno je tega — vrabce v cerkev in jih rezaže spustili med službo božjo po cerkvi. In drugokrat je prikoralala cela vrsta mladeničev v cerkev, pa so si pri večni luči cigarete prižgali.

KONCEM februarja so zaprle sovjetske oblasti v Petrogradu in drugih večjih mestih veliko število katoliških duhovnikov. Posebno dramatični prizori so bili v Minsku, glavnem mestu Bele Rusije. Oddelek politične straže je obkolil katoliško stolnico med mašo. Vsi navzoči so morali zapustiti cerkev in so bili zunaj preiskani. Vse osebe, ki niso imele izkaznice, so bile poslone v ječo. Nato se je vršila preiskava v cerkvi sami. Dva kanonika sta morala pri pričih prekiniti molitve in iti z vojaki v zapor.

MMARCA 9. je obhajala Rusija 10. obletnico krvave revolucije. Kako krvava so bila pota, ki jih je hodila Rusija od onih dni! In še ni prinesla tistega sadu, ki so ga obljubljali sovjeti svetu vseh deset let. Bila je to najbolj krvava revolucija, kar jih pomni človeška zgodovina, zato ravno ne morejo biti njeni sa-

jega prvotnega programa. Ena najhujših njenih posledic je probujenje kitajskega naroda; pravzaprav bi ne bila to huda posledica sama ob sebi, toda to probujenje je krenilo na pota krvi in nemira. Lava, ki se je izlila iz azijskega vulkana, lije naprej. Pred čudnimi nemiri stoji svet. Pa so pravili in pisali in govorili, da je sovjetski zmaj za vedno ukročen. In Evropa mesto, da bi dala novi Rusiji roko, divja proti njej. Evropa si sama piše svoj mane—tekel—fares . . .

DRI nemškem pesniku Rajneriju Rilke sem bral to-le lepo primero: Kadar hoče umirajoča doba ali država pokazati še svojo zadnjo silo, potem združi vso moč v enem svojih sinov. Ta je zadnji dihljaj one dobe, onega naroda. Tako je umirajoče Italije zadnji dihljaj premijer Mussolini. Napoleon bi rad bil. Škoda, da se je prepozno rodil; morda bi bil preje prišel ravno tako daleč, kakor Napoleon, toda danes svet ne rabi Napoleonov več. Vseeno je Mussolini velik genij, ki se mu mora čuditi svet. Kako more še držati skupaj to gnilo Italijo? Že davno bi bila morala razpasti. Pa jo je discipliniral, če že ne v vzgledno državo, pa vsaj v poslušno, ki ga uboga na migljaj. Samo, ko bi ne bil toliko domišljav in bi toliko ne sanjal o zvezdah laškega naroda! Zopet se mu je zahotelo zadnjič gospodstva na Balkanu. Mussolini se z ognjem igra, ko se igra z Jugoslavijo. Naj bi urejeval svoje deželo, toliko ran ima! Nikar pa naj ne škili čez plot, da je ne bo lepega dne skupil in bo moral Balkan povedati Italiji, da je Mussolini — njen zadnji dihljaj!

REVOLTE v Mehiki še vedno ni konec. Calles s svojimi rablji divja naprej in naprej in pobija in mori. Ves svet se zgraža nad njegovo posirovelostjo, še celo glavni listi v mehiški državi zadnje dni napadajo vlado, da je dosegla rekord v poživljenosti. "El Excelsior" v Mexico City se bridko pritožuje nad surovimi metodami mehiških tiranov, ki kar na debelo koljejo sodržavljane, jih mečejo v ječe in jih mučijo zgolj iz konfesionalnih razlogov. — Zaprli so vse duhovnike države Guanajato in jih privedli v glavno mesto. Za to je dal poseben ukaz minister vojne in reda. Minister financ je segel z grabežljivo roko po zakladu in premoženju cerkve, da, še mašne obleke, relikviarije, ornamente, slikarje, vse je pobral. Zdaj že zapirajo dečke, ki prodajajo protestne letake proti temu državnemu postopanju. Po cele dolge ure so bili ubožci zaprti. V petih državah: Jalisco, Guero, Coahuilla, Colima in Nuevo Leon so napovedali pravcato vojsko "protivladnim pokretašom." Veliko jih je bilo ubitih. Nobenega življenja že niso več varni ljudje, in kakor poročajo, se v veliki

množini izseljujejo v bližnje kraje Unije v upanju, da se bodo kako utihotali v Zedinjene Države.

JEZUIT iz Francije, R. B. Jacquinet, misijonar na Kitajskem, se je tako odlikoval v zadnjih bojih kantonskih vladnih čet, da ga vsi, tudi nasprotni listi, odevajo z vso hvalo. 500 ljudi je rešil strašne divjosti boljševiških čet. S pomočjo konzula Bartona in angleškega podkonzula Viscount Gort jih je rešil najprej iz podirajočih se razvalin. Mollili so in prosili Boga za pomoč v kleti gorečega Zavetišča nad štirideset ur. Med temi nesrečneži je bilo 41 redovnic in nad 300 otrok ameriške, francoske in angleške narodnosti. Nazadnje si je junaki pater s krepko pestjo sam in brez orožja prebil pot skozi šangajske zagate, podrl s pestjo marsikakega vojaka in je bil trikrat ranjen, predno je dospel do samostana. Vsi ga imenujejo heroja in junaka Šanghaja. Čast katoliški Cerkvi, ki ima take junake ljubezni!

Gabrijel Perboyre, mučenik v Hankovu, Kina.

V RIMU so pričeli s procesom in preiskavo 2418 kitajskih mučenikov iz za zadnje boksarske ustaje. Dne 10. decembra pretečenega leta je podpisal sv. Oče tozadevni dekret. Med mučeniki so štirje franciški škofje, svetni in redovni duhovniki, kleriki in misijonske sestre, nad 300 tretjerednikov in mnogi možje in žene iz različnih stanov. Pet mesecev je odlašal sv. Oče s podpisom, ker je imel mnoge pomisleke, ko mu je pa Kongregacija Obredov vse dvome razjasnila, se ni mogel dalje upirati sveti volji kitajskih škofov in je podpisal dekret. Da bi prinesla vsem našim kitajskim bratom in sestram ta beatifikacija mnogo duhovne utehe zlasti v teh težkih časih, ki se zgrinjajo nad kitajsko cerkvijo!

NEDAVNO je zasul plaz pet redovnikov sv. Bernarda pod znamenito goro istega imena. Dva sta bila s pomočjo psov-bernardincev rešena, enega so iz snega potegnili mrtvega, o dveh redovnikih pa sploh ni sledu. Samostan stoji na Velikem Sv. Bernardu že od leta 962 in tisoče potnikov po teh nevarnih snežnih strminah je že rešila požrtvovavna ljubezen samostancev.

STRAŠNE vesti prihajajo iz Kitajske. Ruski boljševizem prehaja pologoma Kitajcem v mozeg in kri. Sovražstvo proti tujcem se je razpaslo na vse kraje, tudi proti misijonarjem. Veliko jih je že moralo zapustiti šole in bolnice in bežati pred razdivjano drhaljo. Šole in bolnice uporablja vojaštvo v svoje svrhe. Zlasti hudo je prizadeto glavno mesto v provinciji Fučou. Zavetišču dominikank so pobrali nad tristo otrok in jih grozno pomorili; nekatere so celo prodajali po tri dolarje. Kitajski vojaki so imeli bandere in zastavice, na katerih so bili napisani: "Prišel je čas, ko obračunamo z vsemi kristjani! Smrt vsem!" Ko so hoteli nekateri protestantski misijonarji na parnike, jih je napadla posurovela drhal in jih grdo zasramovala. Strgali so jim obleko in jih onečastili na najsrmatnejše načine. Ko je dospel v Amoj tak parnik, poln misijonarjev in misijonark, je hotelo ljudstvo navaliti na parnik. Ta naval so povzročili kitajski dijaki, ki so brzojavili ljudstvu, češ, da so misijonarji pred svojim begom morili kitajsko deco.

PRAVI križev pot se je pričel za naše slovenske misijonarje v Kini. Strašne reči poroča misijonar Kerec. Tam je zadnje dni divjalo veliko preganjanje kristjanov. V petek, na staro leto popoldan je bil na misijonu in pripravljaj vse potrebno za praznik. Tudi je še dospelo nekaj kristjanov iz sosesčine, da bi kar pri misijonarju prenočili in ostali pri slovesnem prazniku prihodnji dan. Prav nič še ni vedel, kaj se godi v mestu samem. Komunistično vojaštvo je namreč z letali hujskalo ljudstvo k preganjanju kristjanov. Po ulicah in po trgu so se zbirali, prihajali na misijon in grozili s pobojem vseh "krščanskih psov." Misijonarja so proglasili za najhujšega krvnika kitajskega naroda, za psa, širitelja evropske vladohlepčnosti. . . "Glavo mu je treba odsekati! Trebuh naj mu razparajo! Odrežite mu jezik! Krščanstvo je strup evropskih držav, hlepečih po nadvladi. Doli s krščanstvom!" Ti in slični klici so se čuli. Ko je misijonar to zvedel, je tolažil kristjane v nadi, da je to samo demonstracija paganov proti kristjanom. Nazadnje je pa le moral spoznati, da se je pričel Križev pot njegove misijonske postaje. Postaviti se je moral za svoje pravice in za življenje svojih, pa mu je ondotni vojaški komandant zabrusil kot odgovor samo psovko: "Imperialistični pes!"

IZ NASELBIN.

Collinwood, O. — Zahvaljujem se za pismo, ki ste mi ga poslali. Skušala bom, kar mi bo mogoče, pridobiti novega naročnika.

Tukaj pri nas smo imeli ravnokar misijon ob jako dobri udeležbi. Sveti misijon so vodili Rev. W. Sholar, O.S.B., ki so nad vse dober govornik. Zadnji misijon smo imeli pred štirimi leti. Kako malo zanimanja je bilo še tedaj in je tudi malo ljudi obiskovalo cerkev! Veselje je bilo pogledati, koliko ljudi je sedaj prejemale svete zakramente. Hudo je seveda, ker imamo vse premajhno cerkev. Zdaj so začeli z delom za povečanje šole. Upamo, da si bomo zatem tudi cerkev povečali. Rev. Hribar se jako veliko trudijo, kakor tudi njegov pomožni župnik. Rev. Sholarju se moramo iz srca zahvaliti, ker so imeli tolik trud za nas. Naj jih Bog ohrani še mnogo let med nami. Pozdrave!

—Margaret Žnidar.

Steelton, Pa. — Tukaj je imel zadnje dni duhovne vaje P. Odilo Hajnšek. Nad vse goreč duhovnik in govornik. Tako dobro obiskanega misijona že ne pomnim. Kakor čujem, je misijonar odšel

sedaj proti Clevelandu, kjer bo vodil duhovne vaje pri sv. Vidu. Želimo mu mnogo uspeha v težkem delu. Bog mu ga obilno blagoslovi.—R. P.

Detroit, Mich. — Premestili so svojo cerkev v Highland Park. Doslej so imeli svojo službo božjo v dvorani Kolumbovih vitezov. V kratkem času so si preuredili neko hišo v Highland Parku v svoje potrebe. Hiša bo cerkev in župnišče obenem.

So. Bethlehem, Pa. — Vrli Prekmurci bivajo tukaj. Slovenci in katoličani od nog do glave. Pa imajo tudi nad vse vnetega župnika-rojaka P. Klemena Verhena in navdušenega kaplana P. Leona. Slednji je sicer poljske narodnosti, pa se je že tako uživel v slovenske razmere in tako pozna slovensko dušo, da je bolj Slovenec kot Poljak. Gospoda poznajo jako dobro Chikažani. Bil je pred letom kaplan pri sv. Štefanu in si je pridobil srca vseh s svojo vsestransko ljubeznivostjo in popularnostjo. Zadnje dni je zadela g. župnika p. Klemena izredna čast. Postal je komisar novoustanovljenega hrvaškega komisarijata. Častitamo vsi na imenovanju.

New York, N. Y. — Pravzaprav ni to newyorška, temveč brooklynska novica. Zopet smo spravili v dan staro misel, da bi si postavili cerkev. Nekateri se sicer jako ogrevajo za Slovenski Dom, pa ne bo kruha iz njihove moke. Mi si bomo že postavili naš Slovenski Dom, toda ne takrat, kadar bodo liberalni gospodje hoteli.

Iz New Yorka je te dni odšel g. Kozar nazaj v staro domovino. Obenem pa tudi Rev. p. Ambrož Širca, O.F.M., ki je deloval kot župnik na hrvaški župniji v Steeltonu. Gospod župnik je rodom Slovenec. Hudo je zbolel na živcih, pa si je moral vzeti dopusta. Upamo, da se po enem letu zdrav in čil vrne nazaj med svoje rojake. Njegovo župnijo je prevzel p. Irenej Petričak, O.F.M., župnik na hrvaški župniji v New Yorku.

Chicago, Ill. — Nesrečo smo imeli zadnji mesec. Ponesrečili so se štirje Slovenci v bližini Jolieta. Treščili so z avtomobilom v vlak. K sreči se nobeden ni do smrti pobil. Najhujše poškodbe sta dobila M. Štajer, ki leži doma, in Mr. Keržičnik, ki je v deželni bolnici v Chicago. Želimo vsem skorajšnega okrevanja.

PISMA.

DVE MARIJINI ZGODBI.

(Piše Rev. Zbogar, kanonik v Novem mestu.)

Ob zahodnem pobočju zelenih Gorjanecv, nedaleč od glavne belokranjske ceste se dviguje župna cerkev Podgrajska. — Cerkev je posvečena Blaženi Devici Mariji dobrega sveta. Pri tej milostni podobici iščejo verniki od blizu in daleč uthe in pomoči v svojih težavah in tesnobah.

Imela je mati iz novomeške okolice v mestu pobožno prijateljico, kateri je potožila svoje družinske razmere, med drugim svojo največjo težavo: "Tonček moj me zelo skrbi. Pet let je izpolnil, pa še vedno tako jeclja, da ga ne morem razumeti."

Gospa pa mater potolaži: Veš kaj? Ove bova šle z dečkom na Podgrad k Mariji; veliko zaupanje imam vanjo, da sem uverjena: pomagala bo.

Glavni shod pri Materi božji podgrajski je v nedeljo presv. Trojine. Uboga mati Tončkova je šla z gospo, svojo prijateljico, na božjo pot. Pot je bila za vse nekaj posebnega. Ko so se drugi ljudje po večernicah večinoma razšli, otali so samo še naši romarji v cerkvi. Mati prime Tončka za roko in ga pelje pred čudežno podobo Marijino, pokaže mu jo s prstom in mu zašepeta: pripo-

roči se ji iz dna srca. — Vsi goreče molijo pred oltarjem prečudežne. Tedaj pa Tonček prav jasno in razločno reče: "Marija me je lepo pogledala."

Vsi se spogledajo in solze veselja se jim utrnejo iz oči, ko so videli in slišali, da božja pot ni bila zaman. Deček od tedaj ne jeclja več. Danes je visok državni uradnik.

* * *

Začetkom junija lanskega leta sem obiskal upokojenega uradnika, ki je dosegel visoko starost 86 let. Popolnoma slep je skoraj in brez vodnika nikamor ne more.

Pogovarjala sva se o tem in onem, pa me med pogovorom ustavi: "Gospod, prosim vas, opravite 24. junija sv. mašo v čast Materi božji planinski." — "Prav rad ustrežem vaši želji," sem mu odgovoril.

Starček potem pojasni svojo zgodbo: Leta 1866 je imela bivša Avstrija hudo bitko z Italijo ob Kustoci. V Ljubljani smo se zbirali slovenski fantje, da odriremo na Laško. Naš 17. pešpolk se je odpeljal proti Trstu. Vozil sem se blizu rojstnega kraja. Milo se mi je storilo: Bogve, če ga vidim še kedaj? Pri oknu sem sedel, ko je vlak švignil mimo Planine na Notranjskem, kamor verniki tako radi zahajajo, da ji potožijo svoje bridkosti. Jaz gledam v cerkev in iz srca mi zdajci zagori velika želja in

iskrena molitev: O Marija, Pomočnica kristjanov, če je božja volja, pripelji me nazaj v drago mi domovino!

Dospeli smo na Laško. Poveljstvo nas je postavilo tik Kustoce, vojaški duhovnik nam je dal odvezo in bojna pesem se je pričela. Stal sem sredi krvavega plesa, vsi krog mene so cepali kakor snopi, na desni in levi so kosile kroglje, v mojem srcu pa je bila podoba planinske Matere božje — ni se mi nič zgodilo. Bitka pri Kustoci se je tisti strašni dan za Avstrijo srečno končala. Z redniki sem se vrnil tudi jaz zdrav v domovino.

Dne 24. junija 1926 obhajam torej 60-letnico te bitke. Slava Mariji Planinski!

Pismo iz Doba pri Domžalah.

(Piše Rev. Bešter, župnik.)

Ker imate v bližini tudi nekaj mojih župljanov, sporočam Vam nekatere novice iz našega kraja, katere priobčite v Ave Mariji, da jih bodo naši zvedeli.

V dobi treh tednov smo imeli tri smrtno slučajne nepredvidene smrti. In čudno je, da vse tri v vasi Krtina. Dne 22. decembra so dobili na travniku za krtinsko šolo zmrznjeno Dorotejo Mav. Žena je šla kasno zvečer iz Škocijana proti domu, zašla na travnik in zmrznila. Na novega leta dan je avto povozil Erbežnik Mihaela na državni cesti v Dobo. Kako je prišel pod avto, nihče ne more

dognati. Najbrž ga je preslepila močna luč pri avtu, ker je zvečer jako slabo videl. Bil je na mestu mrtev. — V nedeljo, 16. marca je šla krog 5. ure popoldne Laščarjeva mati na bližnji potok po vodo. Našli so jo mrtvo v potoku. Ležala je na obrazu, truplo je bilo na suhem. Najbrž jo je kap zadela in je šla k svojemu možu v večnost. Pokopala ga je bila pred 11 meseci. — Ti trije slučajni glasno opominjajo, da moramo biti vedno na smrt pripravljani.

Krtinska cerkev, ki daleč okrog slovi kot lepa gotška cerkev, nima zdaj nobenega zvona. Vojska je vzela lepo zvonjenje, ostal je le en zvon, pa se je še ta preteklo spomlad ubil. Naročeni so nam novi zvonovi iz Št. Vida nad Ljubljano. Na Veliko noč nam bodo že zapeli veselo Alelujo. Veselje bo kalilo samo dolgi, ki je na zvonovih. Kljub požrtvovalnosti domačinov ni bilo mogoče skupaj spraviti zadostne svote. Pritiska slaba letina, denarna kriza tudi grozi, ki je sad brezposelnosti.

Pozdrav vsem Dobljanom v Ameriki!

Pismo iz Koroške.

(Piše Rev. Iv. Starc, župnik v Hodišah.)

Pozdravljeni ameriški Slovenci, pred vsem Korošci! Občudujem vašo organizacijo in požrtvovalnost ameriških Slovencev za verske zadeve. Pri nas pa katoličani ne čutijo take potrebe, da bi mimo običajnih dajatev darovali še kaj za verske zadeve. Pa tudi gospodarske razmere niso dobre. Koroški Slovenci živimo v Avstriji v gospodarski stiski, zraven nas pa še Nemci postrani gledajo, da moramo bojevati hud boj za svoj narodni obstanek.

Tu v Hodišah blizu Celovca so Slovencem hoteli zabraniti vsako prireditve, tudi versko; nikjer nam niso dali prostora. Zato sem moral, ako nisem hotel, da versko življenje med ljudstvom bolj in bolj ne propada, odločiti, da postavim za naše organizacije lasten dom. Akcija izvrstno uspeva. Morda se nas še kak Slovenec spomne v Ameriki in nam pošlje za hodiški dom srebrni, ali pa tudi kak papiren kamenček.

Iz Trsta, v Julijski Benečiji, nam poroča Ivanka Kasič, da je tam umrl naš zvest naročnik, Rev. Anton Čok, kaplan. Bil je mož izredne dušnopastirske delavnosti in vnet Slovenec. Priporočamo ga vsem naročnikom Ave Marije v molitvah in spomin.

Pismo iz Savinjske doline: Nova Štifta pri Gornjem Gradu.

(Piše Brigita Krznar.)

Cenjeno uredništvo:—Prosim Vas, ako mi hočete mojo prošnjo uslišati. Vdova sem s štirimi nedoraslimi otroci. Mož mi je umrl pred dvema leti. Že prej je vladalo veliko siromaštvo v vsej hiši, kar nam je umrl oče, smo popolnoma zapuščeni. Tudi jaz sem vsa bolana, otroke imam napol nage, gospodar mi je

radi netočnega plačevanja odpovedal stanovanje. Kam naj se obrnem v mrazu z vsemi svojimi otroci. Poprej so mi tukajšnji ljudje pomagali, a sedaj sami nič nimajo, ker jim je voda vse uničila, vsa polja poškodovala. Zato se zaupno obračam do Vas, ponatisnite mojo prošnjo v glasilo Ave Marije. Obračam se na usmiljena srca, naj mi pomagajo. Že vnaprej se Vam zahvaljujem iz srca in vsem, ki bodo pomagali.

Pismo iz Kitajske.

Pred kratkim je prejel p. Salezij Glavnik od kitajskega misijonarja p. Engelharda, ki deluje skupaj z našim p. Baptistom v južnih pokrajinah, kjer prodirajo južno-kitajske ali kantonske, boljše viko mnaklonjene čete proti Šangaju. Šangaj je kitajski New York, Peking pa kitajski Washington. Zato je razumljivo, da so kantonske čete preko provincij Hunan, Kiangsi in Hopeh nsmerile svoje prodiranje proti tema dvema mestoma. Šangaj je med tem že padel v roke zmagovitim južnim četam.

Daleč v ozadju znamenitega Šangaja, v rodovitni in bogati provinciji Hupeh leži važno trgovsko križišče Hankow. V tem mestu stanuje p. Engelhard, ki je generalni prokurator za več misijskih vikarijotov.

Mesto Hankow leži torej v provinciji Hupeh. Provincija Hupeh šteje trideset milijonov prebivavcev in vlada jo guverner, ki stoluje v glavnem mestu provincije, v Wuchangu. Cerkveno-politično je provincija Hupeh razdeljena v tri apostolske vikarijate in v tri apostolske prefekture. Eden izmed treh vikarijotov se imenuje po mestu Hankow vikarijat Hankow. V tem vikarijatu deluje naša dav patra-rojaka. Prvotno se je ta vikarijat imenoval Vzhodni Hupeh.

Naši slovenski provinciji sv. Križa so v Rimu nedavno ponudili poseben vikarijat v misijsko delovanje. Zaenkrat ga provincija še ne more sprejeti, ker ji primanjkuje delavnih moči. Mogoče bo mogla to storiti v bližnji prihodnosti. Naj bi ljubi Bog naši provinciji in njenemu komisarijatu v Ameriki naklonil v ta namen potrebnih moči in obudil mnogo poklicev!

Toliko v uvod pismu.

* * *

Hankow, 5. febr. 1927.

Častiti pater Salezij:—

V septembru sem prejel Vaš milodar in porabil sem ga po namenu, kakor ste izrazili v pismu. Pristrčna hvala Vam in vsem velikodušnim dobrotnikom, zlasti še preč. p. Benignu, katerega dar sem izročil našemu p. Baptistu. Bog plačaj! Patra Baptista že poznate. On je pred 25 leti prišel v ta misijon, v vikarijat Vzhodni Hupeh. Ker so pa pred leti ta vikarijat delili, se sedaj imenuje vikarijat Hankow.

V tem vikarijatu deluje p. Baptist in tudi jaz.

Pater Baptist je vsa leta preživel v misijonu in še sedaj misijonari. Meni pa je božja previdnost odkazala čudna pota. Do leta 1921 sem misijonaril, potem sem moral voditi centralno semenišče; l. 1925 sem bil poklican kot generalni prokurator raznih vikarijotov v mesto Hankow, kjer še zdaj bivam.

Nobena moja služba ni bila tako težka kot je ta. Izročil sem se vnovič v roke božje. Hvala Bogu, polagoma se človek vsemu privadi. Kjer namreč zapoveduje pokorščina, tam gre vse lahko z božjo pomočjo.

Tako, vedite čč. sobratje v Ameriki, da sobrata na Kitajskem še živita in misijonarita . . .

Sveto misijsko delo je zadnja leta prav dobro kazalo. A kar naenkrat se je mnogo spremenilo. Človek bi mislil, da je prepozno prišel na Kitajsko, da so časi preganjanja minili, — a ni tako.

Notranje vojske so že bile skoro povsod, a zadnje štiri mesece trpijo tudi misijoni, zlasti v provincijah Kiangsi, Hunan, Hupeh. Mnogo misijskih hiš in cerkva je oropanih od vojaštva, mnogo misijonarjev in kristjanov preganjajo. Kaj vse še pride, ve samo ljubi Bog.

Če bi bila vojska samo med severom in jugom, bi še ne bilo tako hudo za misijone. A jug je prinesel s seboj boljše življenje in ga širi z vsjo močjo. Tu je torej globoka rana Kitajske in ne vem, če se bo kdaj zacelila.

Novi boljševiski nauk je velika zapreka misijskemu delu. Seveda nas to ne sme strašiti, ampak le še bolj podpreti, saj gre sveta cerkev naprej preko vseh težav.

Prav zato Vam tem bolj priporočim misijsko delo na Kitajskem.

Drznem si celo Vas vprašati, ali smemo upati, da bo polagoma prišel tudi kak misijonar iz Amerike, to je iz našega komisarijata, na pomoč? Ali boste tudi tako prijazni, da bi nas priporočili dobrotnikom v Ameriki? Vem, da imate dovolj drugih prošelj, vendar sem prepričan, da boste radi priporočili naju dva Kitajca. Dobri Bog Vam povrne že naprej!

Prilagam Vam sliko bl. Gabrijela Perboyre, ki je umrl za sveto vero prav onstran reke, ki teče skozi mesto Hankow, l. 1840.

Sedanji časi me zelo spominjajo onih časov, v katerih je živel ta blaženi. Knjemu se zatekajmo in ga prosimo, da izprosi mir kitajskim misijonom. Pripravljani smo pa tudi po njegovem zgledu pasti za sveto vero: da se le poveča in razširi sveta Cerkev na kitajski zemlji.

H koncu prav lepo pozdravljam Vas in vse preč. sobrate in drage dobrotnike. Molite za nas! Vsaki dan se spominjam pri daritvi prav vseh, ki misijonarite med našimi rojaki v Ameriki.

V presv. Srcu ostanem Vaš prehvaležni P. Engelhard Avbelj, apostol. misijonar.

dvomi pa, ali je bilo to že po polnoči.

* * *

Ker se drugi Tomaži niso oglasili, kratak zgodovinski pregled Marijinih praznikov:

Češčenje Matere božje je tako staro, kakor je staro krščanstvo. V katakombah najdemo pogosto podobo prebl. Device. Cerkve, posvečene Mariji, so zidali precej, ko je bilo krščanstvo v rimski državi javno priznано. Kristjani so torej Mater božjo častili precej od početka. Posebnih Marijinih praznikov pa do 5. stoletja ni bilo. Šele tedaj, ko je bil v dobi med 2. in 4. stoletjem dovršen krog glavnih praznikov Gospodovih, so med Gospodove dni začeli tudi vpletati godove prebl. Device. Pojavili so se pa prvi Marijini prazniki v vzhodni Cerkvi. V Rimu so štirje večji prazniki (rojstvo, oznanenje, vnebovzetje, svečnica) v 7. stoletju bili že v navadi.

Praznik **Brezmadežnega spočetja preblašene Device Marije**. V vzhodni Cerkvi so v početku 8. stoletja že praznovali poseben dan v spomin na brezmadežno spočetje prebl. Device Marije. Cesar Manuel Komnenos ga je l. 1166 uvrstil med državno zapovedane praznike. Na zapadu se je pojavil praznik v 9. stoletju in sicer najprej v spodnji Italiji, ki je bila v zvezi s Carigradom. Proti koncu 11. stoletja so praznovali Marijino brezmadežno spočetje v angleških benediktinskih samostanih. Za razširjenje praznika se je zlasti trudil sv. Anzelm. Na Francoskem so uvedli praznik v 12. stoletju. Hitreje se je praznovanje širilo potem, ko je znameniti frančiškan Dun Scot natanko formuliral nauk o brezmadežnem spočetju. V Rimu ga je vpeljal papež Sikst IV. Da je praznik za vso

cerkev zapovedan, je pa ukazano od papeža Klemena XI. l. 1708.

Praznik **Marijinega rojstva** (Mali Šmaren) je v 7. stoletju rimska Cerkve sprejela od vzhodne Cerkve. Pij X. je črtil ta praznik iz vrste zapovedanih praznikov.

Po zmagi nad Turki pri Dunaju leta 1683 je papež Inocencij XI. ukazal, naj se v nedeljo po Malem Šmarnu praznuje v vsej Cerkvi **god Marijinega imena**. Ponekodi je bil praznik že prej v navadi. Papež Pij X. je za Marijino ime določil 12. dan septembra.

Marijino oznanenje. Carigrabski patrijarh Proklus nam priča, da je bil ta praznik v njegovem času, to je l. 466 že znan v vzhodni Cerkvi. Za zapad nam poroča isto sv. Peter Chrisologus (leta 450). Po odloku Pija X. praznik ni več zapovedan.

Praznik **Marijinega vnebovzetja** (Veliki Šmaren) je bržkone najstarejši Marijini praznik. Razširjen je moral že biti v 5. stoletju, zakaj imajo ga že nekateri krivoverci, ki so se v 5. stoletju ločili od Cerkve.

Praznik **svetega Rožnega venca**. Zmagi nad Turki pri Lepantu 7. oktobra 1571 so kristjani splošno pripisovali molitvo sv. Rožnega venca. Zato je Pij V. ukazal, naj se v zahvalo za zmago praznuje poseben dan. Gregorij XIII. je l. 1573 dovolil, da se v vseh cerkvah, kjer imajo oltar rožnevene Matere božje, obhaja njen praznik prvo nedeljo v oktobru. Klemen XI. je ukazal praznik za vesoljno cerkev. Velik pospeševalci rožnega venca, Leon XIII., je vzdignil praznik med godove 2. reda, in Pij X. je odredil, da bodi praznik 7. oktobra.

(Prim. Dr. France Ušeničnik: **Pastoralno bogoslovje**.)

VSEBINA PETE ŠTEVILKE.

P. Evstahij: Ave Marija, M. Elizabeta, Ave, Kraljica maja; Rev. Hugo Bren: Roža skrivnostna; A. Tomec: Marija in Slovenci; N. Tomec: V maju; P. Bernard: Pomenki o veri in neveri; Silvin Sardenko: Brezmadežni; Dr. V. Korošec: Marija Kraljica miru; N. Tomec: Majniška; P. Aleksander: Prešmentane citre; P. Stanislav: Ob 1000 letnici Sv. Cirila; Ohroznice Sv. Očeta; Sr. M. Lavoslava: Anton Martin Slomšek, A. U.: Lincoln, kje si?; Rev. Plaznik: Apostolstvo molitve; A. U.: En glazek ali dva?; P. Krizostom: Frančiškova dolina; Žalostna zgodba o lepem fantu; Ksaver Meško: Pomen Sv. Frančiška; Rev. Čader: Tri čednosti žene; France Jaklič: Ad terrorem aliorum; Rev. A. Čadeš: Deset zapovedi ženam, Palmovo drevo; Glasovi od Marije Marije Pomagaj; Doma in po svetu; Tomazev kot.

Izšla je ravnokar SPOMINSKA KNJIGA

18 letnega delovanja slovenskih šolskih sester
v Ameriki.

Knjiga je res lep spominek kulturnega dela naših učiteljic, zato rojaki sezite po njej. S tem bote dali priznanja našim duševnim delavkam, ki nam vzgajajo mladino.

POLNA JE IZREDNO LEPIH SLIK IN FOTOGRAFIJ.

Naročite si jo lahko pri šolskih sestrah, 1846 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Kakšno pohištvo imate?

Kakoršno je v hiši pohištvo (oprava), tako je tudi stanovanje. Moderno pohištvo naredi moderno stanovanje.

V hiši ne sme biti ne preveč in ne premalo pohištva, ampak ravno zadosti. Potem je stanovanje lepo in imate dovolj prostora za komodno sprehajanje. Pohištvo (oprava) mora biti pa tudi taka, da se strinja s prostorom in namenom, potem bo v vaši hiši red in dober okus, ker bo vse v skladu z določenim namenom.

Ali je danes v vaši hiši vse tako? Ali bi se ne dobil še prostor za nov komad pohištva? Poglejte dobro vse okoli po vaših kotih, morda se dobi prostor za gugalni stol ali pa kaj drugega.

Imate li tla dobro pokrita? Mogoče je treba Linoleuma ali pa pogrinjale (Rugs) in drugih takih stvari, ki izboljšujejo vaše sobe in zmanjšajo gospodinjska dela.

In kako je z vašo posteljo, imate li dobro blazino? Posebno v zimskem času je to zelo potrebno, ker vas greje, in počitek na novi blazini je vse kaj drugega, kakor na stari in potlačeni.

Tudi mogoče veste za katerega fanta in dekleta, ki se mislita poročiti? Za take imamo prav fino pohištvo in vse, kar se potrebuje. Cene pri nas so najugodnejše in poštena trgovina. Vedna nas brez skrbi priporočajte, mi bomo gledali, da bodo odjemalci dobili vse v pravih cenah in pravo blago. V naklonjenost se priporočamo:

A. GRDINA & SONS

6019 ST. CLAIR AVENUE,

CLEVELAND, OHIO.

(Vsem, ki se pripeljejo do nas, da kupijo blago, se povrnejo vožnji stroški.)

Slovenske VIKTOR PLOŠČE

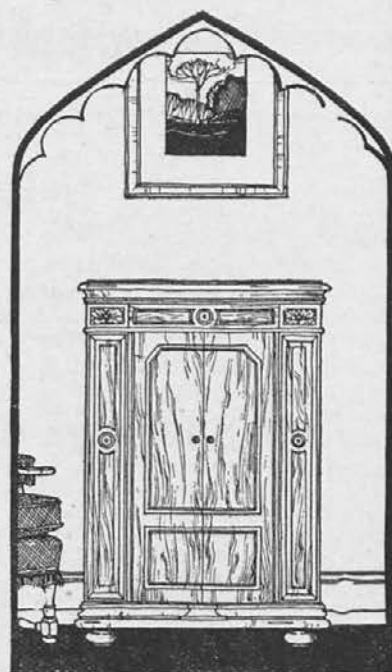
IZBERITE IN PIŠITE PO NJE!

PETJE.

67979	Slovenske zdravice — Svarjenje.....	.75
69317	Tolažba — Veselja dom.....	.75
69698	Sveti večer — Tiha noč.....	.75
69802	Ne bom se možila — Ljubca povej.....	\$0.75
72206	Al me boš kaj rada imela — Oj ta Polončica.....	.75
72207	Ljubca moja — Otok Bleški.....	.75
72208	Oj ta vojaški boben — Pobič sem star šele 18 let.....	.75
72210	Slepec — Mila mila lunica.....	.75
72231	Oj zlata vinska kapljica — Povsod me poznajo.....	.75
72232	Sem slovenska deklica — Bom šla na planince.....	.75
72327	Zapoj mi ptičica — Po gorah grmi.....	.75
72364	Na gorenjskem je fletno — Ptiček in Tička.....	.75
72399	Razpodite se megličice — Tam kjer lunica.....	.75
72429	Krščenici — Angelji sveti.....	.75
72472	Na planincah — Barčica.....	.75
72514	Odpri mi kamrico — Prišla bo pomlad.....	.75
72527	Moj dom — domovini.....	.75
72707	Nanrej! — Vse mine.....	.75
73721	Micka na šrauf — Na maškaradi.....	.75
73725	Na Vršacu — Sladko spavaj.....	.75
77422	Neža in Pavel — Deset zapovedi.....	.75
77490	Vabilo — Pastirček.....	.75
77651	Sezidal sem si — Slovenec Slovincu.....	.75
77746	U boj, u boj! — Garavuška.....	.75
77897	Strunam — Sirota.....	.75
77898	Sveta Lucija — Planinarica.....	.75
77912	Ko gremo (La Poloma) — Sonja (opera).....	.75
78176	Dve utvi — Oj večer je že.....	.75
78182	Nove harmonike — Sentklarski paberki.....	.75
78313	Knefra in vagabundi — Kako je bilo.....	.75
78348	Božična — Sveta noč.....	.75
78408	Jadransko morje — Čuj Micika.....	.75
78554	Slovenec sem — Pogled v nedolžno oko.....	.75

GODBA.

68674	Lizi, polka — Sladke rožice, valček; banda, 12 in.....	\$1.25
68716	Dve srci, polka — Nočni jastreb, valček; banda, 12 in.....	1.25
72321	Štajerska (štajeriš) — Pomladanski dan, polka.....	.75
73119	Dunavski valovi — Ljubavna sreča, harmonika duet.....	.75
73957	Vaška krčma, polka — Lovec, valček; orkester, 10 in.....	.75
73976	Barbara, polka — Milijonarska polka; banda, 10 in.....	.75
77119	Ljubim te, valček; kvartet — Bleščeče oči, polka; banda.....	.75
77165	Za domovino in brate, marš — Adelajda, polka; banda.....	.75
77166	Uboga deklica, marš — Dunajski dečko, marš; banda.....	.75
77336	Zakaj premišljaš, polka — Rajža v tujino, polka; banda.....	.75
77423	Na poskok, harmonika — Gorenjski valček, harmonika.....	.75
77491	Razpoloženje, valček — Marička, valček; banda.....	.75
77492	O Izabela, valček — Strelčeva ljubica, šotiš; kvartet.....	.75
77557	Kavalerijski marš — Tirolski marš; banda.....	.75
77558	Sladka Marička; valček — V krasni dolini, polka; banda.....	.75
77600	Perzijski marš — Egiptovski marš; banda.....	.75
77601	Izgubljene pete, polka — Kmetska žetev, orkester.....	.75
77635	Kmečka polka — Brez nade, polka; vaška godba.....	.75
77810	Na varšavskem trgu — Poljska kri, mazurka; orkester.....	.75
77811	Pesem smeha — Poljub, valček.....	.75
77911	Slovanski ples — Čukarijski ples; tambur. orkester.....	.75
77915	Na poskok, polka — Taniska, valček; instrum. tercet.....	.75
77916	Urno skakaj, valček — Ljubimsko veselje, šotiš; harm.....	.75
78088	Bavarski šotiš — Dunajska gizdalinka; kvartet.....	.75
78142	Čebelica, polka — Marica, polka; klarinet in harmonika.....	.75
78177	Posavski valček — V Cleveland sem doma, polka; harm.....	.75
78179	Micino kolo — Poskočnica; tamburaški orkester.....	.75

Ljubka godba in petje

napravi vsak dom ljub in drag!

Viktrola v hiši

vas bo kratkočasila, razveseljevala, razvedrila v vseh urah vašega življenja.

Lepe slovenske pesmi, lepi slovenski godbeni komadi, ki jih dobite na Viktor ploščah, vam bodo prinesli drage spomine iz mladih let.

V zalogi imamo največjo izbiro slovenskih Viktor plošč v Ameriki.

Ako si želite nabaviti Viktrolu inštrument, pišite nam za informacije.

Viktrole navadne in ortofonične od \$17.00 do \$1000.00.

VAŽNO! — Z vsakim naročilom pošljite potrebno svoto. Pri naročilih od 5. plošč ali več plačamo poštnino mi. Ako pa naročite manj, kakor 5 plošč pošljite za vsako ploščo 5c več za poštnino.

Knjigarna Am. Slovenca

1849 W. 22nd ST., CHICAGO, ILL.

Zvon z "Grička Asizij"

zvoni in kliče boguudana dekleta, ki se hočejo posvetiti samostanskemu življenju. Pridite in se izročite Srcu božjemu.

Milost Gospodova vam govori: Pridite k meni po uteho svojemu hrepene-
nju: Izlijte svoja srca pred menoj.

Gospodovo srce se vam odpira na stežaj, morda ne bo nikoli več tako lepo
klical zvon njegove milosti, pridite in se odzovite.

Dekleta, ki bi hotela stopiti v samostan in kongregacijo šolskih sestra sv. Franciška, naj pošljejo svojo prošnjo na naslov Vrhovne provincijalne prednice Ven. Sr. Sebastijana, Lemont, Ill., Archer Road.

RAVNOKAR JE IZŠLA SPOMINSKA KNJIGA

OB 18 LETNICI DELOVANJA SLOV. ŠOLSKIH SESTER V AMERIKI.

Sezite po njej rojaki, ker je res izredno lepo delo. Naročite si lahko
na naslov čikaških šolskih sester, 1846 W. 22nd Place.

Uprava Ave. Marije se priporoča vsem svojim rojakom, da kupujejo
pri njej vse devocijonalije. V zalogi ima najrazličnejše predmete, kipe,
rožnevence in drugo. Tako lepe prilike ne bote imeli nikoli, kakor jo
imate sedaj. Dobila je ravnokar najnovejše devocijonalije.

